1885 TIZENKILENCZEDIK ÉVFOLYAM — 344. SZÁM: — BUDAPEST, KEDD, DECZEMBER 15

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 5 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Móritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I., Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Nyelvünk joga.

Tehát ujra védelmeznünk kell Magyarországban a magyar nyelvet. Épen ugy, mint József császár törvénytelen kormánya alatt; épen ugy, mint e század első négy tizedében; épen ugy, mint a Bach-rendszer alatt.

Valóban a Tisza-kormány jól dolgozik. Meg lehetnek elégedve vele Bécsben tökéletesen.

Horvát-Szlavónországból kiszorult az állami nyelv egészen. A papoké latin, a katonáké német, a kormányzaté és igazgatásé horvát. A horvát-szlavonországi magyarság válogathat a latin, német és horvát nyelv között, de saját fajának és államának nyelvét nem használhatja még elemi iskoláiban sem.

Az erdélyi részekben az oláhság, a királyföldön a szászság, a felvidéken a tótság, a kormányzat központi kebelében Tisza Kálmán vette üldözőbe a magyar nyelvet. Mintha összebeszélve dolgoznának közös keresetre.

Pedig se helyzetük, se kötelességük, se vétkük nem egyforma.

Oláhnál, szásznál, tótnál, horvátnál az együgyü természet, a születésnek nyers és vétlen ténye dolgozik leginkább nyelvünk ellen. Ezek vétke nem haza elleni bün, hanem csak baj és veszödség a magyar állam terhére. Tisza vétke bün, mert ez tudatos és alkotmányellenes.

Vannak közmivelödési egyesületeink, melyek védik a magyar nyelvet s meg akarják azt szerezni az idegen ajku honpolgárok javára és könnyebbségére is. Hiába fáradoznak; hiszen maga a magyar kormány iparkodik hiuvá tenni fáradozásaikat.

Itt van Budapest, a főváros. Minden iskolája magyar s minden gyermek magyarrá nevelödik tizenkét esztendös koráig. Ezután utját állja magyarságának a társadalmi élet ezer viszonya.

A kereskedelem kilencztized-részben ma sem magyar. Az épitészet, mérnökség, gyáripar, vasuti kormányzat a fobb társaságoknál nagy részben ma sem magyar. A katonaság tisztán német a vezényletnél, az irodában s a helyi és országos kormányzatnál. Egészen német a közös kormányzat is, a diplomácziai és kereskedelmi külképviseletről nem is szólva. Németek nagy részben a mágnások, a kellnerek, a zsidók és a zsurnalisztak. Most iparkodik közéjük állani Tisza Kálmán is.

Valahol, valami kedélyes lakománál azt mondá a magyar miniszterelnök, hogy két dolgot sohasem fog elfelejteni: az egyik az, hogy magyarnak született, a másik az, hogy kálvinistának neveltetett. Meglehet, hogy ő ezt nem felejti el, hanem hogy a nemzet maholnap elfelejti, az valószinü. A kálvinistaság most már tudja, hányadán van Tisza Kálmánnal; rövid időn megtudja ezt valószinüleg a magyarság is.

Mert botrányosabb dolgot, mint azt, hogy egy pestmegyei szolgabiróra a német nyelvü megkeresés elintézését ráparancsolja, már képzelni sem lehet.

És miért parancsolja rá? Azért, mert a helyi katonai hatóság igy akarja.

Csodálatos helyzetben vagyunk.

Ha a prágai vagy olmüczi vagy lembergi hadparancsnokság akar megkeresést intézni a pestmegyei szolgabiróhoz: részint a dolog természeténél, részint tisztességnél fogva vagy magyarul küldi, vagy magyar forditás mellékletével küldi a megkeresést. Mert az eszébe se jut, nem is juthat, hogy egy magyar köztisztviselö idegen nyelvü idegen megkeresést szó nélkül elintézzen.

Hanem a Budapesten székelő magyarországi hadparancsnokság megköveteli, hogy ő csak németül érintkezhessék a magyar hatóságokkal. S ezt az illetlen követelést a magyar kormány jogosnak és alkotmányosnak tartja s a magyar hatóságot ennek teljesitésére utasitja.

A konkrét eset önmagában nem nagy dolog, de irlóztató a helyzet, melyről ez az eset lelebbenti a fátyolt. Caraffa a magyar kormány elnézésével nem nyársra huzza most már a magyar embert, hanem Caraffa a magyar kormány támogatásával hadat izen Magyarországon a magyar nyelvnek. Ez e helyzet.

S ne higyje ám azt senki, hogy ez a helyzet felel meg a tényleg fennálló törvényeknek, mint azt a pestmegyei alispán állitgatja.

A törvények még a nemzeti ügyre vonatkozó legléhább magyarázat mellett is ugy állanak, hogy világos törvény ugyan a hadtestparancsnokságot a magyar nyelv használatára nem kötelezi, de viszont a hazai hatóságokat se kötelezi a német nyelvü beadványok elintézésére. Tehát mig Edelsheim-Gyulaynak látszólag joga van németül levelezni a magyar hatóságokkal: addig a magyar hatóságoknak valósággal joguk van a német levelezést nem respektálni.

Tehát — ismételjük — a legléhább magyarázat is csak annyit állithat, hogy a pozitiv törvényekben hézag van.

S most előáll Tisza Kálmán s ezt a hézagot — csak látszatos hézagot — nem a nemzeti nyelv érdekében, hanem a német nyelv érdekében iparkodik kizsákmányolni. S elnyomja a kötelességtudó magyar megyei tisztviselőt, hogy kedvét keresse az osztrák-magyar elnevezésü, de valósággal osztrák generálisnak.

Mert a magyar megyei tisztviselő nem lehet veszélyes rá nézve s nem ingathatja meg miniszteri állását, mig a generális urak sugdoshatnak ellene Bécsben. Pedig hát a miniszteri állás megtartása a mindenek fölött való dolog.

S ne védjék Tiszát hivei azzal, hogy igy volt a helyzet elődjei alatt is. Elődjei rövid ideig ültek a kormányon s százszor nagyobb bajokkal voltak elfoglalva. De ő tiz éves jubileumát is megtartotta már s föltétlen ura és parancsolója a parlamenti többségnek.

Ugy tetszik, valami biharmegyei küldöttség szónoka üdvözlé Tiszát a jubileumkor e szavakkal: «Te benned biztunk eleitől fogva.»

Vajjon mit szólott volna e szavakra, ha élne, Bihar büszkesége: Beöthy Ödön?

Budapest, decz. 14.

A vallási és tanulmányi alapok és alapitványok kezelését ellenőrző 18-as bizottság — mint értesülünk — ma délután negyedfél órakor ülést tartott *Simor* János herczegprimás és *Szlávy* József társelnöklete alatt. Jelen voltak: *Haynald* Lajos biboros érsek, *Andaházy* Pál, *Barta* Béla, dr. *Hajnik* Imre, *Muzslai* Sándor, *Prileszky* Tádé, *Forster* Gyula, *Hánzély* János és *Rudnyánszky* Ferencz bizottsági tagok, utóbbi ugyis mint előadó. Mindenekelőtt az 1885. máj. 20-iki ülés jegyzőkönyvét hitelesitették. Azután felolvasták a miniszter leiratát, mellyel tudatja, hogy ő felsége az alapok 1884-iki zárszámadását ez évi aug. 4-én szentesitette. — Következett a *vallási alap* 1886. évi költségvetési előirányzata: I. *Rendes bevételek*: 1. Kamatok 612,730 frt. 2. Uradalmak jövedelme 400,000 frt. 3. Járulékok 47,120 frt. 4. Különfélék 9070 forint, összesen 1.068,920 forint. II. *Rendkivüli bevételek*: 55,500 forint. *Főösszeg: 1.124,470 frt.* I. *Rendes kiadások*: 1.082.980 forint. II. *Rendkivüli kiadások*: 33,550 frt. *Főösszeg: 1.116,350 frt.* Hiány megszünt. *Felesleg* mutatkozik: 7940 frt. *A tanulmányi alap* 1886-iki költségvetése, előirányzata: I. *Rendes bevételek:* 1. Kamatok: 269.190 frt. 2. Uradalmak jövedelmei: 141.200 frt. 3. Járulékok: 94.250 frt. 4. Tandijak: 95.570 frt. 5. Vegyesek: 1.560 frt, összesen 601.770 frt. II. *Rendkivüli bevételek:* 10.000 frt. *Főösszeg*: 611.770 frt. — *Kiadások*: I. Rendesek: 629.760 frt. II. Rendkivüliek: 4.440 frt, összesen 634.200 frt. *Hiány*: 22.430 frt. A harmadik tárgy volt a tanulmányi alapnak Szepesmegyében történt eladások iránti hozzájárulás kérdése. Egyik birtok Curia Tybe, mely becsülve volt 83,211 frtra — 90,554 frton lett eladva. A másik a kolcsói birtok, mely 44,866 frtra volt becsülve s 55,100 frton kelt el. Az elsőt megvette Klug Nándor és Bartsch Gusztáv, a másodikat gróf Csáky Vidor. A bizottság az eladáshoz hozzájárult. Valamint a vallás- és tanulmányi alap főköltségvetési előirányzatait is elfogadta. Ezután megvizsgálták még a vallás és tanulmányi alap *gazdászati és erdészeti* 1884. évre szóló zárszámadásait és ugyanazoknak 1886. évre szóló költségelőirányzatait, miket a bizottság helybenhagyott. A bizottság nagy elismeréssel fogadta, hogy a *budai Mátyás-templom*, a *lipótvárosi bazilika* és a *kassai székesegyház* épitkezésére szükséges költségek a vallásalapot jövőben nem terhelik és köszönetet mond a biztonság, hogy a miniszter módokat talált ez épitkezéseknek a lehető legrövidebb idő alatt való befejezésére. Ezzel az ülés öt óra után véget ért.

A köztársaság vajudása.

A párisi kamarában folyik a nagy munka, hogy a radikálizmust a kormányzat szükségeire ráoktassák. Szegény kormánya a köztársaságnak nem lehet el a radikálisok támogatása nélkül, de nagyon jól érzi, hogy rájuk támaszkodnia sem szabad. Nélkülök és ellenök rögtöni bukás és veszedelmes válság következnek, velök és általok nehéz rázkódásnak és szakadatlan dezorganizáczionak kell támadnia, igy halad előre a legszorosabb ösvényen a köztársaság kormányzata jobbról és balról egyformán fenyegetve iszonyatos örvények által. Közvetlenül a választások után sokan remélték, hogy a köztársasági eszme összes hiveinek egyesitése nem fog sok akadályba ütközni, és hogy szemben azzal a folytonos veszélylyel, melylyel a megnövekedett monarchikus oppozició a köztársaság fennállását fenyegeti, a radikálisok könnyen fognak rászokni az eszélyes és mérsékelt politika támogatására. De a kamara összeülése után ezek a szép remények mihamar elfakultak. Mindjárt az első kérdésnek, mely a kamarát tüzetesen foglalkoztatta, a legnagyobb ellentéteket kellett fölébresztenie a republikánus táborban. Ez a kérdés a köztársaságra már eddig is oly fatálissá vált tonkingi hóditás.

Nem lehet tagadni, a tonkingi politika kérdését Clemenceau pártja bizonyos joggal tekinthette olyannak, melyre nézve legkevésbbé lehet tőle engedékenységet várni. A tonkingi hadviselésnek és általában a gyarmati politikának folytonosan növekedő áldozatai nagy elégületlenséget kelthettek a franczia népben és ép ez irányu izgatása segitette oly erőre a monarchikus oppozicziót. A radikálisok az igazság látszatával hivatkozhattak rá, hogy a tonkingi politika tette népszerüllenné a köztársaság kormányát, és ennek a politikának elhagyása legjobban fegyverezhetné le a monarchisták oppozicziját. A kormány által kért uj hitel megvizsgálására a kamara oly bizottságot küldött ki, melynek nagyobb része a radikális felfogás értelmében Tonking rögtöni és teljes kiüritését kivánta, a válság a republikánusok táborában közvetlen kitöréssel fenyegetett. De Brisson-Freycinet kormánya, mely a választások alatt és után oly szánalmasan ingadozott opportunisták és radikálisok között, ezuttal eléggé nem méltányolható erélylyel lépett fel. Bár a kormányt épen a tonkingi politika ellen támadt hirtelen áramlat dobta az események felszinére, nem habozott most Tonking megtartását a nemzeti becsület követelésének nyilvánitani. Sőt a kormány abba sem akart beleegyezni, hogy a tonkingi ügyek megvitatása az elnökválasztás utáni időre halasztassék. A radikálisok persze szerették volna, ha megszabadulnak attól a felelősségtől, hogy még az elnökválasztás előtt válságot okozzanak a kormányzatban, bomlást a republikánus táborban.

Brisson kormányának határozott fellépését az általános áramlat ellen és egy oly politikai tényért, mely nem az ő nevével és politikájával van összekapcsolva, nemcsak a kormánynak igazi dicsőségeként, de általában a köztársasági regime életképességének legszebb próbájaként kell elismernünk. Látjuk, az igazi kormányzati bölcsesség megóvja természetes vezérlő képességét a legerősebb és leghirtelenebb népáramlatok között is. Csak helyeselni lehet a kormánynak álláspontját, hogy Tonkingnak egyszerü kiüritése a nemzeti becsület megalázását és Franciaország tekintélyének teljes megsemmisitését jelentené. Épen a most kiküldött bizottság előtt folyt kihallgatások deritették ki teljesen, mily éretlen hebehurgyasággal járt el a Clémenceau haranguejaitól megvadult kamara-többség, mikor Ferry miniszteriumát megbuktatta. Azt az iszonyatos langsoni paniquehirt, mely oly fenekes felfordulást idézett elő Párisban, csakugyan nem okozta semmi egyéb, csak hogy a parancsnokló ezredes kelleténél jobban nézett a pohár fenekére és meggyuladt fantáziával a közönséges khinai katonákat mesés óriásokká látta nőni. Ha meggondoljuk, hogy a részeg főből származott hir, mely kétezer mértföldnyi távolból jutott Párisba, okozta elsőben Ferry miniszteriumának bukását és az addig szilárd pártviszonyoknak felbontását és ennek további következésében az általános politikai bizonytalanságot és a monarchikus agitácziónak felülkerekedését, melyek most a köztársaság életfáját gyökerében támadják meg, nevetni kellene a világtörténelem kimerithetlen iróniája felett.

Brisson kormánya mest elszántan kiállott, hogy megszakitsa a bolond végzetességek folytonos lánczolatát. A legujabb hirek arra a föltevésre jogositanak, hogy a helyzet valóban kedvezőbbre fordult és a radikálisok feladják az egyszerü kiüritésnek követelését. De ezt a fordulatot nem annyira a radikálisok természetes engedékenységének vagy jobb belátásának, mint inkább az ország megváltozott hangulatának kell betudni. A franczia nép, melyet néhány hónappal ezelőtt oly vad izgatottságba hajtottak a tonkingi politika jelszavával, most a kamarához küldött tömeges kérvényekkel tiltakozik Ton-

---

Tartarin az Alpesek közt.

A magyar olvasó közönségnek még élénk emlékezetében lesz Alphonse *Daudet* remek alkotása, *Tarasconi Tartarin*, mely jóizü, zamatos forditásban jelent meg magyar nyelven. Tegnapelőtt jelent meg Daudetnek egy ujabb regénye, «Tartarin az Alpesek közt», mely amannak mintegy folytatását, és pedig szerencsés folytatását képezi. A könyv a kaczagtató, mulatságos jeleneteknek szakadatlan sora s a kiváló regényiró tehetsége még egyetlen müvében sem ragyogott annyira, mint ebben. A következőkben közöljük az uj münek egy fejezetét, a ritka megfigyelés és páratlan humor felülmulhatlan remek müvét:

Mikor a Páris-Lyon-Földközi tengeri vasut vonalán, a provencei ég remegő és világos kékjében felharsog ez a név «Tarascon», a gyorsvonat valamennyi ablakán kiváncsi fejek bukkannak elő és valamennyi waggonban igy kiáltanak fel az utasok: «Ah, ez Tarascon. . . Lássuk csak Tarascont!»

Pedig a mit látnak, az nagyon közönséges, egy békés, csendes, tiszta kis város, tornyokkal, háztetőkkel és a Rhône-on átvezető hiddal. De a tarasconi nap és az ő bámulatos hatása, mely oly termékeny meglepetésekben, leleményességben, ez a jókedvü kis nép, mely nem nagyobb a babszemnél, mely a franczia délvidék minden sajátságait és hajlamait visszatükrözteti, azt a fürge, csevegő, tulzott, komikus behatások iránt fogékony délvidéket, ez az, a mit az express-vonat utasai kiváncsian bámulnak Tarascon mellett elhaladva s ez az, a mi ezt a helyet annyira népszerüvé tette.

Tarascon történetirója egy izben már megkisérlette a kis város boldog napjait ecsetelni, mely irigylésre méltó társas életét folytatja, románczait énekli — mindenki a magáét — és vad hijjában furcsa sapkavadászatokat rendez. Aztán, mikor kitört a háboru, mikor elérkeztek a sötét, a komor idők, leirta Tarascont és hősi védelmét, a társas kört és a bevehetetlen café de la Comédiet, a lakosokat, kik önkéntes zászlóaljakba sorakoztak, keresztezett karcsontokkal és halálfejekkel ellátva és annyi kapával, kaszával, szablyával és amerikai revolverrel fölszerelve, hogy a szerencsétlenek végre egymástól megijedtek és senki sem mert az utczára lépni.

Sok év folyt le a háboru óta, sok almanach-hal raktak azóta tüzet, de Tarascon nem felejtett semmit és lemondva a hajdani lelér szórakozásokról, csak arra gondolt, hogy vérét fölfrissitse és izmait erősitse, hogy a bekövetkezendő revanchera készen álljon. Vadász- és tornatársaságok, kosztümökben, diszesen fölszerelve, mindegyik zenekarral és fényes lobogóval; vivó, boxoló termek; gyalog versenyek, birkózások az előkelőbb osztályokhoz tartozó egyének közt, ezek léptek a sapkavadászatok és a vadászatról folytatott plátói fejtegetések helyébe.

* * *

Alpesek Tarascon körül? . . . Ó nem, hanem az Alpinok, a kis Alpesek, ez az illatos dombláncz-olat . . . hisz ez se rosz s aztán nem tulságos magas (150—200 méter a tenger szine fölött), melynek egyes kidudorodásait a helyi képzelőtehetség mesés és jellemző nevekkel látta el; igy: a Rettenetes hegy, Világ vége, Óriások orma, stb.

A legritkább élvezetek közé tartozik, egy-egy szép vasárnapi reggelen a turista öltözetbe bujt tarasconiakat, hegymászó bottal a kezükben, turistatarisznyával a hátukon a hegyek közé kirándulni látni, mely kirándulásokról a *Forum*, e kiválóan szerkesztett helyi lap, szokott leirásokat közölni, a leirás ritka fényüzésével, az epithetonok jól eső tulzásával, a milyenek: «örvények, tátongó hasadékok, borzasztóan égnek meredő kösziklák», mintha a Himalájába való kirándulásról lenne szó. Képzeljük már most, hogy a benszülöttek ehhez a játékhoz uj eröket, azokat a «kettős izmokat» szerezték, melyekkel azelőtt csupán Tartarin, a jó, derék, hősi Tartarin rendelkezett.

Ha Tarascon a Délt, ugy Tartarin Tarascont fejezi ki. Nem csak első polgára a városnak, hanem annak lelke, szelleme is és amannak minden szép sajátsága egyesül benne. Ismerjük egykori törekvéseit, énekes minőségében aratott diadalait (ó, az a duo ördög Róbertből Bézuguet gyógyszertárában!) és arszlán vadászatainak bámulatos Odisszeáját, melyekből azt a gyönyörü tevét, Algéria utolsó tevéjét hozta haza, mely utóbb, években és tisztelethen gazdagon meghalt és melynek csontvázát a város muzeumában, egyéb tarasconi ritkaságok között őrzik.

Tartarin maga nem vénhedett meg; ötven éve daczára még mindig jó fogai, jó szemei vannak, még mindig megvan az a rendkivüli képzelő tehetsége, mely a távcső erejével hozza közelebb és nagyitja a tárgyakat. Az maradt, a kiről a derék Bravida parancsnok azt mondta: «Ez egy nyul . . .»

Mondjuk inkább: két nyul! Mert Tartarinban, valamint minden tarasconiban a lehető legnagyobb tökélyben egyesült a mezei nyul a házival: a jól szaladó, kalandokra vágyó, mindent koczkára tevő mezei nyul, az otthon guggoló, mindent megfontoló, a fáradalmaktól rettentesen félő, a légvonattól irtózó házi nyullal, mely óvatosan kerül mindent, a mi halálát okozhatná.

Tudjuk, hogy ez az óvatosság nem akadályozta öt abban, hogy alkalomadtával bátornak, sőt hősnek mutassa magát; de meg van engedve azt a kérdést koczkáztatnunk, hogy mit keresett a Rigin (Regina montium-on) az ő korában, midőn oly drágán szerezte meg a jogot a nyugalomra és kényelemre.

Erre csak a gyalázatos Costecalde válaszolhatott volna.

* * *

Costecalde, foglalkozásra fegyverkovács, meglehetősen ritka tipust képvisel Tarasconban. Az irigység, az alacsony és durva irigység, mely keskeny ajkainak egy gonosz hajlásából kiolvasható, környezi leberetvált rendes arczát, mely némileg hasonlit a Tiberius vagy Caracalla korabeli érmek alakjaihoz. Az irigység betegség nála, melyet még csak nem is igyekszik elpalástolni és azzal a szép tarasconi vérmérséklettel, mely mindig tuláradoz, megesik rajta, hogy gyengeségéről szólva azt mondja: «Önök nem tudják, mily rosszul esik ez . . .»

Costecaldenak természetesen Tartarin a hóhérja. Mennyi dicsőség egy embernek! Mindenütt ő, mindig csak ő! És lassan, tompán, a hogy a szú belerágja magát a fába, immár husz éve, hogy ezen a diadalmas hirnéven rágódik. Mikor Tartarin este a társaskörben elbeszélte az ő utját a nagy Szaharán át, az ő oroszlán vadászatait, ilyenkor Costecalde csak némán mosolygott, vagy legfeljebb hitetlenül vállat vont.

— De hát a bőrök, Costecalde, azok az oroszlánbőrök, melyeket nekünk elküldött, melyek itt vannak, a társaskör disztermében? . . .

— Eh mit! Hát a szücsök, azt hiszitek, ilyenek nincsenek Algériában?

— De hát a golyóknak egészen kerek helyei a bőrnek fejrészében?

— Hát hajdanában, a mikor még a sapkavadászatok divatoztak, nem voltak nálunk az ügyetlen lövők részére kaphatók ólomgolyókkal átlyukgatott sapkák?

Tartarinnek, a sivatagbeli vadak elejtőjének régi dicsősége természetesen nem szenvedett a támadások által: de az alpesi hegymászó, Tartarin nagyon is ki volt téve mindenféle birálgatásoknak és Costecalde fel is használt minden alkalmat, mert még nélkül bosszantotta öt, hogy az alpin-klub elnökéül oly embert választottak meg, kit a kor már tulságosan «ellombhasztott» és kit az az Algériában fölvett szokás, hogy hegyes czipőkben és libegő ruhákban járt, még hajlandóbbá tett a tunyaságra.

És Tartarin csakugyan csak nagyon ritkán vett részt a hegymászásokban; beérte avval, hogy kivánságaival kisérte a többieket és hogy diszülésekben, iszonyatos szemforgatással és a hang dörgedelmes változataival, melyektől a hölgyek sápadozni szoktak, felolvasta az ily kirándulások tragikus eseteit.

Ellenben a száraz, ideges Costecalde, a «kakas lábu» Costecalde, a hogy öt elnevezték, mindig felkuszott a hegycsucsok legtetejére; bejárta az alpini magaslatok mindegyikét és a szinte hozzáférhetetlen romok mindegyikére feltüzte a klub zászlaját; az ezüstös csillagokkal behintett tarasqueot. Pedig ő nem volt egyéb mint a klub alelnöke, A. K. A. E.; de oly kitünően töltötte be a helyét, hogy a legközelebbi választásoknál minden bizonynyal ő kerül Tartarin helyére.

—

KLEOPÁTRA.

— REGÉNY. — 35

Irta: H. GRÉVILLE.

XXIV.

E haladéknak az oka a czárné elégedetlensége volt, kinek határozata szerint ennek a válásnak a szentesitése annyi lenne, mint fölbátoritani a hasznonleséshöl való házasodást. Az uralkodónő tiszta lelkülete irtózott az érzelmek alkuba bocsátásától.

— A grófné maga választotta sorsát, törődjék bele!

Itélet volt ez.

Kleopátra, midőn erről értesült, végkép elcsüggedt. Ereje, mely Neutov elhatározása után ujjá látszott születni, most rohamosan hanyatlott. Nem támogatta, nem tartotta semmi, maga az élet emésztette föl. Ulriknak a levelei, megannyi forró csók, csak fölzavarták, a nélkül, hogy megnyugtatták volna. Fölélénkitéséhez annak a jelenlétére lett volna szükség, a kit szeretett. Szenvedélyének viharában megfeledkezett volna az egész világról; de igy e levelek csak növelték nyugtalanságát és sem gondolkozni, sem aludni nem tudott.

— A grófnénak személyesen kell elmennie a czárnéhoz, mondá egyszer a tábornok jogi tanácsosa. — Ő felsége, ha csak meglátja is a grófnét, meg lesz hatva.

Kleopátra engedelmeskedett s kihallgatást kért, melyet várakozása ellenére azonnal megadtak.

Sajátságos lelkiállapotban, majdnem kába elszántsággal járult a czárné elé, mintha semmi jót sem várva már ezen a világon, nem is félne semmi rossztól.

A czárné olyan hidegséggel fogadta, hogy Kleopátra mindjárt az első szavak után megértette: csak azért bocsátotta maga elé, hogy kiméletlen igazságokat mondjon neki.

— Figyelmeztettem volt, asszonyom, mondá az uralkodónő, — segitségre senkitől sem számithat. Ön figyelmeztetésem ellenére oly házasságra lépett, melyet a vallás és a józan ész egyiránt rosszallt. Hibájának saját fejére kell visszaesnie!

Kleopátra tisztelettel hajtotta meg magát s távozott. Kiszáradt szemeiben nem gyült könny. Mit bánta ő a rosszalást, bármilyen magasról zudult is reá! Régi barátjainak, visszautasitott udvarlóinak, irigyeinek, a dologtalan rosszNyelvüeknek megjegyzései, rágalmai százfelől is jutottak fülébe — a közvélemény számkivetette; de ő ép oly kevéssé törődött a közvéleménynyel is.

De ha a czárné haragszik rá, akkor a válás lehetetlen. S mi lesz Ulrikból?

Visszaült zárt kocsijába — az első lépések megtétele óta csakis zárt kocsiban járt ki — midőn Ulrikot pillantotta meg, ki a park rácsozata mellett ballagott, sötét bánatba merülten. Kleopátra megnyomta a gombot s a kocsi épen Ulrik mellett állott meg.

A fiatal ember, a nélkül, hogy egy pillanatig is gondolkozott volna, már benn ült Kleopátra mellett s a kocsi a park végén kezdődő erdőbe robogott velök.

Szó nélkül fogták meg egymás kezét, mint régen . . . oh, milyen régen volt az! . . . s behunyt szemmel idézték magok elé a multnak bájos látományait.

Most már vége volt minden szenvedésöknek, köddé foszlott a tiszta, langyos levegőben. Nem kellett már félniök, a czárné nem haragudott többé, vagy legalább nem törődtek vele. Együtt voltak!

— Oh, egyetlenem! szólalt meg Ulrik, mikor már olyan messzire voltak, hogy találkozásoktól nem kellett tartaniok, — azt hittem, hogy belehalok, ha nem láthatlak! Lehetséges-e ilyen boldognak és ilyen boldogtalannak lenni egyszerre!

Kleopátra, folyvást behunyva tartott szemmel, mosolygott s erősebben szoritá kezébe ifja kezét. Ez a kéz, a mely kezét fogta, ez volt az ő ereje és élete; érezte, hogy mint jó vissza bátorsága, mintha átömlesztette volna nemes vérét az ő ereibe.

— De, ugye, mégis az enyém léssz? mondá Ulrik lángoló tekintettel.

— Az, a tied! felelt Kleopátra, mintha álmában beszélne.

— Mikor váltok?

— Nem tudom!

Ulrik heves mozdulatot tett, mely kiszabaditá kezét. Kleopátra azonnal visszakapta. Mihelyt az érintés megszünt, veszni érezte erejét.

— Hogyan! nem kapnátok meg az engedélyt? kiáltott föl Ulrik. — Hiszen bün volna meg nem adni! Házasságtok olyan nagy vétek volt isten előtt, hogy azoknak, a kiknek hatalmukban van, első kötelességök, benneteket szétválasztani. Drága imádottam, te csak egy vétket követtél el, ezt az egyet, de az sulyosan nyomaszt is. Csak akkor léssz alóla feloldva, a mikor az isten és a természet parancsának engedelmeskedhetel.

Ulrik tüzbe jött, mialatt beszélt. Neveltetésének egész vallásos heve forrott föl benne szenvedélyének lángja mellett.

Kleopátra alig hallgatta, hogy mit beszél. Ulrik mellette van, ez neki elég volt. Ha mindig mellette volna, több bátorsága is lenne, nem látna semmi mást, csak öt. De a mint ő távol van, életereje elalél. A büszkeség, mely olyan sokáig tartotta fenn, elhagyta; tévetegen járt az uj gondolatok és érzések világában, a melyben szomoru volt minden és hiján annak a napsugárnak, mely nélkül nem lehet élni.

— Ne korholjon, mondá alázattal. — Hiszen jól tudja, hogy mindent megteszek, a mit tehetek.

Ulrik rögtön szelidebb lett.

— Mit mondott a czárné? kérdé. — Onnan jön, nemde?

A szegény nő fájdalmasan sohajtott, a mint eszébe jutott, hogy mit kellett türnie.

— Nem engedi, mondá bánatosan.

Ulrik haragos mozdulatot tett.

— És most mit fog tenni?

— Nem tudom.

Az ifju hévvel ragadta karjába.

— Pedig nőmmé kell lenned . . . Térj át az én vallásomra, s megnyered azt, a mit itt megtagadnak . . .

Kleopátra tagadóan rázta fejét.

— Az ön vallása nem fogadna be engem hütlen feleséget. És milyen szégyenletes lépés lenne ez! Ön azt mondta, hogy olyan tisztán és tiszteletet parancsolóan akar hazavinni, a milyen akkor voltam . . . Azóta mennyi sár tapadt fehér ruhámra! Pedig most is csak olyan vagyok, mint voltam!

Ulrik két kezére támasztotta fejét.

(Folytatása következik.)

king kiürítésének eszméje ellen. Bebizonyul itt is, hogy a népnek természetes érzéke gyakran jobban számol a helyzetnek követelményeivel, mint sok a hivatásszerü politikusok, kiket párt szenvedélyeik és merev theoriáik néha tökéletesen elrekesztenek a való érdekek világától.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése decz. 14-én.

I.

Változatos ülése volt ma a háznak, melynek külső képe is szerfölött érdekes volt. A kilátásba helyezett szavazásra szokatlanul nagy számmal gyülekeztek a képviselők, ugy hogy régen volt az ülés terme ugy megtelve, mint ma a déli órákban. A karzatokon is tömött sorokban csoportosult a hallgatóság, gyönyörködve a szónoklatokban, meg az egyre változó mozgalmas kép bizarr érdekességében, a mihez kétségen kivül hozzájárult az, hogy sok olyan alak volt a házban, a kit csak nagyon ritkán láthatni a törvényhozás termeiben: legföljebb akkor, mikor a kormány a maga pártjának többségével igyekszik tüntetni s beidézik a szavazáshoz a tábor valamennyi elemét. Összesen 104 képviselő maradt el a mai szavazástól, melyben 450 képviselő vett részt. A napirend előtt *Hegedüs* Sándor, a pénzügyi bizottság előadója beterjesztette a jövő évi költségvetésről szóló jelentést, mely annak idején az osztályok mellőzésével fog napirendre tüzetni. Ezután az *indemnityről* szóló törvényjavaslat tárgyalása következett. A szónokok rövid, tartalomdus beszédekben tették nyilatkozatot álláspontjukra nézve. *Hegedüs* Sándor előadó ajánló szavai után *Justh* Gyula mondott szép és hatásos beszédet, melyben a függetlenségi és 48-as párt nevében kijelentette, hogy a kormánynyal szemben való bizalmatlanságnál fogva, nem szavazza meg a törvényjavaslatot. Hasonló értelemben nyilatkozott *Apponyi* Albert gr., mire *Szapáry* Gyula gr. pénzügyminiszter tett néhány észrevételt. *Helfy* Ignácz megujitotta azt a már több izben hangoztatott inditványát, hogy az évről-évre ismétlődő abnormis állapot megszüntetése czéljából helyeztessék át a költségvetési év kezdete a tavasz elejére. Még *Orbán* Balázs indokolta a kormánynyal szemben való bizalmatlanságát, mire a többség megszavazta a törvényjavaslatot. Következett a napirend másik tárgya: az öt éves mandátumról szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása: vagyis a zárbeszédek megtartása. Első sorban *Dárday* Sándor élt a zárszó jogával. Polemizált az ellenzéki szónokokkal, alkalmat adva a következő ellenzéki szónokoknak, hogy vele szemben igen sikerült érveléssel folytassanak. Utána Irányi Dániel, majd meg Szilágyi Dezső adták elő beszédeiket. A ház mindkét szónokot nagy figyelemmel hallgatta. *Irányi* nagy hatásu beszédben czáfolgatta azokat az érveket, a miket a határozati javaslatában ajánlott reformok ellenében felhoztak, s a baloldal élénk helyeslései közt ajánlotta e javaslat elfogadását. *Szilágyi* Dezső ma ismét hosszabb beszédet mondott, mely ugy szónoki formáját, mint a hatalmas érvek csoportositását és a polemikus részek élénk elevenségét tekintve, méltán sorakozik a kitünő szónok legszebb parlamenti beszédeihez. Legnagyobbrészt a Horváth Boldizsár beszédével foglalkozott, nagy hatással és fényes sikerrel czáfolgatva annak a szabadelvüség szempontjából a javaslat mellett felhozott érveit. Nem csekélyebb sikerrel polemizált a miniszterelnökkel, fentartva ennek nyilatkozataival szemben a parlamenti bizottság kiküldésére vonatkozó határozati javaslatát. A baloldal részéről nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Horváth* Boldizsár személyes kérdésben szólalt fel; de előzetes kijelentése daczára annyira belement a kérdés meritumába, hogy a baloldalról többször zajos közbeszólások figyelmeztették, hogy tulment a személyes kérdés határán, sőt egy izben az elnök is félbeszakitotta figyelmeztető észrevételével. *Szilágyi* Dezsőnek személyes kérdésben való rövid felszólalása után *Tisza* Kálmán miniszterelnök mondott polemikus beszédet, melyben Irányi Dániel és Szilágyi Dezső mai érveivel foglalkozott. Ezzel a vita véget ért és következett a névszerinti szavazás. Összesen 450 képviselő szavazott és pedig *igennel* 251, *nemmel* 130; s igy *85 szavazattöbbséggel elfogadták* a képviselői mandátum meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslatot. A névszerinti szavazásnál egyáltalán nem fordultak elő meglepetések; legföljebb annyi, hogy *Göndöcs* a javaslat *ellen* szavazott, mig *Pulszky* Ferencz *igent* kiáltott. A *Kiss* Albert neve tévedésből került az igennel szavazók közé. A főkérdés eldöntése után a többi inditvány fölött egyszerü felállással szavaztak. A többség elvetette valamennyit. Feltünést keltett, hogy a kormánypártból *Szontágh* Pál és *Kuncz* Adolf a Szilágyi Dezső határozati javaslata mellett állottak fel.

II.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők:* Rakovszky István, Zsilinszky Mihály, Törs Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Széchenyi Pál gr., Kemény Gábor báró, Fejérváry Géza báró, Trefort Ágoston, Pauler Tivadar.

Hegedüs Sándor előadó: Benyujtja a pénzügyi bizottság jelentését az 1886. évi állami költségvetésről mellékleteivel együtt.

Annak idején napirendre tüzetik.

Következik az **indemnityről szóló törvényjavaslat** tárgyalása.

Hegedüs Sándor előadó röviden ajánlja a törvény javaslat elfogadását.

Justh Gyula: Az alkotmányos kormányzat egyik alapfeltétele, hogy az állami közterhek beszedése és az állami kiadások fedezése rend szerint csak az alkotmányos uton megállapitott költségvetés alapján legyen eszközölhető. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Ettől eltérésnek egyes kivételes esetekben rendkivüli körülmények sulya alatt lehet csak helye. Külön meghatalmazás az állami bevételek és kiadások kezelésére csakis kivételképen és csakis rendkivüli esetekben indokolt. Ujabb alkotmányos korszakunk 18 éve alatt azonban szomoruan kellett tapasztalnunk, hogy állami költségvetésünk csakis kivételképen volt kellő időben megállapitható s rendszerint az év első hónapjaiban, az állami kiadások és bevételek külön meghatalmazás alapján kezeltettek. (Igaz!) A jelenlegi közjogi helyzetet megteremtett és az azt fenntartó kormányok csak ritkán — ha jól emlékszem csakis négy izben terjesztették elő a költségvetést a kellő időben, illetőleg csak négy esetben sikerült az állami költségvetést a kellő időben megállapitani. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Nagyon jól tudom t. ház, hogy ez a nem rendes állapot főleg sajátságos közjogi helyzetünkben leli magyarázatát, tudom, hogy akkor, midőn állami költségvetésünk egy részének megállapitása nem a magyar törvényhozáshoz tartozik, hanem a midőn annak egyrészét a delegácziók állapitják meg, és a midőn ahoz nemcsak a magyar kormánynak, hanem a közös kormánynak s az osztrák kormánynak is hozzá kell járulnia, hogy akkor valóban alig képzelhető a költségvetésnek rendes időben való beterjesztése és megállapitása. (Ugy van! a szélső baloldalon.) De azt hiszem mégis, hogy az idő helyesebb beosztása eme bajon segitene.

Balközépi vezér korában az igen t. miniszterelnök ur bezzeg erősen megtámadta a kormányt a költségvetésnek idejében meg nem állapitása miatt (Ugy van! bal felől) 1869-ben, ha nem csalódom, deczember 20-án, a kormány által előterjesztett indemnityre vonatkozólag a t. miniszterelnök ur a következőleg nyilatkozott: «Szomoru dolognak tartom, hogy most midőn már közel három éve a felelős minisztérium kezeli az ország ügyeit, ismét oly helyzetben vagyunk, hogy még ama részleteire nézve is az államháztartásnak, melyek e nézve a kiegyezési törvények épen tartották a képviselőház jogait, a helyett, hogy a költségvetés teljesen és alkotmányosan megállapittatnék, ismét meghatalmazásról kell szólani.» Sőt, hogy az állami költségvetés kellő időben beterjeszthető legyen, arra nézve egy törvényjavaslatot is tett a ház asztalára, melynek szakasza azt kivánja, hogy a minisztérium az állam jövedelmeinek és szükségleteinek kimutatását, vagyis az állam bevételeire és kiadásaira vonatkozó előirányzatot teljesen és minden mellékletével együtt az előző év első negyedében a képviselőház asztalára letegye.

Igaz ugyan, hogy az igen t. miniszterelnök ur kormányzása első éveiben, ha nem csalódom, két évben egymásután az állami költségvetés a rendes időben lett megállapitva. De fájdalom ez időtől fogva csakis egyszer nélkülözhettük az indemnityt. (Ugy van! balfelől.) Nem szándékom ezuttal konkrét javaslatokkal állani elő, de sajnálatomat kell kifejezni a fölött, hogy a költségvetés ezuttal megint nem volt a rendes időben megállapitható és ki kell fejeznem azt az óhajomat is, vajha a t. kormány és a kormány feje, a t. miniszterelnök ur, ha már másban nem is, legalább az állami költségvetés beterjesztésének idejét illetőleg osztaná a régi balközépi vezér nézeteit. (Derültség balfelől.)

A beterjesztett és tárgyalásra kitüzött törvényjavaslatot el nem fogadom. Nem vagyok hajlandó meghatalmazást adni oly kormánynak, mely iránt bizalommal nem viseltetem, nem pedig főleg azért, mert az állami háztartásban az egyensuly, melynek helyreállitására vállalkozott a t. kormány, egyáltalában nem javult, sőt a kormány adósságot adósságra halmoz. Hiszen már odáig juttatunk, hogy az agionak csupán 1 percenttel való emelkedése, mintegy 350,000 frttal rontja államháztartásunkban az egyensulyt. (Ugy van! balfelől.)

Mindezeknél fogva és különösen, mert ebben az irányban és azon az uton, melyen a kormány halad, őt nem követhetem, de főleg azért, mert meggyőződésem az, hogy az 1867-ki kiegyezési alapon Magyarország pénzügyeit és államháztartását rendezni teljességgel lehetetlen: a beterjesztett törvényjavaslatot el nem fogadom és a kért meghatalmazást megtagadom. (Élénk helyeslés a bal és szélső baloldalon.)

Apponyi Albert gr. osztozik Justh Gyulának abban az óhajtásában, hogy azt a chronikus bajt, közállapotaink rendes menetében, t. i. a költségvetéseknek kellő időben le nem tárgyalását valami módon orvosolni és megszüntetni kell. Röviden kijelenti, hogy ő sincs abban a helyzetben, hogy a jelenlegi törvényjavaslatot megszavazza, (Helyeslés a bal és szélső baloldalon) mert, a mint azt már több alkalommal kifejtette és indokolta ő és elvbarátjai a kormány iránt politikai bizalommal nem viseltetnek. (Helyeslés a bal és szélső baloldalon.) Ez a bizalmatlanság nem szolgálhat annak akadályául, hogy a rendes költségvetés tételeit megszavazzák, melyekben egyéb nem foglaltatik, mint az állam kiadásainak és bevételeinek megállapitása; de a nálunk bevett parlamenti gyakorlat szerint akadályául szolgál annak, hogy a kormánynak rendelkezésére bocsáttassék az e bevételek és kiadások feletti intézkedési jog, megadassék az ugynevezett appropriaczió. És ezért az ellenzék a kormánynak mindig meg is szokta azt tagadni. Miután pedig e törvényjavaslat megszavazása bár csak rövid időre is kétségtelenül magában tartalmazza a kormányra nézve az appropriacziót: a nálunk bevett parlamenti gyakorlat értelmében a politikai bizalmatlanság alapján, kénytelen hozzájárulását e törvényjavaslattól megtagadni. (Élénk helyeslés a bal és a szélső baloldalon.)

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter: Ama vád, melyet Justh Gyula felemlitett, hogy a kormány későn terjesztette elő a költségvetést, a kormányt nem illetheti, mert csakugyan ez évben is kellő időben megtörtént a költségvetés előterjesztése, ugy, hogy annak letárgyalása is a kellő időben befejezhető lett volna s csupán a delegáczió ülésezései miatt maradt el. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Épen e körülménynél fogva sem a képviselőházat, sem a pénzügyi bizottságot nem érheti a késedelem vádja. A kormány, mint más alkalommal is jeleztetett, nem bizalom alapján kéri e törvényjavaslat megszavazását, hanem kéri azért, hogy lehetséges legyen az alkotmányos kormányzatnak a törvényes formák között tovább folytatása; ha azonban e kérdés az ellenzék részéről történt felszólalás folytán bizalom kérdésének tekintetik, akkor a többség feladata lesz határozni a felett, vajjon e kormány iránt viseltetik-e bizalommal vagy sem, és vajjon megszavazza-e a szőnyegen levő törvényjavaslatot. (Felkiáltások a jobboldalról: Megszavazzuk!) A mi pedig azt illeti, hogy Justh sajnálatát fejezte ki a felett, hogy indemnity megadására szükség van és ama óhajtását fejezte ki, hogy ez minél ritkábban forduljon elő: e tekintetben a szónok is csatlakozik hozzá, ő is kivánja, hogy ez intézkedés kivételes legyen. (Élénk helyeslés jobb felől.)

Helfy Ignácz kijelenti, hogy nem fogadja el a törvényjavaslatot. A miniszter hivatkozik a delegácziókra. De ez az akadály nem váratlan. Ha e bajon segiteni akarnak, vagy töröljék el a delegáczió intézményét, vagy ha ehhez ragaszkodnak, mint a bibliához, gondoskodni kell, hogy az alkotmányosság egyik elemi tana fenntartassék, hogy a költségvetést kellő időben lehessen megállapitani. A szónok erre nézve nem lát más módot, mint azt, melyet már több izben felhozott. Inditványoztassék az, hogy a pénzügyi év ne vágjon össze épen a polgári esztendővel. Hiszen erre abszolute semmi kényszeritő szükség nem létezik. Akárhány ország van, a hol a pénzügyi év máskor kezdődik. Tegyék ezt át a tavaszi hónapokra, ápril vagy május elsejére és a költségvetést akként terjeszszék be, a mint most terjesztik be; akkor lesz kellő idő arra, hogy a költségvetést az országgyülés kellő időben állapitsa meg. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Orbán Balázs abban látja okát a késedelemnek, hogy a kormány erőnek erejével az ötéves mandátumról szóló törvényjavaslatot tüzte ki tárgyalásra, holott erre ráért volna. Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, s ezért nem szavazza meg a törvényjavaslatot. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A ház többsége ezután általánosságban és részleteiben megszavazza a törvényjavaslatot, melynek végmegszavazása a legközelebbi ülés napirendjére tüzetik.

Következik **az öt éves mandátumról szóló törvényjavaslat** általános tárgyalásának folytatása, **a zárbeszédek megtartása.**

Az első szónok **Dárday Sándor** előadó.

A közigazgatási bizottságnak ama szemrehányás tétetett, hogy a bizottság jelentése főleg rövidségénél fogva nem felel meg a törvényjavaslat nagy fontosságának. Nem ismerheti el a szemrehányás jogosultságát, mert a kérdés nem uj, az már 1872-ben diskusszió tárgyát képezte; egyébiránt meg van győződve arról, hogy bármi beható és hosszu lett volna a bizottság jelentése, az az ellenzék álláspontját bizonyosan meg nem változtatta volna. (Ugy van! Ugy van! a jobb oldalon.) A szónok ezután megjegyzéseket tesz a Beöthy Ákos, Gullner beszédeire, majd áttér az Irányi és Helfy által fölhozott érvek birálgatására, s ellenzi az Irányi Dániel hat. javaslatát. Majd Szilágyi Dezsővel polemizál s végül ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Irányi Dániel a következőkben adja elő zárbeszédét:

Nem feleselési viszketeg, mely nem tartozik hibáim közé, inditott arra, hogy elvbarátaim nevében is benyujtott határozati javaslatom mellett ismételten felszólaljak és önök becses türelmét igénybevegyem; hanem az a kötelességérzet, hogy a t. miniszterelnök urnak a mi határozati javaslatunk ellen intézett támadásait viszszautasitani igyekezzem. Hozzájárult, hogy Horváth Boldizsár t. képviselőtársunk a szabadelvüség nevében pártolta az ötéves országgyülést; tehát azon elv nevében, a mely az ország függetlenségén kivül a mi hitvallásunknak egyik főágazatát képezi. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

A tárgyalás alatt levő kérdések két főcsoportba oszthatók. Az egyikbe azon kérdések tartoznak, a melyek szorosan a törvényjavaslatra vonatkoznak; a másik csoportba pedig azok, a melyek a választási szabadság és tisztaság érdekében szükséges intézkedéseket illeti. Legyen szabad mindkét csoportbeli kérdésre röviden elmondani véleményemet. (Halljuk!) Mindenekelőtt azonban szükséges, hogy a t. miniszterelnök urnak egyik, megengedem, — kisebb fontosságu észrevételére tegyek megjegyzést. (Halljuk!)

A t. miniszterelnök ur, ugy Helfy Ignácz t. képviselőtársamat, mint engem felvilágositani igyekezett arról, hogy 48 előtt nem, mint mi mondtuk minden harmadik évben nyilt alkalom a nemzetnek a maga akaratának nyilvánitására; mert — ugymond az országgyülési választások nem az előző országgyülés kezdetétől, hanem az előző országgyülés végétől szoktak csak megejtetni.

Legyen szabad talán szerénytelenség nélkül megjegyeznem, hogy a magyar közjogból annyit ugy Helfy t. képviselő társam is tudott, valamint én is tudtam, hogy az országgyülés végétől számittatott az uj országgyülés kezdete. De ha a t. miniszterelnök ur viszont figyelembe veszi azt, hogy a küldötteknek az egész országgyülés folyamata alatt joguk volt követeiket utasitással látni el és ha az utasitásnak nem feleltek meg, őket visszahivni, a t. miniszterelnök ur be fogja látni, hogy a nemzetnek e szerint csakugyan minden 3-ik évben volt alkalma a maga akaratát a közügyek vitelére nézve kifejezni.

Ami az öt éves országgyülést illeti, a mellett az utóbbi napokban főleg csak egy érvet hangoztattak a tulsó oldalon; azt, hogy az 5 éves országgyülés mellett inkább nyilik alkalma a többségnek, hogy a kormánytól megszabaduljon. Ezt hangoztatta a t. miniszterelnök ur és e részben egyetértett vele Horváth Boldizsár t. képviselő társunk, a többség pedig hangosan helyeselte e kijelentést. Ugyan kérdem, Horváth Boldizsár t. képviselő társamtól, nem tünt-e fel neki gyanusnak ugy a miniszterelnök urnak ezen indokolása, valamint azon helyeslés, mely a kormánypárt részéről felhangzott? Vajjon a miniszterelnök urnak érdekében áll-e, a maga hatalmát korlátozni és vajjon a többség, a mely hozzá annyira ragaszkodik, azért helyeselte-e az öt éves országgyülést, hogy az alatt őt hatalmától megfoszthassa? (Derültség a szélső baloldalon.)

Dárday Sándor előadó ur ugyanezt az okot emlitette mostani felszólalásában, megczáfolni igyekezvén Helfy Ignácz t. barátomnak amaz érvét, melyet a boszniai okkupáczió alkalmával a többségnek helytelenitő nyilatkozatából meritett, mondván: mindamellett, hogy a többség rosszalólag nyilatkozott a kormány bosnyák politikája felett, — a kormány még is módot talált arra, hogy a többséget kiengesztelje és állásán megmaradjon. Ez ellen t. előadó ur azt méltóztatik mondani, hogy 5 éves országgyülés mellett ily tüneménynek nem lettünk volna tanui. De elméltóztatik feledni, hogy ama rosszaló nyilatkozat, melyet a többség a bosnyák politika felett adott, épen az országgyülés elején, a válaszfelirati vita alkalmával történt (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) s hogy ezután még 3 éve volt a többségnek, hogy a maga helytelenitését, rosszalását érvényesitse. Nem tette. És épen ez azt bizonyitja, hogy akár 3, akár 5 évig tartson az országgyülés, oly többség, mely olyan eszközökkel választatik meg, (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon!) ahhoz, ki neki ebben segitségére volt, vakon ragaszkodik, (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Igaz ugyan, hogy voltak esetek, a mikor nem a választások következtében, hanem bizonyos a parlamentban történő, — és nem mondom — üzelmek — hanem bizonyos mozgalmak következtében kormányok buktak meg. De figyelmeztetem önöket t. képviselőtársaim, hogy ugyan azon kormányok egy pár nappal azelőtt még vagy többséggel rendelkeztek e házban és hogy nem az önök idegenkedése azon kormányok iránt, nem az önök ellenszenve az általuk folytatott politika ellenében, buktatta meg őket, hanem a szinfalak mögötti incselkedés. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) Az pedig egyáltalában nem érdeke az országnak, és egyáltalában nem parlamentáris eljárás. (Igaz a szélső balfelől.) Ilyesmi megtörténhetett a 3 éves országgyülések mellett, megengedem, hogy ez meg fog történhetni, ha 5 évre fog is terjedni az országgyülés. De egyik esetben sem változott a rendszer, ez ugyanaz maradt, mely az előbbi kormányok alatt. Maga a fuzió, melyre a t. miniszterelnök ur is hivatkozott, ugyanez eredményre vezetett. A t. miniszterelnök ur pártjával beleolvadt a többségbe s a rendszer maradt ugyanaz, mely a Deák-párti kormányok alatt volt. (Ugy van! szélső balfelől.) Pedig a nemzetnek nem személyváltozásra, hanem rendszerváltozásra van szüksége. (Ugy van! a szélső balfelől) A nemzetnek abból, hogy Péter helyett Pál vezeti az ország ügyeit, semmi haszna, a rendszert kell megváltoztatni, hogy a nemzet megelégedett és boldog legyen. (Ugy van! szélső balfelől.) A t. miniszterelnök ur ama meggyőződését fejezte ki, hogy a kik különösen az 1874-iki és 1875-ik pénzügyi állapotot figyelemre méltatják, s arra visszaemlékeznek, (Halljuk! Halljuk!) azok neki szemrehányást tenni nem fognak azért, hogy a fuzióba beleegyezett és — mint állitja — meg van arról győződve, hogy a hazafiak $^9/_{10}$-ed része óhajtotta, hogy ő ez áldozatot meghozza. (Halljuk! Halljuk!)

Hát t. miniszterelnök ur én is emlékszem azon időre; emlékszem az ország akkori állapotára. (Halljuk! Halljuk!), de arra nem emlékszem, hogy a fuziót a balközépi választók óhajtották volna, annyira nem, hogy az nemcsak őket meglepte, hanem minket, önök szomszédjait is meglepett. Azt önök titokban készitették elő, (Ugy van! szélső bal felől) és midőn világosságra került, igaz, önöknek, vagy önnek t. miniszterelnök ur, egész pártja kevés kivétellel helyeselte. Azt is megengedem, hogy a következő választásoknál, a választók nagy része is önökhöz állt, de hogy arról a választóknak előlegesen tudomása lett volna, és hogy azt a választók többsége óhajtotta volna, arra nem emlékszem, azt meg nem engedem. (Helyeslés bal és szélső bal felől.)

A t. miniszterelnök ur nem ismeri el a választási visszaélések nagy kiterjedését. Az felfogás dolga, hogy mit tartsunk nagynak, mit kicsinynek; de arról biztositom a t. miniszterelnök urat, hogy eme nézetével nemcsak a kormánypárti szónokok nyilatkozatával jön ellenkezésbe, kik épen e választási visszaélések nagysága miatt tartják szükségesnek az 5 éves országgyülést, hanem ellentétbe helyezi magát az ország közvéleményével is. (Ugy van! a szélső balon.)

Odajutottunk, hogy ma minden elfogulatlan ember, tartozzék bár ama képviselők közé, kik a tuloldalon ülnek, bizalmas körben, négyszem közt, nemcsak nem tagadja, de egyenesen bevallja, hogy a választási visszaélések országszerte divatoznak, hozzátevén, a mit én tán tulzottnak tartok, hogy alig van már néhány kerület az országban, hol a jelöltek pénz nélkül győzhetnek; pénz alatt nem azt a csekély összeget értve, melyet a törvényes költségek igényeinek, hanem az etetés, itatás és a pénzen való lélekvásárlásra szükséges költségeket. És oda jutottunk, hogy találkoznak olyanok is, kik nemcsak hogy nem titkolják a vesztegetések létét, hanem kérkednek azokkal, mintegy azzal akarván bebizonyitani áldozatkészségüket, melyet pártjuk érdekében tanusitanak. Pedig a bün, ha többé nem tartja érdemesnek a rejtőzést, sokkal megvetendőbb és veszélyesebb, mint az, a mely titkolódzik. Az a nő, ki egy ballépést követett el, de azt szemérmesen elfödni iparkodik, kevésbbé bünös, kevésbbé ocsárlandó, mint az, a ki kendőzött arczczal, utczahosszat, a járókelők szemeláttára mutogatja a maga erkölcstelen életét. (Helyeslés a baloldalon.)

A t. miniszterelnök ur felszólitott minket, adjuk elő azon eszközöket, melyekkel a visszaélések kiirthatók. Ő, ugymond, miután a visszaélések körül gyakorlata nincsen, ilyenekkel nem szolgálhat. Hát, t. miniszterelnök ur, ez a nyilatkozat a belügyminiszter szájából valóban meglepő. Mert ha minekünk, az egyszerü képviselőknek, ha minden polgárnak ez országban van tudomása az uralkodó visszaélésekről, akkor a belügyminiszternek kinek kezeiben a közigazgatás összes szálai központosulnak, azokról bizonyosan kell tudomásának lenni.

És az a gunyos megjegyzés, hogy tehát mi adjuk elő azon eszközöket, arra látszik mutatni, mintha mi személyesen inkább be volnánk avatva azon visszaélésekbe, mintha nekünk inkább volna azok elkövetésében gyakorlatunk. Már én nem fogom mérlegelni, melyik oldalon van inkább hiba, ezen-e, vagy azon? De azon kérvények, melyek a választások ellen érkeznek be, magok mutatják, hogy a visszaélések legnagyobb része a kormánypárt részéről követtetik el. De mi előadtuk azon módokat, melyek arra alkalmasak, hogy a visszaélések megszüntetessenek.

Megmondtuk, hogy a kuria biráskodásának behozatával azok, ha nem is gyökeresen kiirtani, de mindenesetre apasztatni fognak. S mit felelt a t. miniszterelnök ur? A kormány két izben benyujtotta a törvényjavaslatot a kuria biráskodásáról, avval teljesitette kötelességét, többet tenni nincs szándéka. No már, ha a kormány meg volt győződve arról, hogy a kuria biráskodása czélszerü a visszaélések megszüntetésére, akkor a kétszeri sikertelenség annál kevésbbé tarthatja vissza a kisérlet ismétlésétől, mint bizonyosabb, hogy a sikertelenség a kormány közönyének volt csak következménye. (Igaz; Ugy van! a szélső baloldalon.)

A mi a titkos szavazást illeti, a mit mi határozati javaslatunkban szintén ajánlunk, az ellen a miniszterelnök urnak két kifogása van. Először az, hogy a titkos szavazás nem szünteti meg e vesztegetéseket, példa rá ugymond: Északamerika. Ugy, de azt még sem fogja tagadhatni a t. miniszterelnök ur, hogy ha nem szünteti is meg teljesen, mindenesetre gyériti azokat. Már pedig a kormánynak az is feladata, hogy oly eszközöket vegyen alkalmazásba, melyek a bajnak terjedését akadályozzák, ha azt egészen megsemmisiteni, kiirtani nem képesek is. (Igaz! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.)

Másik ellenvetése megvallom, még inkább megdöbbentett, mert azt mondta a miniszterelnök ur, hogy a titkos szavazás a magyar államra, a magyar alkotmányra lehet veszedelmes. (Ellenmondások a szélső baloldalon.) Aligha megfontolta a t. miniszterelnök ur eme szavainak horderejét; mert ha a titkos szavazás veszedelmes lehet a magyar államiságra, ez csak azt jelentheti, hogy azok részéről lehet veszedelmes, a kik a magyar államisághoz nem ragaszkodnak, vagyis ama nem magyar ajku nemzetiségek részéről lehet itt csak szó, melyek a magyar államiság ellen régibb és ujabb időben tüntettek. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

De ezáltal a t. miniszterelnök ur elismerte azt, hogy azok a nemzetiségek, nyilvános szavazás mellett nem fejezhetik ki a maguk tulajdonképeni akaratát, és elismerte ez által azt is, hogy nyilvános szavazás mellett általában a polgárok szabad akarata nem nyilvánul; (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.) tehát nemcsak a nem magyar ajku nemzetiségek, hanem a tősgyökeres magyarajku népnek akarata sem nyerhet valósulást. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

A titkos szavazás kétségkivül nem zárja ki sem általában a vesztegetéseket, sem a hivatalos nyomást; de hogy ugy a vesztegetéseket, mint a hivatalos nyomást a maga eredményétől nagy részben megfosztja: az tagadhatlan. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Az lehet, hogy a főispánok, alispánok, szolgabirák, adó- és tanfelügyelők jövőre is igyekezni fognak a maguk illetéktelen befolyását érvényesiteni a választásokra; de bármennyire igyekezzenek is a titkos szavazás mellett, lehetnek annyira biztosak a sikerről, mint ha az nyilvánosan történik. Ha a választó nem fél a szolgabirótól, nem fél az adófelügyelőtől, amattól, hogy őt zaklatni, emettől, hogy tőle a adót illetéktelenül szorgalmazni fogja, akkor bizonyosan szabadon, a maga meggyőződése szerint fog szavazni. Azonban tegnapelőtt a t. miniszterelnök ur már nem utasitotta vissza oly mereven a választási visszaélések elleni intézkedések szükségét. Szilágyi Dezső t. képviselőtársam határozati javaslatára vonatkozólag megengedte, hogy lehet a fennálló törvényeknek oly intézkedése, a mely változtatást igényel és ahhoz, hogy ezen változtatások megtörténjenek, készségét jelentette ki, valamint hajlandóságot mutatott arra is, hogy vitás választási kérdések iránt a házszabályokban az eddigiektől eltérő intézkedések történjenek. Amde t. ház, ha nem bizzuk a vitás választásokat a parlamenti befolyástól független közegre, legyen az a kir. kuria, vagy más független biróság, akkor bármily változtatást tegyünk is a házszabályokon, az eredmény más nem lehet, mint az, aminek eddig szomoru tanui voltunk. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon). Nem a házszabályok változtatása, hanem szükséges törvényes intézkedés arra, hogy a választási visszaélések és vitás kérdések részrehajlatlan biróság elé utasittassanak. Különben a mi azon igéretét illeti, hogy Szilágyi Dezső t. képviselő társammal együtt gondolkodni fognak azon, hogy miként lehetne a mostani bajokon a nélkül, hogy a választási törvény egészen revideáltassék, segiteni: erre nézve lehetetlen meg nem jegyeznem, hogy én a mostani törvényt elegendőnek tartom arra, hogy ugy a hivatalnokok és tisztviselők önkénykedése, mint a választási vesztegetések korlátoztassanak és megfenyittessenek, feltéve, hogy a kormány a maga törvényes kötelességét teljesiti és a törvény kellő végrehajtására az alsó közegek irányában kellő felügyeletet gyakorol. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Ha pedig ezt nem teszi, bármint változtassák is meg a fennálló törvényt, az eredmény ugyanaz lesz, a mi most, t. i. hogy a törvény holt betü marad. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

És most befejezésül önökhöz fordulok t. uraim, a kik a tulsó oldalon ülnek, önök magyarok és hazafiak, hazafiak és képviselők, képviselői a népnek, melynek nemcsak jelenéért, de minthogy ez a jövőnek is alapja, jövőjéért is felelősek.

Emlékezzenek vissza a történelem tanuságaira, jusson eszükbe, hogy ugy Róma bukása, mint a 18. századbeli Grancziaország szerencsétlensége főleg az elterjedt erkölcstelenségtől eredt. Rómát az erkölcsök romlása vitte a bukásba, a XVIII. századi Francziaországot a XIV. és XV. Lajosok alatt lábra kapott féktelen erkölcstelenség döntötte egy véres polgárháboruba, mig utoljára egy zsarnoknak a martaléka lett. Fontolják meg, hogy az erkölcsök tisztasága az állam legbiztosabb alapja, gondoljanak fiaikra és késő maradékaikra, kiknek erős, boldog hazát akarnak hagyni örökül. És ugy szálljon áldás emlékezetükre és fejükre, a mint az erkölcsi tisztaságnak helyreállitásával Magyarország jövőjét biztositják; vagy ugy legyenek elkészülve utódaiknak szigoru itéletére, a mint az erkölcsi romlásnak gátat vetni nem igyekeznek. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Nem fogadom el a törvényjavaslatot, ajánlom határozati javaslatomat. (Éljenzés a szélső baloldalon.)

Ezután **Szilágyi Dezső** adja elő zárbeszédét.

Beszédének elején az előadóval polemizál, majd áttér a szőnyegen lévő törvényjavaslatra. Mindenekelőtt Horváth Boldizsár beszédére reflektálva igy folytatja beszédét:

T. képviselőtársam és szabadjon mondanom, t. barátom ama sajátságos érveléssel lépett fel, hogy ő odaállitotta a szabadelvüség követelményeül — a mint magát kifejezte: abstrakt szabadelvüség követelményeül az évi parlamenteket és a parlamentnek az ősgyülések politikai hatalma alá való rendelését és azután azt mondta: a szabadelvüségnek pedig szakitania kell ezvel az abstrakt szabadelvüséggel és annak ellenkezőjét kell tenni, a mit ő az abstrakt szabadelvüség követelményének tart. Én semmiben sem látom nagyobb — önkénytelen ugyan és épen nem szándékos — de nagyobb kompromisszióját a szabadelvüségnek, mintha azt a különböztetést tesszük, hogy a mit annak alapelvei kivánnak, azok képtelenek és veszedelmesebb, a mi pedig helyes és lehető, az azokkal az alapelvekkel ellenkezik: (Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon) nem egyébb ez, mint kimondása annak, hogy a szabadelvüség alapelvei jók arra, hogy a nép érzelmeket széles körökben felkeltsük, jók arra, hogy az eszményi állapot utópikus képének csillámát feltárjuk, de arra, hogy azok alapján országokat szervezzünk, azokkal kormányozzunk a nemzet nagy érdekeinek és intézményeinek megóvásával, arra a szabadelvüség teljesen alkalmatlan. (Ugy van! Ugy van! Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) Én nem is ismerek különbséget az absztrakt és konkrét szabadelvüség közt; az nem létezik, hanem van egy hamis elmélet, a melyet szabadelvüségnek neveznek, (Ugy van! Halljuk! balfelől,) mely nem egészében hamis, hanem hamis abban az általánositásban, a melyben felállittatik; hamis, ha annak minden állapotra általános érvény tulajdonittatik; ha azt egy csalhatatlan kanonnak tartják; és mert tévednek az általánositásban és azért kell a szabadelvüséget oly gyakran meghazudtolniok, valahányszor gyakorlati politikát üznek. (Élénk derültség és tetszés a bal- és szélsőbalon.)

Hát a szabadelvüségnek, mi a követelménye az én felfogásom szerint, mert az sem nem abstract, sem nem konkrét, az egy élő elv, a mely szerint országoknak törvényeket hozniok, országoknak kormányozniok, a nemzet összesége érdekében kell — mi a szabadelvüségnek a követelménye? A mit t. képviselőtársam odaállit, mint abstrakt szabadelvü követelményt, az soha sem volt a szabadelvüség követelménye; az évi parlamentek, az ősgyüléseknek feltétlen joga, hatásuk, hatalmuk alatt, pillanatnyi hatalmuk alatt tartani a képviselőtestületeket, ez a szabadelvüségnek soha sem volt követelménye, ez a legszélsőbb demokracziának a követelménye, ama legszélsőbb demokracziáé, a mely nem csak képviseleti rendszert akar, hanem a mely a közvetlen demokracziának követelményeit meg akarja valósitani minél nagyobb mértékben a képviseleti rendszerben.

Mikor köztársaságokban, különösen, ha bizonyos állapotok és viszonyok fennforognak meg van annak a maga értelme és némely alkotmány kérdésekre nézve czélszerüsége is. De abban egy általános és mindenütt alkalmazandó igazságot csak a Rousseau féle osztatanos tanok föltétlen hivei, a jacobinusok a charlistak találtak. Csak ily tanok hivei hihetik azt, hogy a nép érdeke csak akkor van igazán képviselve, a nemzet akarata csak akkor van biztositva, ha az ősgyülések folytonosan irányozzák a parlament müködését.

De ez nem az a felfogása a képviseleti rendszernek, melyen ma az alkotmányos monarchiák, merem mondani, minden jelentékenyebb köztársaság alkotmánya alapul, nem a szabadelvü pártok felfogása, nem is az a felfogás, mely alkotmányunkba be van irva, s mely annak szellemével össze van forrva. Ők abból indultak ki, hogy a feladat az, hogy a törvényhozás ugy szerveztessék, hogy a közvetlen és naponkint nyilatkozó népvéleménynek s érzelemnek minél feltétlenebbül alá legyen rendelve a parlament, hogy a népvélemény ingadozásának meg kell látszania a parlamentben, mert csak igy képzeltek maguknak hatályos népsouverainitást. Innen van az, hogy ők az évi parlamenteknek voltak barátai, innen van az, hogy ők még azt sem akarták megengedni, hogy a parlament törvényeket hozzon, hanem akarták, hogy azok utólag még sankcziója alá terjesztessenek az ősgyülésekben összegyülekezett népnek. Ez igenis a szélső demokracziának iránya és felfogása.

De az a képviseleti elv, melynek alapján nemcsak a mi alkotmányunk, hanem minden köztársaság áll, még a legnagyobbak is; az amerikai, a franczia a jelenkorban nem azon felfogásából indult ki a képviseletnek, hanem abból, hogy az intézményekben igenis biztositni kell egy hatályos politikai felelősséget lefelé a nemzet irányában, mert a képviselőnek egy felelősséget kell elismernie, és csak is azt: egy hatályos politikai felelőséget lefelé. (Ugy van! balfelől.) S ugy fogták fel a képviseleti rendszert, hogy a képviselő szolgálja talentumával, belátásával, meggyőződésével, tapasztalásával a nemzetet, s ennélfogva meg kell neki azt a függetlenségét adni, hogy magatartására a közvéleménynek pillanatnyi hullámzása ne hasson kényszeritő erővel, ne is téritsék el felülről jövő befolyások feladatától, hanem az ő állása biztositsa számára azt, hogy belátása, meggyőződése és lelkiismerete szerint a jobbat választva, számoljon annak idején politikai küldőinek. (Élénk helyeslés balfelől.) A szabadelvüségnek az az elve van beirva a mi alkotmányunkban s ezt akarjuk mi fenntartani s hatályossá tenni. (Ugy van! balfelől.) S legyen szabad ehhez hozzáfüggesztenem, hogy mikor mi azt akarjuk, hogy a képviselői mandátum tartama ne hosszabbittassék meg a nélkül, hogy biztositékok szereztetnének arra nézve, hogy a politikai felelősségnek érzete befelé, t. i. a nemzet és a választók irányában erős és hatályos legyen; mert ez a fő: akkor az a meggyőződésünk, hogy mi a valódi szabadelvüség elvei szerint járunk el. (Élénk helyeslés balfelől). Nem az abstract, nem a konkrét szabadelvüség, hanem azon szabadelvüség szerint, a mely alkotmányunkat teremtette s a mely szellemben alkotmányunkat, minden visszaesés daczára, fejleszteni akarjuk. — De azt a kérdést is lehet tenni s elismerem sok jóhiszeműséggel, vajjon a politikai felelősséget a nemzet irányában, — a mi egy feltétlenül megkivánandó kriteriuma a képviseleti rendszernek, — valóban gyengiti-e a törvényjavaslat, ugy a mint van, gyengitené-e az öt évi mandatum? Engedelmet kérek, hogy erre egy pár okot elmondhassak. Meglehet, hogy a koczka már el van vetve, meglehet, hogy a törvényjavaslat sorsa e pillanatban már el van határozva, de nem gondolom, hogy vesztegetem az időt, ha egy pár okot még felhozok. (Halljuk! Halljuk!) Mindenekelőtt nem az ötévi és háromévi tartam áll itt mint abstrakt elő egymással szemben, nem ez a kérdés; a kérdés az, a mit itt el kell dönteni; valljon ugy, a mint képviseleti viszonyaink jelenleg állanak, minő hatással fog birni, ha a tartam egyszerüen öt évre felemeltetik? Nem czélzok senkire, de képviseletünk egyik nagy bajának ma azt tartom, hogy a politikai felelősség szálai a képviselőházban a nemzet irányában gyengék és hatálytalanok, és a politikai függés szálai felfelé és más irányban tulságos erősek. (Ugy van a baloldalon.) S ha valaki javitani akar képviseleti rendszerünkön, javitani ama értelemben, hogy ne jussanak nagy függésbe a közvélemény hullámzásától, de hogy ébren tartassék a képviselőben a politikai felelősség érzete, és hogy e politikai felelősség-érzete képezze hatályos motivumát eljárásainak, szavazatának: akkor nem arra van szükség, hogy mindent érintetlenül hagyva, a mandatum időtartama felemeltessék, de hogy eltávolittassanak azon akadályok, melyek meggyengitették, sok tekintetben hatálytalanná tették a képviselőben lefelé való politikai felelősség érzetét. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Legyen szabad erre egy pár tekintetet felhozni. (Halljuk!) Ha mi megint csak abstrakte beszélek — érintetlen meghagyjuk a költekezésnek, a korrupcziónak, a választási kerületek vásárlásának, a választásoknál előforduló társadalmi nyomásnak, a kormány befolyás oly nagyban lenyügödző szálainak és erőszakosságának gyakorlatát, ugy amint azok eddig divatban, ha mindezt nem bántjuk; . . . de a mandatum tartamát 5, évre felemeljük, az csak világos, hogy a lefelé való politikai felelősség érzete a képviselőkben meg fog gyengülni. (Ugy van! balfelől.) Hiszen a ki megvásárolta már azt a kerületet, vagy a ki tudja azt, hogy ő pénzzel vásárolt kerületet, kérdem, ad-e az valamit választóinak politikai véleményére? Ő azt mondja: megfizettem, megvettem a mandátumot, nem mondom, hogy vissza él vele, nem mondom, hogy magának vagyont, kárpótlást szerez. Nincs meg benne élénk érzete a felelősségnek, nincs meg az a tudat, a mi nélkül nincs tisztességes és helyes képviselet (Ugy van! balfelől.) és ma emeljük föl a mandátumot 5 évre, de ne változtassunk semmit annak lehetőségén, hisz az illető, ő ujra arra fog számolni, ugyanazon eszközökkel fogja megszerezni a mivel ezelőtt megszerezte állását. Még az a remény kecsegteti, hogy már ismerik, hogy már a multból biztos, lekötelezett emberei vannak.

Nem állitom azt sem, hogy megvetését vagy kicsinylését okvetlen nyilvánitani fogja választói iránt, már az ildom arra inti, hogy kimélje őket, de érzi azt, hogy nincs meg az igazi kötelék, a mely nélkül a képviselet nem valódi.

De tovább megyek, én tudom, és itt legyen szabad, nem a mi történetünkből, hanem ártatlanabb dolog — a külföldről beszélni Anglia, történelméből, (Halljuk! Halljuk!) hogy igen sok tisztességes derék ember, valóságos éke és dicsősége az angol parlamentnek, oly ember, a ki nevét és tetteit eltörülhetlen betükkel irta be a nemzet történetébe, vásárlás utján jutott kerületéhez. De ott mit mondtak? Méltóztassanak csak Sir Sámuel Romilly leveleit elolvasni, azt mondták; igaz, ez baj, ez rettenetes visszaélésekre vezet, de mégis jobb egy másnál, jobb annál, midőn az ember a maga megváltoztatását egy pár hatalmas embernek, egypár kiváló szocziális befolyásnak köszöni, a midőn a képviselő ezen egy pár hatalmas ember creaturájává válik. (Ugy van, balfelől), És kérem, mondjuk, hogy ha 5 évre meghosszabbitjuk a mandatumot, de semmit sem teszünk az ilyes szocziális befolyás és az ellen, hogy egy pár hatalmas ember küldjön fel képviselőt, hiszi-e a t. ház, hogy ez a képviselet igazságosságának, hüségének emeléséhez hozzá fog-e járulni vagy pedig azon befolyások meggyökereztetésére, még hatalmasabbá tételére és megerősitésére vezet, a melynek létezését kisebb vagy szélesebb körökben, fájdalom mindnyájan kénytelenek vagyunk elismerni, de a melyet fenntartani, vagy még hatalmasabbá tenni, senki sem akarhat?!

És most beszéljünk a legkényesebbről, a legutolsóról, a kormányról. (Halljuk!) Horváth Boldizsár t. képviselőtársam egész nyiltsággal beszélt és ekkor csak kötelességet teljesitett. Azt mondá, ha van olyan képviselő, a ki kormánybefolyásnak köszöni megválasztatását, az függetlenebb lesz öt évi tartam mellett. Én azt hiszem, hogy ő nagy illuzióban van. Nem tudom, hogyan ringatta bele magát, nem tudom meddig tart. De legyen; induljunk ki egy feltételezésből, tegyük fel, mintha volnának képviselők ebben a házban, a kiket kormánybefolyás választ meg, a kikről feltételezzük nem is azt, hogy kizárólag a kormány küldi, hanem azt, hogyha a kormány nem támogatta volna, nem ülne itt és nem fogna ujra ide jönni. Ha mondom, van ilyen képviselő, erre nézve Horváth Boldizsár t. barátom azt mondja: ebből a szempontból sokkal jobb a képviselőház mandátumának fölemelése, mert 3 év alatt nagyobb függésbe van az illető, min ha öt évre választatik, mert a haláltól is csak akkor félünk, ha az közel van.

De vajjon ez lesz-e a hatás? Nézzük csak legelőbb erkölcsi szempontból — csak ilyen alakban akarok most erről beszélni. Én régibb időben nem egy kormánypárti

barátomtól hallottam olyanoktól, a kik tulnyomólag kormányi befolyás mellett választattak meg, (Egy hang a szélső baloldalról: Sokan vannak!) tegyük fel nem ebben a parlamentben (Derültség a baloldalon) hanem egy másikban, a mely volt, a kik azt mondták, (Halljuk! Halljuk!) engem a kormány támogatása mellett választottak meg, ha meggyőződésem ellentétbe jő a kormánynyal, erkölcsi kötelességem lehetőleg nem szavazni ellene, ha arról győződöm meg, hogy az, a mit a kormány kíván, rosz és veszélyes az országra nézve, akkor kötelességem a szavazástól tartózkodni, ha oly sulyos volna az eset, hogy épen nem férne össze lelkiismeretemmel, hogy vele szavazzak; és ha elmaradnom sem szabadna, kötelességem leköszönni, mert nem illik, hogy a kormány befolyásával választatván meg, mégis ellene szavazzak. Méltóztatnak-e gondolni képviselőtársaim, hogy ily felfogás mellett — minden egyéb maradván ugy, a mint van, és semmi sem történvén arra nézve, hogy ilyen megválasztott minél kevesebb legyen, mondom méltóztatnak-e gondolni, hogy a mandátum kiterjesztése ily helyzeben a politikai felelősséget és függetlenséget emeli-e?

A szónok tovább polemizál Horváth Boldizsárral, kijelenti, hogy a törvényjavaslatot nem fogadja el, s azután áttér az általa beadott határozati javaslatra. Néhány megjegyzést tesz az előadónak erre tett észrevételeire, azután a miniszterelnök tegnapelőtti beszédére reflektálva igy folytatja:

Ugy értem a miniszterelnök nyilatkozatát, hogy ő kizárva minden más kérdést, tisztán a választási eljárásra és a választási visszaélésekre nézve itt elmondottakat megfontolás alá fogja venni, és élni fog ez irányban kezdeményezési jogával az irányban, hogy minő hatályos intézkedések és pedig törvényhozásiak is történjenek oly czélból, hogy e visszaélések, melyek nem akarom vitatni kisebb vagy nagyobb körökben-e, de léteznek, lehetőleg megakadályoztassanak. Én igy értettem és bár nem volt kimondva, de miután semmi ok sincs az ellenkezőre, én egész komolyan egész horderejében veszem beszédemnek ezt a részét. En ugy értettem, hogy a miniszterelnök ur hajlandó ez előterjesztést megtenni még a elen országgyülés tartama alatt, hogy ne menjünk azok nélkül az uj választások elé, midőn a ház tetemes részében és kétségkívül a közvéleménynek tetemes részében is az a nyugtalanság uralkodnék, hogy nem történt meg mindaz, legalább nem történt komoly kisérlet arra, hogy a visszaéléseknek gát vettessék.

Ha igy értette a miniszterelnök ur, én részemről üdvözlöm őt, s miután csekély személyemre is czélzás történt amaz alkalommal, hogy én is gondolkozzam fölötte és közöljem gondolkozásom és vizsgálatom eredményét a miniszterelnök urral, próbáljuk meg egyetértőleg eljárni: én e felhívást elfogadom. A mi az én közreműködésemet illeti, támogatásommal abban az irányban, hogy a választási visszaélések minél hatályosabban fékeztessenek, előre is biztosíthatom a t. miniszterelnök urat, sőt biztosítva lehet meggyőződésem szerint az egész ellenzék támogatásáról is, minden rendszabály tekintetében, mely ez irányban fog kezdeményeztetni. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Nem is akartam kicsinyelni, a mit a megoldás nehézségeiről, t. i. a választásokat vezető elnök és egyéb hivatalos személyek felelőssége szempontjából, valamint arról a miniszterelnök ur mondott, hogy ha óvatosan nem járunk el a bűnös izgatások zabolázására vonatkozó intézkedéseknél, az könnyen a választási szabadság csorbitására vezet, ugy hiszem, hogy én is ismerem eme nehézségeket, ismerem eme veszélyt, hogy ha ebben tulmennénk, meghiusitanók magát a czélt, de a nélkül, hogy arra igényt tartanék, hogy felfedeztem e nehézségek elhárításának titkát, szabadjon ama meggyőződésemet kimondani, hogy nekünk nincs más utunk, mint más törvényhozásoknak, t. i. a szükségeseket megtenni s esetleg, ha két rossz közül kell választani, a kisebbet választani. (Helyeslés a baloldalon.)

Ezek után igen örülnék, ha emez értelmezésemet a miniszterelnök ur megerősítené, szabadjon indokolnom azt. Én mind e nyilatkozatnak daczára fentartom határozati javaslatomat, és meg akarom röviden mondani a t. háznak, miért terjesztettem elő határozati javaslatomat és miért tartom azt fenn.

Nem gondolom, hogy a miniszterelnök ur arra súlyt fektetne, a mit inkább elmésnczkedés kedvéért hozott fel, hogy nem méltányos az, hogy az ellenzék azt kívánja, hogy fogadják el határozati javaslatomat, midőn a törvényjavaslatot az ellenzék nem fogadja el. Mert a kettő tartalma igen különböző. A törvényjavaslat egy pozitív tartalommal bír, — a kormány azt kötelezőleg akarja elfogadtatni: a mi határozati javaslatunk csak komoly vizsgálatot kíván, anélkül, hogy bármi irányban kötelező akarna lenni. A kettő közt tehát párhuzamot vonni nem lehet.

Három ok az, a melyből a miniszterelnök ur ellenzi a határozati javaslatot. Az egyik ok az, mert szinre hozná a választási jog és eljárás minden kérdését. Én azt gondolom ez tévedés. Ha méltóztatik ama határozati javaslat tartalmát megnézni, az semmi egyébre nem vonatkozik, mint a névjegyzék elkészítésére és a választási eljárásra, valamint a visszaélések fékezésére. De mindezekre a miniszterelnök ur is akarja a kérdést konszideráczió alá venni: a választási jog kiterjesztésének, az inkompatibilitásnak a kerületek uj beosztásának kérdését egyenesen és határozottan kizárja határozati javaslatunk.

A második ok az, hogy egy végnélküli vagy eredménytelen, vagy nehezen eredményre vezető enquête volna. Szabadjon erre azt felelni, hogy a lehetőség, hogy minden képviselő megjelenhet a bizottság előtt, nem vonja maga után, hogy mind a négyszáz megjelenjen, de hogy a lehetőséget meg kell adni, azt beszédem végén, a mely következik, megmondom.

A harmadik, hogy ez ugy tünnék fel, ha el fogadtatnék, mintha a visszaélések Magyarországon oly általánosak volnának, hogy rendkívüli eszközök szükségesek azok orvoslására. Hát t. ház, egyet itt megjegyzek. És ez az, hogy igenis én a visszaéléseket általánosaknak tartom, igenis azt hiszem, hogy ezen ház minden tagja, ha megkérdi magát, épen igy vélekedik. Az pedig, hogy határozati javaslatom azt involválja, hogy oly nagyok a visszaélések, hogy rendkívüli eszközök szükségesek, a melyek felhozattak a rendes eszközök közé tartoznak, és meg vagyok győződve, hogy a rendes eszközök tökéletesen el gendők.

De megmondom, mi az oka, hogy eme határozati javaslatot beadtam és jelenleg is fenntartom. Az ok először az volt, a mi most elesett, mert a kormány mereven elutasitott korábban magától minden erre vonatkozó kezdeményezést. Ez az ok elesett. De a többi ok áll, hogy meggyőződésem szerint a visszaélésekkel, a korrupczióval és vesztegetéssel a jogosítlan befolyás e különböző nemeivel szemben egy hatályos és gyakorlati törvényhozás csak akkor lehetséges, ha az ember a ténylegesen alakult viszonyok, a tényleges tapasztalatok összegét birja és ebből akarja kivonni a gyakorlati szabályok minőségét. Ha nézzük más országok törvényhozását, soha ilyen visszaélések ellenében egy hatályos legiszláczió-enquete nélkül nem keletkezett. A legjobb véleménynyel vagyok a miniszterelnök ur képességéről és gyakorlati belátásáról és érvelés kedvéért tegyük fel, bizom önmagamban, de megvallom őszintén, hogy mások tapasztalatainak és javaslatainak támogatás nélkül, különösen a ténylegesen történtek és tényleges viszonyok lehető teljes előterjesztése nélkül egy gyakorlati hatású törvényhozást abszolute képtelen volnék javaslatba hozni és nem hiszem, hogy a miniszterelnök ur tehetné és annyival inkább szükséges az, mert ezek a visszaélések a szokásokba és az erkölcsökbe mentek át, mert a visszaélések formái vidékenkint különbözik, mert az emberi érdek uj és uj formákat, uj meg uj eszközöket talál fel a törvények kijátszására; ily viszonyok közt épen szükséges az enquete formája, nemcsak a miatt, hogy a tényleges bajok és formái feltárassanak, de azért is, hogy számos ily viszonyokkal ismerős elme együtt működhessék, a gyakorlati orvosszer megtalálására, és ha amaz országok tapasztalatát nézzük, a melyek hatályos intézkedést tettek, azok csak ezen az uton indultak és nem máson.

És van még egy ok, melyet nem hallgathatok el. A közvélemény ernyedtségét ebben a házban és ezen a házon kivül fel kell zavarnunk és a közvéleményben itt e házban és ezen kivül meg kell teremtenünk az akaratot arra, hogy ezekkel a visszaélésekkel számoljon le. (Helyeslés balfelől.) Mert mikor a visszaélés az erkölcsökbe élte be magát, mikor azt tapasztaljuk, hogy az emberek szeretnek arra a kényelmes állapotra állani, hogy nem lehet segiteni a visszaéléseken, hogy az egyetlen mód erre az, ha ritkábbakká tesszük azokat, akkor uraim megint azon országok példája, melyek e részben sikeresen jártak el, arra tanít engem, hogy mindenekelőtt az erkölcsi érzés felébresztésétől kell várni azt, hogy egy hatályos legiszláczió lehető legyen. (Élénk helyeslés balfelől.) Általános okoskodásoknak nem adják meg az emberek magukat, (Tetszés balfelől), de egy enquet-ben kinyomozott konkret tények összegének mindenki meg fogja magát adni, (Helyeslés balfelől) az ellen senki sem protestálhat és mindenki szégyelni fogja, átallani fogja, az ürügyek alatti menekülést mindennemű visszaélés fékezése elől. Es ha ily enquet lett volna, az teremtett volna közvéleményt nem pártszempontból, de egy általános közvéleményt itt e házban és ezen kívül az egész országban, mely leküzdhatlan erővel követelte volna azt, a mira oly nagy szükség van erélyes gyakorlati törvényhozást. (Élénk helyeslés a bal és szélső balon.)

Attól pedig, hogy ez ugy tünik fel a világ és Európa előtt mintha Magyarországon nagy mérvüek volnának a választási visszaélések, ez az ok én reám nem hat. «Pastor malus incurata vulnera celat», a gyógyitatlan sebeknek nem az elfedésében áll a feladat, hanem inkább a leghatározottabb feltárásában, és ha mi a politikai ág magasabban álló s érettebb nemzeteket veszszük, azokat mindig az jellemezte, hogy ily hamis szégyen nélkül a legnagyobb nyiltsággal vizsgálták saját bajaikat. (Élénk helyeslés a bal és szélső baloldalon.) — Különben könnyen jutunk egy oly elernyedt közvéleményre mely sem a bajokat eltürni, sem azok orvosságait megbirni nem képes.

Ezek voltak az okok, melyekből én ezen az uton proczedálni akarok, melyek miatt én nem kicsinyelve a a kormány nyilatkozatát, de mint hatályosabb és jobb utat, mégis fenntartom a határozati javaslatot és ajánlom a t. háznak elfogadásra. (Élénk helyeslés és éljenzés balfelől.)

Horváth Boldizsár személyes kérdésben szólal fel. Szilágyi Dezső ugy látszik tévesen fogta fel az ő beszédét, a melyet ugy reprodukált, mintha a szónok az absztrakt és konkrét szabadelvüség között különbséget tett volna. Ő kimondotta, hogy a szabadelvüségnek czélja a népszabadság biztositása, s e czél változatlan minden körülmények között. Hanem abban a kérdésben, vajjon ezt a czélt, mely eszközök által érheljük el többé vagy kevésbbé, igen is az opportunitás, a czélszerüség törvényei döntenek. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ő azt mondta, hogy nem látja ellentétben állónak az öt éves mandátumot a szabadelvüséggel és épen azért azt feltétlenül megszavazza. Szilágyi szintén nem látja ellentétben állónak, mert feltételesen megszavazza. A különbség tehát köztük csak az: ő megszavazza, a mit jónak lát, feltétlenül, Szilágyi megszavazza bizonyos feltételekkel. (Ugy van! Ugy van! Élénk tetszés a jobboldalon.)

Az ő véleménye az, hogy az öt éves mandátum a kitüzött czélokat leginkább megközelíti. A három éves mandátum nem biztositaná kellő mértékben a parlament függetlenségét felfelé, ellenben a mandátumnak öt évnél hosszabb tartama feloldaná a függőséget lefelé. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Ez nem személyes kérdés! Élénk felkiáltások: Halljuk! Halljuk!)

Hosszas politikai pályáján a szónok megtanulta nem téveszteni össze a szabadelvüséget a népszerüséggel. (Élénk tetszésnyilvánitások a jobboldalon.) Igen könnyü szabadelvünek lenni ott, a hol a népszerüség tapsaival találkozunk, de vannak a szabadelvüségnek nehezebb, komolyabb perczei is, a midőn egy-egy előitélettel kell szembeszállanunk. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ilyenkor rendesen félreértés, megtámadtatás a sorsuk. A szónoknak kijutott már mind a kettőből, de hála Isten a jövő még mindig meghozta igazolását. (Élénk helyeslés és tetszésnyilvánitások a jobboldalon.)

Szilágyi következetlenséggel vádolta a szónokot azért, hogy oly nagy sulyt helyezett a választási visszaélésekre, és még sem járult amaz inditványához, hogy a választási visszaélések tárgyában egy bizottság küldessék ki. Vannak az ellenzéken, a kik még emlékeznek ama 21-es bizottságra, mely 1874-ben kiküldetett. A szónok, mint a Deák-párt tagja a Deák-párt kebelében kérte a kormányt, hogy ez inditványt ne fogadja el. Azt mondta, hogy vagy érez a kormány magában erőt a bajok orvoslására és akkor a gyeplőt ne ereszsze ki kezéből; vagy pedig, ha nem érez, akkor lépjen vissza és engedje át helyét utódainak, hanem ő a parlamenti bizottságot mindig veszélyesnek tartja, mint olyant, mely deplacirozza a parlamentet, mely a parlament sulypontját innen a plenumból a bizottságba helyezi át. Szavai akkor elhangzottak: s mi lőn az eredmény? A kormány bukása nemcsak, sőt a Deák-párt bomlása is itt vette kezdetét. (Felkiáltás a szélső baloldalon: Ez nem személyes kérdés! Zaj. Élénk felkiáltások: Halljuk! Halljuk.)

Az elnök: Kérem a t. képviselő urat, méltóztassék a házszabályok rendelkezése szerint lehetőleg röviden nyilatkozni. (Mozgás.)

Horvát Boldizsár: A következetlenség vádja ellen véli magát. (Halljuk! Halljuk!) Akár azt a módozatot fogadják el, a mit a miniszterelnök inditványozott, akár pedig elfogadják azt, hogy az oppoziczió ragadja meg a kezdeményezést: a szónok mindkét esetben minden gyakorlati javaslatot, mely a választási visszaélések megszüntetésére vezethet, egész erővel támogatni fog; hanem, habár maga maradna is a házban, a parlamenti bizottságot, — a mely a parlament sulypontját innen a plenumból a bizottságba helyezné át — megszavazni nem fogja, mert a parlamentarizmusra nézve ebben életveszélyt lát. (Hosszantartó élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon. Zaj.)

Szilágyi Dezső személyes kérdésben és félreértett szavainak helyreigazitása végett szólal fel. Biztositja Horváthot, hogy az, a mit mondott, személyes tamadás jellegével nem birt. Ha Horváth a multban való keserü megtámadásról emlékezett meg, melyeket el kellett viselnie más oldalról, kéri különböztesse meg a személyes megtámadásoktól a véleményeknek lehető kiméletes formban előadott, de mégis valóságos harczát. (Helyeslés balfelől.) Horváth Boldizsár félreértette őt, midőn inditványát ugy jellemzi, hogy az a politikai horderejü nagy kérdéseket, melyeket a dolog természeténél fogva vagy kezdeményezni kell a kormánynak, vagy helyét elhagynia, el akarja a kormány kezéből venni, mert ama híres 21-es bizottság, mely a Deák-párt idejében kiküldetett az ország összes pénzügyeinek rendezését az egyedül hivatott felelős kormány kezéből kivette és akár egy bizottságának kezébe helyezte át, mely aztán szétoszlott és senki sem volt felelős. (Ugy van! balfelől.) Nem ily politikai bizottság ez, hanem a választási visszaélések feletti helyes törvényhozásra kiküldendő enquetteről van szó, a melyet minden ország kiküldött, a mely politikai kezdeményezés parlamentarizmus tekintetében bennünket messze felülmul és Horváth is mintául fogja azt tekinteni. Ha tehát Horváth eme félreértés alapján ellenezte, most midőn fel van világositva, ha logikai következetességgel fog eljárni, erkölcsileg inditva lesz arra, hogy változatlanul elfogadja a határozati javaslatot. (Élénk tetszés és helyeslés a bal és szélsőbalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök a következőkben reflektál a hallottakra:

Személyem is elégszer megtámadtatott, szavaim is félremagyaráztattak elég bőségesen, de ezekért nem szólok most; teljesen is elállanék a szótól, (Halljuk! Halljuk!) ha egyenesen nem aposztrofáltattam volna, mi iránt, midőn nyilatkoznom kell, alig egy-két rövid megjegyzést fogok tenni a mai nap, velem és a javaslattal szemben felhozottakra. (Halljuk!)

Mindenek előtt Irányi t. képviselő urat arra kérem, hogy ő ne tegye föl én rólam, hogy én is tudom, hogy 1848 előtt volt utasitási jog; (Halljuk! Halljuk!) de annak tudata hozzájárulván ahoz, a mit a multkor mondtam, még csak jobban meggyőz arról, hogy az 1848. előtti törvényhozási állapotból analogiát vonni az 1848 utánira egyáltalában nem lehet. Tehát az utasitások ügyének felhozásával csakis erősbödött az én akkori argumentácziόm.

Az igen t. képviselő ur azt kérdezte Horváth t. képviselő urtól, hogy nem volt-e gyanus előtte, midőn azzal argumentált, hogy az 5 éves országgyülés alatt a képviselőház függetlenebb lesz a kormány befolyásától mint a 3 évi alatt, mert akkor inkább lehet kormánybuktatás benn a házban, nem tetszett-e előtte gyanusnak, hogy azt az érvet a miniszterelnök is használta és a jobboldal azt helyeselte? Bocsásson meg a t. képviselő ur, épen ő tőle még eddig azt, hogy az intencziókat gyanusitsa, nem szoktuk meg, — másoktól bőségesen; — de legyen meggyőződve, hogy igenis legkomolyabb, nem mostani, évekkel ezelőtt kimondott meggyőződésem az, a mit Horváth t. képviselő ur is mondott, én is mondottam az öt éves országgyülés lehető eredményére nézve a kormány helyzetével szemben: és ha mind a mellett az öt évi mellett vagyok, és ha helyesli az 5 évi mandátumra vonatkozó törvényjavaslatot és ezt az argumentumot a szabadelvü párt, ez csak azt jelenti, hogy mig kevesebbszer emlegeti, mint mások, hogy csak a közügy érdeke lebeg szeme előtt, de tényeiben tisztábban, határozottabban az vezeti. (Élénk helyeslés jobbfelől. Ellenmondások balfelől.)

Megvallom, nem értem az argumentácziót, a mely azt mondja — Szilágyi t. képviselő ur kiméletesebb hangon — mások más hangon, — hogy a választásnál elért többséget e párt most a kormány hatalmának és a visszaéléseknek köszöni és azután a gyakoribb választásokban az alulról való nagyobb függést látja. Engedelmet kérek, ez a lehető leghatározottabb ellentét; mert ha csakugyan a kormány választatja a többséget: akkor minél gyakrabban az urna elé viszi, annál inkább magától függővé teszi és minél inkább nem őszinték, nem valódiak a választások — mint önök mondják —, annál inkább nem áll az, hogy azoknak gyakori ismétlése a képviselőt a választóktól függővé teszi. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.) Ne méltóztassék soha sehol egyik tulzásból a másikba esni, s egyszer oda festeni a kormány befolyását mint isten tudja, mily nagyot, azután pedig, — hogy ismét más irányban argumentálhassanak — ezt elfelejteni és azt mondani, hogy a választások gyakorisága által a választóktól inkább tétetik függővé a képviselő. Ily állítások lehetnek jók egyének és pártok megtámadására, de valamely állítás igazságának bebizonyítására soha sem jók. (Ugy van! jobb felől.)

De a t. képviselő ur azt is mondotta, feltéve egyáltalában, hogy az öt évben csakugyan szóba jöhetne a kormánybuktatás, hogy nem ismerik a miniszterelnököt.

Szilágyi Dezső: Sem ezt, sem a többit!

Tisza Kálmán miniszterelnök: Tudom. Ugy látszik a t. képviselő ur most még — később, remélem, ki fog belőle gyógyulni — abban a hitben van, hogy a ki egyszer e székbe beleül, az semmi egyébre nem gondol, csak hogy itt maradjon. (Derültség jobbfelől). Nincs és nem is lehet kétség az iránt, hogy a parlament feloszlatásának joga megvan egyfelől, nem a kormánynál ugyan, de a koronánál, a melynek a kormány tehet az iránt javaslatot; mégis néha kivételesen akadhat oly miniszterelnök is, ki inkább elhagyja helyét — higyjék meg most van ilyen, mindig lesz-e, nem tudom — semhogy igen nagy ok nélkül — a nélkül, hogy teljesen bizonyosan láthatná a nemzet, közvéleménye, mely mellette van, az országot egy időközi választásnak kitegye. De — mondom — előállhat az eset bármely miniszterelnök mellett, — nem mondom ha élek, hogy az én életemben, vagy az én minisztereségem alatt nem — hogy a parlament lejárta előtt feloszlattatik. De hisz a parlamentet ép ugy fel lehet oszlatni a három, mint az öt éven belül, tehát ez irányban is az argumentáczió az öt és három év szembeállitásával semmi eredményre nem vezethet. (Ugy van! jobbfelől.)

Még csak egyet jegyzek meg és ez az, hogy a t. képviselő ur igen ékesen beszél arról, hogy nem szabad a hibákat, a bajokat elsimitani, azokat fel kell őszintén tárni és orvosolni. Tökéletesen igaza van. De a mint nem szabad e hibákat elpalástolni, elrejteni akarni, a mint nem szabad a nemzeti erőt és jó tulajdonságokat tulzottan előtüntetni, ép ugy nem szabad a bajokát a valóságnál nagyobbaknak, a nemzeti jó tulajdonságokat a valóságnál alacsonyabb fokon tüntetni elő.

És megjegyzem még a t. képviselő urnak azt is, hogy a t. előadó urnak igaza volt abban, a mit az itt felhozott ellenzéki választási sérelmekről mondott; mert a t. tuloldaliak — nem veszem rossz néven — felemlegették néha alaposan, mert vannak visszaélések — de igen sokszor tulhajtva azt, a mit a választásoknál mint sérelmest tapasztaltuk; de arról, — és ezt ismét nem veszem rossz néven — igen bölcsen hallgatnak, hogyha ezen az oldalon igen alaposan, néha tulságosan is panaszkodtak az ellenzéki választók eljárásáról és az azok által elkövetett visszaélésekről. (Igaz! Ugy van! jobbfelől. Felkiáltások a szélső baloldalon: Szavazzunk!)

Igenis szavazzunk, igen régen óhajtom, hogy szavazzunk. (Derültség.) Különben megjegyzem, hogy még épen 6 percze, hogy beszélek, s én hallgattam egy órai beszédet. (Halljuk! Halljuk!)

Szilágyi Dezső képviselő ur abban, a mit nyilatkozatomra nézve mondott, azt teljesen jól értelmezte. Megmondtam, hogy a választási visszaélések lehető meggátlására nézve itt hallottakat igenis hajlandó vagyok használnomra fordítva, a dolgot tanulmányom tárgyává tenni és igyekezni fogok konkrét javaslat alakjában tisztázni az eszméket, de feltételezem, hogy t. képviselőtársam ugyanezt tevén, nagy tapasztalatával — nem a visszaélések körül, ezt egyáltalában nem mondom, (Derültség.) de nagy tapasztalatával és a választási ügyekre vonatkozó törvényhozásokban nagy jártasságával segélyemre lenni szíveskedik. Mert ismétlem, általános elvek kitüzése alapján soha sem fogunk boldogulni. Legyen szives a képviselő ur azt, a mit szükségesnek tart, konkrét elkészíteni; rajta leszek én is, és azután kombinálni fogok. Hozzáteszem, hogy abban is igaza van a t. képviselő urnak, hogy óhajtom, hogy a ház még a jelen országgyülés, nem ez ülésszakának, de czyklusának letelte előtt határozhasson e kérdésekben.

Még csak egyet jegyzek meg. Bocsásson meg a t. képviselő ur, de én az enquete összehivását illetőleg most is azt tartom, hogy azt csak fontos körülmények igazolhatják; de mikor e visszaélések még nem oly általánosak, az enquét-et e tárgyban nem tartom helyesnek, hanem rendes parlamenti eljárás szerint vagy initiálja a kormány vagy él az initiativa jogaival valamely képviselő: de ha sikert óhajt, akár a kormány, akár a képviselő, már kész, szerkesztett törvényjavaslat alakjában kell e jogával élnie, különben gyakorlati eredményt elérni sohasem fog. (Ugy van! a jobboldalon.)

Épen azért, mert a határozati javaslat egyfelől általánosságban mozog és másfelől, mert a valónál sokkal nagyobbnak tünteti fel a bajt: nem fogadom el a határozati javaslatot. Hozzá teszem még azt is — és ebben tán nem fog kétségeskedni a képviselő ur — ha azt akarja, hogy az, a minek történnie kellett és kell a jövő választásokat megelőzőleg történjék: akkor ilyen enquete javaslása, illetőleg összehivása a leggyakorlatlanabb eszköz, mert minden mesterkedés nélkül is törvényt késziteni ez enquête nyomán a jövő választások előtt nem lesz lehetséges. (Ugy van! jobboldalon.)

Ezek és multkori nyilatkozataim alapján ujból kérem a t. házat, méltóztassék az országgyülés tartamának meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslatot elfogadni, a határozati javaslatokat pedig mellőzni. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Ezzel a vita véget ért; következett a szavazás; 24 képviselő névszerinti szavazást kérvén, az elnök elrendelte azt. Első kérdésképen azt tette fel: Elfogadja-e a ház az öt éves mandátumról szóló törvényjavaslatot a bizottság szövegezése szerint. A szavazás rendjére nézve az elnök a *Z* betüt huzta ki.

Öt perczyni szünet után végbemegy a szavazás, melynek eredményét a következőkben hirdette ki az elnök: Szavazott összesen 450 képviselő. Az elnök nem szavazott. **Igen**-nel szavazott **215** képviselő, **nem**-mel szavazott **130** képviselő, távol volt **104** és igy **85 szavazat többséggel** a javaslat általánosságban elfogadtatott.

Ezután a beadott többi inditvány fölött szavaztak. A többség valamennyit elvetette, s részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot, melynek végmegszavazása a holnapi ülés napirendjére tüzetett.

Az elnök a legközelebbi ülés napirendjére nézve javaslatba hozza, hogy holnap délben 12 órakor tartassék ülés, melynek tárgyát a ma letárgyalt két törvényjavaslatnak harmadszori megszavazása fogja képezni. (Helyeslés.) A holnapután szerdán d. e. 10 órakor tartandó ülés tárgya lesz a főrendiház családjainak beiktatásáról szóló törvényjavaslat, továbbá a főrendiháznak netaláni üzenete. (Helyeslés.)

Ülés végződik d. u. 2 órakor.

A köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat.

A képviselőház közigazgatási bizottsága Tisza Lajos gr. elnöklete alatt tartott mai ülésében folytatta a *törvényhatóságokról szóló javaslat* tárgyalását.

A közgyülés hatáskörét megállapító 44. §-t vita nélkül elfogadta a bizottság.

Az állandó választmányról rendelkező — 45-ik §-nál

Szederkényi nem tartja helyesnek, hogy az állandó választmány tagjai az eddigi 3 év helyett 5 évre választassanak. Az állandó választmány elnökének czélszerübb lenne meghagyni, mint eddig volt, az alispánt.

Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy a választásnak 5 évre kiterjesztése kapcsolatban áll ama bizottsági megállapodással, mely szerint a bizottság 10 évre választatik, s felerészben 5 évenként ujul meg. A főispán elnöklésének indoka az, hogy ha a főispántól várjuk, hogy a megyei adminisztrácziót ellenőrizze s bizonyos tekintetben felelős legyen azért, ugy abba a helyzetbe kell őt hozni, hogy tudhassa is a dolgokat, már pedig a legfontosabb dolgok az állandó választmányban készittetnek elő.

A bizottság mindkét inditványt mellőzi.

A városi törvényhatóságokra nézve:

Grünwald inditványozza, hogy miután az állandó választmány teendőit végző tanács egyéb ügyeket is tárgyal s ezeket nehéz külön választani, a tanács ülésein ne a főispán, hanem a polgármester elnököljön.

Tibád a városok érdekében kivánatosnak tartja, hogy a tanács ülésein a főispán elnököljön.

A bizottság e módositvány mellőzésével változatlanul fogadja el a §-t, világosan kimondva a szövegben, hogy a közgyülés az állandó választmány tagjait «saját kebeléből» választja.

A közgyülés tanácskozási rendjét szabályozó 46. §-t vita nélkül elfogadja a bizottság.

A 47. §-nál, mely meghatározza, hogy kik nem vehetnek részt egyes közgyülési tárgyak fölötti tárgyalásban s a határozatban:

Latkóczy inditványozza annak kimondását, hogy nem vehetnek részt a másodfoku elintézésben oly bizottsági tagok, kik ama ügyek első foku elintézésében részt vettek vagy részt venni jogositva voltak.

Szederkényi azt tartja, hogy e kivétel a gyakorlatban sok inkonveniencziát vonna maga után.

Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy e módositással kizáratnának a közgyülés ama birtokos tagjai, kik a községekben virilisek.

A bizottság e módositványt a jövő ülésig függőben hagyja.

A §. ama rendelkezésében, mely szerint a bizottsági tagok csak oly ügyek tárgyalásában vehetnek részt, melyekben személyileg érdekelve nincsenek, *Pulay* inditványára a «személyileg» szó «közvetlenül»-lel cseréltetett ki.

A 48. §-nál, mely meghatározza, mely tisztviselők s hivatalnokok tagjai a törvényhatósági bizottságnak:

Latkóczy felvételni inditványozza az államépitészeti hivatal főnökét, miután ma tényleg csak ez a törvényhatóság szakközege; s törölni azon többi állami hivatalnokokat, a kik a törvényhatóság közigazgatási bizottságának tagjai.

Földváry a hivataluknál fogva tagok közé felveendőnek véli — a mint tényleg sok helyt eddig is történt — a segédszolgabirákat, árvaszéki jegyzőket s járási orvosokat. Ahhoz nem járulna szóló, hogy Latkóczy inditványa szerint p. a tanfelügyelő kihagyassék.

Grünwald azt tartja, hogy a tanfelügyelőnek nincs a közgyülésen komoly hivatása s a többi állami közegek sem illenek be annak keretébe, mert nem homogen az ő foglalkozásuk a közgyülésével, eltekintve a kir. mérnöktől, a ki csakugyan összefügg a megyei élettel. A bizottsági helyek vagyoni poziczióban s a közönség bizalmában gyökereznek s nem helyes oda egészen idegen s heterogen elemeket bevonni. Szóló pártolja Latkóczy inditványát.

Dárday nem tartja az illető hivatalnokokat idegen elemnek; a tisztviselők s az állami közegek oly szoros összmüködésre vannak hivatva, hogy valóban nem lenne helyes az utóbbiakat távol tartani. Szóló politikai szempontból sem pártolná e megszoritást s Földváry inditványát is elfogadja.

Bartha Miklós méltányolja, hogy a hivatalnokoknak tanácsadási s felszólalási joguk legyen, de nem az ő hivatásuk a közgyülésen épen azt a közönséget majorizálni, a mely azért jött össze, hogy ellenőrizze őket s irányt adjon nekik. Ha még inkább szaporitnák a tisztviselőket a közgyülésen, a közönség teljesen elveszti érdeklődését az önkormányzati ügyek iránt. Szóló Latkóczy inditványához járul.

Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy a megyei tisztviselőknek a §. szerinti felvevése az eddigi törvény intencziójának felel meg s bizonyos felmerült félreértéseket meg fog szüntetni. Az árvaszéki jegyzők a §. szerint is benn vannak; a segédszolgabirák s járási orvosok bevitele ellen szólónak nincs elvi kifogása, de vajjon helyes lesz-e lehetővé tenni, hogy a járást hivatalból a segédszolgabiró s orvos is ott hagyja s napokig távol legyen teendőinek körétől. Szóló nem fektet rá nagy sulyt, hogy az állami közegek, eltekintve a mérnöktől, bevételnek-e, vagy kihagyatnak; de azt mondani, hogy csak tanácskozási joguk legyen, mégsem járná. 5—6 ember végre is nem majorizálhatja a bizottságot s kivánatos az is, hogy a közigazgatás különböző ágai közt szünjék meg ama különállási, majdnem ellenséges állási érzék, a mely 1867. óta fenn volt. Sokat hoztak fel a közig. bizottságok ellen, de azt nem tagadhatják, hogy ezek lehozatala óta nagy részben megszünt e külön állási érzék s a §. épen azt czélozza, hogy még inkább megszünjék.

Tisza Lajos gr. szocziális és amalgamizáló jelentőséget tulajdonit az állami tisztviselők e bevonásának.

Pulay megjegyzi, hogy a §. szerint az illető állam tisztviselők a megye területén fekvő városi törvényhatóságnak is tagjai fognak lenni, tehát két törvényhatóságban lesz szavazatjoguk.

A bizottság *Latkóczy* inditványát *elfogadja* s Földváry-ét mellőzi.

A közgyülési tanácskozásra vonatkozó 49—52. §§-at változatlanul elfogadta a bizottság.

Ezzel az ülés véget ért. Holnap délután 4 órakor ismét ülés lesz.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 5 órakor *Apáthy* István elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette a *telekkönyvi betétek-nek* a földadókönyv és az állandó kataszter adataival megegyező szerkesztéséről és a telekkönyvi rendeletek pótlásáról és módositásáról szóló törvényjavaslatot.

A kormány részéről jelen voltak; *Szentgyörgyi* igazságügyminiszteri államtitkár és *Fehér* Miklós pénzügyminiszteri tanácsos.

Teleszky István előadó részletesen ismerteti a javaslatot és jelzi az általa inditványozni szándékolt nevezetesebb módositásokat. Ezek vonatkoznak főleg a 3. §-ra, felvételni óhajtván a betétekbe, a területek netáni ártéri minőségét; — továbbá a 36. és további szakaszokra, melyek a telekkönyvi állapotnak a tényleges állapottal való összeegyeztetéséről szólnak. Ez összeegyezés további fentartása szempontjából, habár a javaslat keretébe nem tartozik, hangsulyozza a hagyatéki eljárás kényszerü alkalmazásának szükségét ott, a hol a hagyatékban ingatlanok vannak és az örökösök bizonyos határidőben önként az eljárást meg nem inditják; általában elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Horváth Lajos felszólalására *Szentgyörgyi* államtitkár és *Fehér* Miklós miniszteri tanácsos részletes felvilágositást nyujtanak az iránt, hogy a javaslat törvénynyé váltával minő eszközökkel és mely alkalmas személyzettel czéloztatik végrehajtatni. Az ezzel járó költségek pedig a költségvetésbe még felvehetők nem voltak, mivel a javaslat még törvénynyé nem vált.

Miután a bizottság valamennyi tagja hozzászólott, a javaslat egyhangulag elfogadtatott a részletes tárgyalás alapjául. A részletes tárgyalás a szünidők után fog felvétetni.

Ezzel az ülés véget ért.

VIDÉK.

* **Zalamegye** főispánjává, miután *Festetich* Tasziló gróffal a tárgyalások eredményre nem vezettek, mint értesülünk, *Kovách* Kálmán igazságügy miniszteri tanácsos fog kineveztetni.

* **A hontmegyei egegi** megyei bizottsági választásról szóló tudósitásunk kiegészitéseül még a következő sorokat kapjuk: Miután Ivánka Zsigmondnak az ellenzék egyik főtaktorának a megyegyülésből való kizáratása nagy veszteség lett volna a pártra, föllépteték őt tehát az egegi kerületben. Majthényi főispán persze rögtön mozgósitotta ellene az egész hivatalos apparátust; a megyei tisztikar, s a szolgabirák, jegyzők, utmesterek, utkaparók képében. A hivatalos szegődvényesek ellepték a falukat, etettek, itattak, szórták a pénzt két álló hétig, hogy voksban összekaparják a többséget a főispán kegyelt szolgabirája számára. Az ellenzék azonban a megyeszerte népszerü Ivánka részére vitte be a többséget. *Lestyánszki* megyei főjegyző, azzal lépte meg a határozott többségben jelentkező Ivánka pártot, hogy megtagadta tőle saját bizalmi férfiainak kinevezését, sőt az aktusnál legalább passziv nézőként jelen lenni kiváno ellenzéki férfiakat fenyegetések közt eltávolitotta. A működő szavazatszedő bizottság e szerint amugy egymásközt maradva, megkezdte az ellenzék ellenőrzése nélkül munkáját, elvette a voksolt jogosult választóktól, maga részére pedig leszavaztatott holtakat is. Erre az eljárásra Ivánka Zsigmond visszalépett, és választóival tüntetőleg elhagyta a választási helyet, tiltakozva az üzelmek ellen, és kijelentve, hogy a választás megsemmisitése végett panaszt emel. Az üzelmeken megbotránkozott nép valóságos ostrom alá vette a választási épületet, a nagyszámu csendőrségnek és a megyei hajduknak a kardlaphoz kellett nyulniok, csupán a csendőrörsvezető tapintatossága akadályozta meg a katasztrófát.

KÜLFÖLD.

— decz. 14.

Nemzetközi katonai bizottság indul legközelebb a *szerb-bolgár* harcztérre, hogy ott a demarkáczionális vonalat megjelölje. Eddigelé, mint egy táviratunk jelentette volt, Németország, Oroszország és Olaszország Bécsben levő katonai attachéi vannak e határjelölő bizottságba kinevezve egy osztrák törzskari tiszttel együtt. Francziaország és Anglia tegnap még nem nevezték ki katonai képviselőiket, de egy szófiai távirat szerint Francziaország ottani diplomácziai ügynöke tudatta a bolgár külügyminiszterrel, hogy Francziaország hozzájárul Ausztria-Magyarország javaslatához s katonai attachét fog kinevezni a határjelölő bizottságba. E bizottság kiküldésének inditványa egyébiránt a *Pol. Corr.* szerint Olaszországtól származott. Ugyane lap jelenti ma, hogy Francziaország és Angolország szintén utasitották Bécsben székelő katonai meghatalmazottjaikat, hogy a harcztérre küldendő katonai bizottsághoz csatlakozzanak. A bizottság ma délután értekezletet tarván, valószinüleg holnap már utra kél.

Szófiából a Havas-ügynökségnek egy távirata legujabban a következőt jelenti: Tegnap óta Szófiában nem beszélnek másról, mint az Ausztria-Magyarország és mint mondják a többi hatalmak által is elfogadott amaz inditványról, melynek értelmében a hatalmaknak Bécsben székelő katonai meghatalmazottjai utasitást kapnának, hogy csakis technikai szempontból állapitsák meg a Szerbia és Bulgária közti fegyvernyugvás föltételeit. Szófiában nem fogadnák kedvezően a demarkaczionális vonalnak olyképen való kitüzését, mely megengedné, hogy a szerb hadsereg továbbra is Viddin környékén táborozzon. Kiemelendő ugyanis, hogy a szerb határ és Viddin közt elterülő vidék nem is volt szinhelye valamely komoly harcznak, hannem csak apróbb csatározásoknak, söt a területen fekvő falvakat a szerbek még meg sem szállották. A fődolog az, hogy az ellenséges vonal, mely a közlekedést Viddin és a környéken lévő helyiségek közt elvágja, Kuschavánál kezdődik és Vitbolnál végződik, s igy valósággal az ellenség csak a lejtős vidéket tartja megszállva, mely mögött semmiféle más csapatok nem táboroznak. Remélik, hogy a bizottság számot fog vetni a viszonyokkal. Másrészt alapos ok van arra a feltevésre, hogy a bolgárok, ha csak a Pirot vidékére szoritkozó fegyvernyugvást el is fogadnák, el vannak tökélve, hogy a Duna vidékén a háborut a legvégsőig fogják folytatni. Az ilyen cselekedett által a bolgárok az osztrák-magyar részről támasztott követelés feltételein belül maradnának, mely követelésnek csak az volt czélja, hogy megakadályozza a bolgárokat abban, hogy Piroton tul a szerb hadsereget ne üldözhessék; de nem az, hogy gátot vessen ama hadmüveleteknek, melyeket saját területükön meg kelle inditaniok, hogy a szerbeket a határon át visszaszoritsák.

A *filippopoliszi külföldi konzulok* ama nyilatkozatai közül, melyeket a nálok járt vidéki küldöttségeknek válaszolva tettek, érdekesek az angol, osztrák-magyar és orosz konzulok nyilatkozatai. Az *angol* konzul azt a reményét fejezte ki, hogy kormányának a Kelet-Rumélia és Bulgária egyesülése iránt való fáradozása sikeres leend, s hogy Anglia ezt az egyesülést teljesen helyesli Az *osztrák-magyar* konzul kijelentette, hogy az ő kormányának semmi érdeke sincs abban, hogy az uniót meggátolja, de a három császári hatalom közt létrejött megállapodásnál fogva most még nem ismerheti el azt. (Ugyanigy válaszolt az *olasz* konzul is.) Az orosz konzul azt felelte a küldöttségnek, hogy Oroszország semmikép sincs ellene az uniónak, de Európa vonakodik tőle, s a bolgároknak ennélfogva alá kell magokat vetniök a konferenczia határozatának, nehogy a törökök bevonuljanak Kelet-Ruméliába. A *Standard* filippopoliszi levelezője, ki ezeket a válaszokat közli, hozzáteszi, hogy a küldöttséget az orosz konzul nyilatkozata fölháboritotta, mert a bolgárok nagyon jól tudják, hogy egyedül Oroszország ellenzi az uniót. Jellemző az is, hogy Oroszország az egyetlen külföldi képviselő Filippopoliszban, a ki folyvást a törökök bevonulásáról beszél.

Athénből jelenti ma egy távirat, hogy a ruméliai kérdés elintézéséről terjesztett hirek az ottani körökben mély hatást keltettek. A sajtó azt követeli, hogy Görögország, még mielőtt a válság véget ér, erélyes intézkedéseket tegyen. A katonai előkészületek teljesen befejeztettek. A kormány két vérteshajót vásároltatott Angolországban.

A franczia minisztertanács a képviselőház tonkingi bizottságának magatartása daczára elhatározta, hogy föltétlenül fenntartja a hitelkövetelést, semminemü engedményt sem tesz, sőt fölteszi a bizalmi kérdést. A kormány és a bizottság közt egyébiránt tényleg meghasonlás uralkodik, mert a kormány nem akarja elkülöníteni a Tonking számára való hitelt a madagaszkáritól, holott a bizottság tényleg elkülönítette a kettőt, a mennyiben mindegyikre nézve más-más előadót választott.

UJDONSÁGOK.

— decz. 14.

— *Személyi hirek.* *Stefánia* trónörökösné a marosvásárhelyi nőegyletnek 100 frt ajándékot kül-

dött a szegédy gyerekek karácsonyfájára. — *Lucca Paulina*, ki jelenleg művészi köruton van Oroszországban, Charkovban sulyosan megbetegedett. — *Chambord* grófnő egészsége mint Gráczból irják, több nap óta teljesen javuló álban van. — *Dunajerski* lovag osztrák pénzügyminiszter Lembergbe utazott, hogy az ottani tartományi gyülés tárgyalásaiban részt vegyen. — *Frigyes* és *Jenő* főherczegek, kik Madridban jelen voltak Alfonzó király temetésén, jövő héten onnan visszatérnek Bécsbe. — *Károly Tivadar* bajor herczeg, nejével több heti időzés után, Bécsből holnapután visszatér Münchenbe. — *A munkás-házépitő szövetség* egy husz tagból álló küldöttsége tisztelgett tegnap *Naményi* Ambrus orsz. képviselőnél, hogy köszönetét fejezze ki ama beszédért, melyet ez utóbbi a fővárosi képviselet utolsó gyülésén a munkások érdekében tartott.

— **Fogorvos — fogász, — fogmüves.** A következő sorokat kaptuk: A napilapok az utóbbi napokban egy belügyminiszteri körrendeletet reprodukáltak, melynek szövegében a mükifejezés fogalomzavarra mutat s alkalmas, hogy a közönségben is fogalomzavart idézzen elő. Azon famozus rendeletben ugyanis a «fogászat»-tal foglalkozók utasittatnának *ipar*-engedélyt kérni. — A dolog igy áll: a *fogászat* ép oly orvosi *szaktudomány*, mint a sebészet, szülészet, szemészet, fülészet, gégészet s azok kik ama szakokkal foglalkoznak sebész, szülész, szemész s. i. t. nevet viselnek szakmájuk után. Mindezen szakoknál alkalmazásba jutnak művi készülékek, melyeket majd a műszer-iparos, majd pedig az optikus készit, de ugy a készülék készitésmódjára nézve tartozik az orvos utasitása szerint eljárni, valamint hogy a beteg saját érdekében az alkalmazás módját orvostól kénytelen megtanulni. Ugyanez áll a műfogakra nézve is; ezek alkalmazását is csak bonczlani és sebészeti ismeretekkel biró egyén, — tehát orvos, — eszközölheti helyesen. Minthogy azonban itt sok részletes utasitásra van szükség, ennélfogva a fogorvosok többnyire saját rendelő helyiségük mellett foglalkoztatnak egy *kézmüvest*, a ki azonban legtávolabbról sem orvos s igy nemis *fogorvos, vagy fogász*, hanem *fogmüves*. Történt pedig az utóbbi évek alatt, hogy némelyik ilyen fogmüves magát önállósitotta s magának czégtáblán és vörös lámpán «fogász» «müfogász» («Zahnartist») stb. czimeket adott. Ezekről szól a szóban forgó rendelet, bizonyára azzal az intenczióval, hogy foglalkozásuk szerint beiktathatók legyenek. — E szabályrendelet csak az 1871. évi aug. hó 1-én 18644. sz. a. kiadottnak 4-dik pontját módositja a jelzett értelemben; azonban ugyanazon (1871.) sz. rendel. 2 dik és 3-dik pontjai megmaradtak érvényben, ezek pedig igy hangzanak: 2. «Az ugynevezett fogmüvészek, fogtechnikusok, kik mesterséges fogak vagy fogsorok készitésével foglalkoznak, *fogorvosoknak nem tekinthetők*; és igy semmiféle mütétet a szájüregben nem végezhetnek, *sem pedig fogászati gyakorlatot nem üzhetnek*.» «3. Mindazok, kik az első pont alatt — (egyértelmü az 1876-ik évi XIV. trv.-czikk — közegészségügy rendezéséről — 43. szakaszával: «Magyarországban orvosi gyakorlatra csak annak van joga, ki az ország területén fennálló tudományos egyetemek által kiállitott orvosi oklevéllel van ellátva. Az ország területén eddig gyakorlatra jogositott orvosok azonban szerzett jogaikban továbbra is meghagyatnak.») — megemlitett oklevelekkel nem birva fogászati gyakorlatot üznek, jogtalan gyakorlatuktól eltiltandók és kuruzslók gyanánt büntetendők.» Ezekből tehát a dolgok állása iránt a közönség értesülést szerezhet; de el lehetett volna várni a minisztériumtól, hogy a módositott szabályrendelet *helyes* kifejezéseit módositványába átveszi, vagy, tiszta fogalmak hiányában, szakértő megkérdezése után szerkeszti rendeleteit.
Dr. *Árkövy* József, egyet. m. tanár.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Emlitve volt lapunkban, hogy *Turczon* (Ugocsam.) Papp Ivonnét a mult hóban fölakasztva találták. A napokban, mint az *Ugocsa* emliti, ujabb gyilkossági eset hozta rémületbe a turczi népet. A felakasztva talált Papp Ivonnénak testvérbátyja *Papp* Nyikora, ki előbb Farkas Aronnál, utóbbi időben Izrael Ábrahámnál kocsiskodott, állitólag mert szeretőket tartott, nejével *Tyütyön* Máriával nem a legjobb viszonyban élt, a mennyiben gyakorta perlekedtek, sőt többször verekedtek is. Ez asszony ez évi augusztus hó végén a községből nyomtalanul eltünvén, a szokatlan hosszu elmaradás által kiváncsivá lett kérdezősködőknek férje az eltünés után 2—3 hétre azt állitgatta, hogy neje Szinyérváralján a kórházban meghalt, a mely állitásnak némelyek hitelt adtak s a nő kutatása iránt nem tettek lépéseket. Mignem Papp Ivonné rejtélyes esete merülvén fel, erős lett az a gyanu, hogy az eltünt asszony sem halhatott meg természetes halállal és ekkor már nagy erélylyel hozzáláttak faluszerte a kutatáshoz, miközben hire terjedt, hogy az Izrael Ábrahám széles telkén épült magányosan fekvő istállóban a bekötött lovak szüntelenül vadul nyeritenek és toporzékolnak, sőt bekötni őket alig képesek. E szokatlan tünemény oka után kutatva, deczember hó 6-án a községbirája többekkel, csakhamar kiállhatatlan büzt érzett, melynek rendkivülisége őket azonnal a hidlás deszkák felbontására késztették, melyek alatt két lábnyi mély gödörben földdel betemetve, egy *rothadásnak indult női holttestre* bukkantak. A hullát Papp Nyikoranéénak ismerték fel s a boncoláskor megfojtás által elkövetett gyilkosságot állapitottak meg. Alapos az a feltevés, hogy mind a két nőt egy és ugyanaz az egyén gyilkolta meg, s remélhető, hogy ez ujabbi rémeset vizsgálata folyamán ki fog derülni, hogy az eddig nagy szenzácziót keltett és széles körü kombinácziókra okot szolgáltatott eset: hitves- és testvér-gyilkosság borzalmas bünselekményében találja meg nyitját. Hogy a vizsgálat biztos nyomokon járt kezdettől fogva, bizonyitja az a körülmény is, hogy Papp Nyikora, mint Farkas Áron volt cselédje a letartóztatottak között legelsőnek volt elfogva.

— **Középkori tréfa.** Egy sziléziai vadásztársaság a napokban nagyon izetlen tréfát engedett meg magának. Letartóztatott egy vasuti munkást, azzal gyanusitva őt, hogy nyulat lopott, vesszőfutásra itélte őt és végre is hajtotta rajta a büntetést. Habár azzal fenyegetőztek, hogy nyomban lelövik, ha szökni mer, mégis futni kezdett. A társaság utánatüzelt és több vadászfiunak meghagyták, hogy vegye őt üldözőbe. Csak mikor az üldözött visszafordult és kétségbeesésében az egyik fiut, ki nyomában volt, földhöz vágta, engedték szabadon.

— **A disznótorok áldozatai.** Alig mulik el nap, hogy ne kellene egy-egy elszomoritó esetet konstatálnunk, melynek oka a különben oly kedélyes vidéki disznótorokban szokásos mértéktelen evés és ivás. Ma ismét két ily esetet jegyezhetünk fel: *Tomcsik* György, alsósajói lakos a szomszéd Henczkó faluban (Gömör m.) disznótorozván, ott evésközben megfuladt. — *Kolozsi* Károly, szabadka-pusztai tanitó, különben évek óta elzüllött életü ember e hó 2-án éjjel egy tanyai disznótorból hazamenet, utközben részeg fővel felbukott s miután sehonnan sem érkezett segitsége, másnap reggelre megfagyott.

— **A bécsi thereziánumi igazgatói állás** betöltésére nézve némely lap azt közli, hogy ez állásra dr. *Dégen* Gusztáv országgyülési képviselő van kiszemelve. E hirrel szemben, mely mindenesetre legalább is korai, hiteles forrásból vett értesülés szerint a: O. É. a következőket közli: Négy év előtt, midőn dr. Pavlovszky igazgatónak végleges visszalépése történt, *Schmerling* Antal, a Thereziánum kurátorja, felszólitotta volt dr. Dégen akkori pozsonyi jogtanárt, hogy küldené be curiculum vitaejét abból a czélból, hogy őt ő felségének az igazgatói állásra jelöltül felterjeszthesse. Dr. *Dégen* Trefort miniszter jóváhagyásával ezt meg is tette, de akkor az osztrák oktatásügyi miniszter saját elnöki titkárát, dr. Gautschot vitte keresztül igazgatónak ő felségénél. Lehet, hogy ez a paritás elvénél fogva történt, mert Gautsch elődje, dr. Pavlovszky magyar honpolgár volt. A jelenlegi üresedés alkalmával a paritás elve szerint ismét magyarra kerülne a sor és meg vagyunk győződve, hogy a közoktatási miniszter ez elvnek érvényt is fog szerezni.

— **Karácsonyfák.** A nemzeti tornacsarnokban vasárnap, e hó 13-án délután osztották ki a karácsonyi ajándékokat a vasárnapi iskolákba járó szegény gyermekek közt. Az erős havazás daczára igen szép közönség volt jelen s *Szász* Károly püspök nagy hatást keltett beszédet mondott. A jutalmak kiosztásában számos nő vett részt, nagyobb részt azok, a kik a jótékony czél érdekében már régebben is fáradoztak. — *A Klotild fővárosi szeretetház* is állit karácsonyfát. Küldeményeket akár pénzben, akár termények, könyvek, irószerek stb. alakjában kér az emberbarátoktól. — Az ajándékok lovag *Falk* Zsigmond pénztároshoz (hold-utcza 7. sz.), vagy a szeretetházba (Krisztinaváros, városmajor-utcza 5. sz.), küldendők. A karácsonyfát a szeretetházban e hó 25-én (pénteken) délután 4 órakor állitják föl s az ünnepélyen szivesen látja az érdeklődő közönséget az elnökség.

— **Vérengzés a tengeren.** *Dublinba* egy khinai gőzös stewardjétól levél érkezett, melyben a khinai kormány által csapatszállitásra berendezett gőzös fedélzetén lefolyt borzasztó jelenetekről ad hirt. Minthogy a khinai kormány mindent elkövet, hogy a dolgot eltusolja, a steward azt óhajtja, hogy a gőzös neve elhallgattassék. A gőzösnek 2500 «fekete lobogóst», kik a tonkingi háboru után haza bocsáttattak, Hankovba kellett volna szállitania. A fekete lobogósok már az Amoj felé vezető uton kegyetlen gyilkosságokat és egyéb kihágásokat követtek el és a kormány kezdett miattuk nagyon aggódni. A hajóra szállitáskor mintegy ezertől közülök elszedték a fegyvereket, de a többiek annyira tolongva jelentek meg a fedélzeten, hogy szó sem lehetett arról, hogy valamennyijüktől elvegyék a fegyvereket. Sokan közülök ittasok voltak és még hoztak is magukkal szeszes italokat. A hajón alig fért el a sok ember. Miután a gőzös a kikötőt elhagyta, a fekete lobogósok maguk közt kártyázni kezdtek és némelyikük, ugy látszott, nagyon sok pénzzel rendelkezett. A czivakodások egész éjjelen át nem értek véget és végül verekedéssé és gyilkolássá fajultak. Számos testet, nem törődve azzal, élő-e vagy halott, a tengerbe dobtak. Sokat közülük agyonszurtak, másokat megfojtottak s a hajó legénysége nem léphetett közbe. Sokan haltak meg viz hiányában is. A fekete lobogósok egy csoportja lefoglalta a hajó vizkészletét s nem adott senkinek egy cseppet sem. S mikor más fekete lobogósok is közeledtek a vizhez, iszonyu küzdelem támadt. Rekkenő hőség volt és sokakat megölt a szomjuság. A vezetők megsemmisitettek minden élelmi szert, s halállal fenyegették a szakácsokat. Nemsokára még komolyabbá lett a legénység helyzete. A fekete lobogósok késeket szedtek elő és saját torkukon mutogatták, hogy mindenkinek levágják a fejét. Mármeg is ragadták a kapitányt, hogy megkezdjék rajta a mészárlást, de a hajót eközben visszaforditották Amoyba, hol egy angol hadihajó horgonyzott. Jött két khinai ágyunaszád is, melyek átvették a fekete lobogósokat. A kik nem akarták elhagyni a hajót, azokat beledobálták a tengerbe. A vezetők közül hatot azonnal lefejeztek, százat pedig megvesszőztek.

— **Nagy tüzvész.** *Plymout* város (Anglia) legnépesebb részében, mint onnan távirják, e hó 13-án reggel tüz támadt, mely oly gyorsan terjedt s oly nagy mérveket öltött, hogy *tizenkét ember* a lángok közt lelte halálát. Egy ember, a mint az ablakból leugrott, életét vesztette; két ember nyomtalanul eltünt.

— **Árviz Kassán.** Kassának egy részét tegnapelőtt éjjel elöntötte az árviz. A városon keresztül folyó Hernád éjen át befagyott s az egyes pontokon beállott jégtorlódás megakasztotta a vizet rendes folyásában s feltartóztatta a belé torkolló patakok árját; miáltal a folyó lassanként egyes helyeken kilépett medréből, hasonlóképen az őt tápláló patakok is kicsaptak, ugy a tegnapi délután, az éj s a mai reggel folyamában több helyütt árviz volt. Igy a Klobaritzky-utnak a viz-szinvonalon alul fekvő kertjei, továbbá a Széchenyi-liget jelentékeny része, a Barkóczy grófi majorátushoz tartozó nyolcz holdas virág- és diszkertek teljesen, valamint a vágóhid környéke s három szomszédos utcza is teljesen hasonlóképen a belvároshoz csatlakozó fapiacz s a Barkóczy-utcza egy része viz alá kerültek. A zavar a vágóhid körül elterülő városrészben annál nagyobb volt, minthogy a lakókat a sötétség és a dühöngő orkán közepette, két felől az utczáról és a kertek felől átcsapó patakok árja egyszerre lepte meg s ekként csak nagy fáradsággal s életveszélylyel menekülhettek házaikból. Nem kevésbbé fenyegető volt a veszély a Barkóczy kert lakóira, hová a viz csak reggel nyomult be, de annak egész felületét elboritotta s némely helyütt egy méter mély volt, az üvegházakba és pinczékbe is behatolt s a növényekben rendkivül sok kárt okozott. A közlekedés az árviz által elboritott utczákon ma teljesen fel volt akadva s annyival veszélyesebb volt, mert a viz az éjen át kissé befagyott s az egészet vastagon belepte a hó.

— **Rabló-világ Baranyában.** Deczember 12-én éjjel több rabló betört Ohnmacht *nagybolyi* korcsmáros házába, kiknek egyikét nevezett korcsmáros lelőtte, mire a többiek szétfutottak. — Nem régiben a rádi pinczéknél több legény közt heves dulakodás fejlődött ki, mi *Szolga* Sámuel viszlói paraszt megölésével végződött. Vojnics, a siklósi csendőrbiztos utasitást kapván, egy társával a helyszinére ment a gyilkosok kézrekeritése végett. De csak hármat tartóztathatott le közülök, mig a főczinkos időközben Siklósra menekült. A két csendőr most éjnek idején elindult a három fogolylyal Siklós felé, midőn utközben egy kocsival találkoztak. Az éj korom-setét volt, de az egyik mégis észrevette, hogy a a kocsin két ember ül. A csendőr, gyanuja támadván, megállittatta a kocsit, melyen nagy halom széna volt; belemarkolt s két lábba akadt a keze. Három rabló feküdt a kocsiban, szénával födve. Vojnics odakiáltott társának, hogy meneküljön, de abban a pillanatban a kocsiról lövés dördült el s a csendőr könnyen megsebesült. A rablók most hirtelen leugráltak a kocsiról, de az óriás erejü csendőrök őket megkötözték. E közben a kocsin ülve maradt kocsis ismét lőtt, mire Vojnics őt agyonlőtte. A kocsin egész gyüjtemény volt fegyverekből, golyókból és késekből. A foglyok között volt Száva, baranyamegyei község volt jegyzője, Soós Péter is, kit nemrég bocsátottak ki a pécsi fogházból. A rablókat Pécsre vitték s kiszolgáltatták a királyi ügyészségnek.

— **Az ujszászi vonat-összeütközés** ügyében a magyar államvasutak igazgatóságától a következő sorokat vesszük: Vonatkozással a becses lapja f. é. 343. számának ujdonsági rovatában «hózivatar és vonatösszeütközés» czime alatt hozott közleményünk kapcsán közölt magán értesitésre van szerencsénk kijelenteni, hogy ama állitólag jelen volt utas elbeszélése az általunk közölt valódi tényálladéknak meg nem felel, s különösen annak azon része, mely szerint szóban álló baleset alkalmával személyek is sérültek volna meg, — valótlan.

Rövid hirek. *Ugocsamegye* alispánja Szentpály István e hó 12-én ünnepelte ezüst lakodalmát nejével Egry Irmával. — *Tisza-Keresztúron* (Ugocsam.) Fábián Gusztáv földmives eddigelé ösmeretlen okok miatt főbe lőtte magát. — *Nyitra-Zsámbokréten* e hó 6-án szép számu közönség jelenlétében nyitották meg az állami iskolát. — *Kutba esett.* Köpösd községben (Nyitram.) Svehlik György szolgalegény e hó 7-én ittas állapotban a kutba esett s noha onnan hamar kihuzták, a zuzódások következtében rövid idő mulva meghalt. — *Rablógyilkosság*, E hó 8-án éjjel egy vágsellyei embert, amint hazafelé ment, az uton ismeretlen tettesek megtámadták s őt kirabolva agyonütötték. — *Magyar dalcsarnok.* Mezey János, jól szervezett magyar daltársulatával, melynek karmesteréül Huber Sándort nyerte meg, e hó 19-én kezdi meg müködését a váczi köruti Páris szálló helyiségében, hol látványosságokról is lesz gondoskodva, mely czélból a kitünő testgyakorlókat, Ungárt és fiát alkalmazta. — *A N.-Rhéden*, Isaak István magtárában elkövetett tolvajlásról közlött hirünk helyreigazitásául megjegyezzük, hogy a tolvajok egyikét nem a tulajdonos, de annak inasa lőtte agyon. — *Pécsett* a *Kovács* nővérek, kik öngyilkossági kisérletet követtek el, teljesen felépülve hagyták el a kórházat. — *Vasuti szerencsétlenség.* A győri vasut Szárazvám állomása közelében, a vonat Böncze György fékezőt és Horvát munkást elgázolta; mindketten azonnal meghaltak. A szerencsétlenül jártak családosak voltak. — *Farkasdon* Molnár Pál 72 éves, egykor jómódu, de pazarsága következtében elszegényedett ember e hó 10-én éjjel felakasztotta magát. — *Rádőlt a fa.* Hárskuton (Gömörm.) Pacsiga János földmüvest, amint társaival az erdőn fákat döntögetett, egy ledőlt fa agyonnyomta. — *Halálra verte.* Szarvason ifj. Német Sámuel gazdaasszonya Kepka Pál 11 éves inasgyereket annyira összevert, hogy a fiu száz napi kinlódás után meghalt. — *Tapolczán* özv. Keresztes Ferencznét a napokban szobája mestergerendáján fölakasztva találták. — *Szerajevo* városának 1886-ik évi költségvetési előirányzata 202 ezer forintra rug. — *Kókán* tüz ütött ki e hónap 9-dikén L. Eördögh Kálmán községi jegyző házában s nagy kárt okozott.

= **Betörés a soroksári-utczában.** Páratlan vakmerőséggel törték fel az éjjel Vodjaner Zsigmond órás boltját a soroksári-utcza 14. számu házban. E ház közvetlen közelében van a büntető járásbiróság, hol fegyveres őr áll egész éjszaka. A betörők álkulcscsal hatoltak a boltba s onnan harminczkilencz órát, kilencz lánczot s mintegy harmincz frt készpénzt vittek el zsákmány fejében. A rendőrség nyomozza a tetteseket. A főkapitányság Zsarnay Győző kapitányt bizta meg a vizsgálattal, ki ma délelőtt vette fel a helyszini szemlét a kirabolt boltban, hova álkulcscsal hatoltak be a tolvajok. Este sikerült a rendőrségnek a tettest Mand Lipót rovott előéletü egyén személyében kézrekeriteni, kinél fontos bünjelt is találtak. Az összes kár mintegy ezer forintra rug.

= **Tüzveszély a műcsarnok szomszédságában.** A műcsarnok és zeneakadémia tőszomszédságában, a Vörösmarti-utczára nyiló üres telken ma délben egy fabódé kigyuladt és nagy lángok közt csakhamar leégett. Minthogy a telken több fabódé is van, a közelben levő közintézetek nagy veszélyben forogtak, s a műcsarnokban épen nyitva levő őszi kiállitás, mely nagy vagyonértéket képviselő műtárgyakat tartalmaz, kitéve volt annak, hogy a tüz martalékává legyen. Szerencsére a vastag hóréteggel födött tetők a magasra szálló szikratömegtől tüzet nem fogtak s a kellő időben kivonult 3. és 4. számu tüzőrség a tüzet lokalizálta. Valószinüleg majd a tüzvizsgálat alkalmával az elöljáróságnak szemébe fognak ötleni azok a ronda barakkok, melyek e telken vannak s a melyekben százszámra laknak emberek. Az egész telep igazi tüzfészek, a hol mindenféle járványos betegség befészkelte magát. Itt az ideje, hogy elpusztitsák onnan.

= **Az eladott katonaköpönyeg.** Egy müszaki katona tegnap éjjel az Öszterreicher kávéházban ittas állapotában arra a gondolatra vetemedett, hogy eladja köpönyegét. Talált is reá vevőt Leirich András személyében, a ki két forintot ki is fizetet a köpönyegért. Éjfél után Leirich a vásárolt köpönyeget vállára vetve, megindult hazafelé, azonban a nyár-utczában, hátulról egy kéz nehezedett a vállára. A katona volt, a kinek később eszébe jutott, hogy nem jó dolog lesz köpönyeg nélkül térni vissza a kaszárnyába. Csakugyan felszólitotta Leirichot, hogy köpenyét adja vissza, mert különben erőszakkal elveszi. Ezzel kihuzta oldalfegyverét és L. balkarjára olyat vágott, hogy ez a köpenyeget elejtette. Segélykiáltásaira azonban rendőrök érkeztek a helyszinére, a kik a katonát letartóztatták s átadták a katonai hatóságnak, sérültet pedig a Rókus-kórházba szállitották.

= **Ismét petroleum robbanás.** Biró József napszámos tegnap este, midőn a *Tauszky*-féle szénraktárban a petroleum lámpát el akarta oltani majdnem áldozata lett a felrobbant lámpának. A kiömlő petróleum meggyujtotta Biró ingét de ez szerencsére nem vesztette el eszméletét, hanem ledobta magáról az égő ruha darabot s igy csak kezein szenvedett égési sebeket.

= **Az ujpesti veszett eb** áldozatainak hosszu névsora még mindig nincs kimeritve. Legutóbb Valkó János napszámosról derült ki, hogy a veszett eb őt is megmarta. A szegény ember a dühöngő kutyát, még mielőtt a hatóság üldözőbe vette, elfogta és lánczra kötve be akarta vinni a helységházához, gondolva, hogy fáradságáért majd valami jutalomba részesül. Amint a kutyát vonszolta, az egyszerre nagyot rántott s a lánczot elszakitotta, egyenesen neki rohant Valkónak s ugy a balkarjába harapott, hogy ez többé nem mehetett az eliramló kutya üldözésére. Valkót a kórházban ápolják.

= **A nagy havazások** következtében *Kammermayer* Károly polgármester körlevelet bocsátott ki a tüzoltó főparancsnoksághoz és a 4. s 5-ik kerületiek kivételével az összes kerületi elöljáróságokhoz. E körlevélben a polgármester abbeli hitét fejezi ki, hogy a czimzettek a köztisztaság körüli teendőiket minden külön figyelmeztetés nélkül is teljesitik ugyan, de tekintettel a tartós havazásra, szükségesnek látja őket figyelmeztetni, hogy a járdák tisztántartása és kőporral vagy hasonló értékü anyaggal való behintése fölött állandóan őrködjenek, mert a háztulajdonosoknak nem mindegyike tesz eleget kötelességének és a sikos járdán már sokan elestek, az utczákon az átjáró helyek hó- és sármentességét mindig biztositsák s az utczatisztitáshaz, ha a rendes munkaerő nem elég, fölhatalmaztatnak rendkivüli munkaerő igénybevételére.

= **A tréfa vége.** A lámpagyujtók rostély-utczai helyiségében ma este Frankó Endre, Palotsik József társát azzal fenyegette, hogy leszurja, mire Palotsik viszont a leölést igérte Franknak csak ugy tréfából. A tréfából komoly dolog lett, mert Palotsik csakugyan rálőtt Frankra, ki jelentéktelen sebet kapott. A sérültet beszállitották a Rókus kórházba, Palotsikot pedig letartóztatták.

= *Kühnel Irma és Valéria Coburg herczeg udvari szállitói váczi-utcza 28-ik* szám alatti *élővirágtermüket karácsonyi meglepetésre* szánt bájos és izléses ujdonságokkal látták el, melyeknek megtekintését, illetőleg a b. megrendeléseket idejekorán eszközölni tiszfelettel kérik.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A vidéki szinészek orsz. egyesületének** közgyülése holnap délelőtt 10 órakor megtartandó üléssel kezdődik. Az egyes társulatok képviselői ma este ismerkedési estélyre gyültek össze a Szikszay étterem első emeleti helyiségeiben. Számra mintegy hetvenen voltak jelen, a budapesti irói és müvészi társaságokból szintén többen vettek részt a kedélyes estélyen. Ott voltak a többek közt Molnár Antal, ifj. Ábrányi Kornél, Pulszky Károly országgyülési képviselők, továbbá Feleky Miklós. Az első pohárköszöntőt dr. Váli Béla mondta, éltetve a központi vezetést s Bényei Istvánt, a központi iroda igazgatóját. Majd Bényei István szólt. Mindenek előtt kimentette Ribáry József miniszteri tanácsost, ki nem jelenhetett meg az estélyen, ezután pedig lelkes szavakkal éltette mindazon tényezőket, kiknek a szinészet emelésére szentelt munkásságuk már is eredményekkel dicsekszik. Végül pedig a megjelent tagokra üriti poharát. A kedélyes társaság késő éjfélig mulatott együtt.

FŐVAROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi bizottsági tagok értekezletei.** Az *I. kerület* biz. tagok mai értekezletükön a 7 másodosztályu jegyzői állomásra az öt mostani II. oszt. jegyzőn kivül (Kövér, Prohászka, Rózsavölgyi, Melly, Vossits) jelölték *Pohl* Ferenczet és *Szabó* Károlyt egyhangulag. A *II. kerületben* a régiek és Pohl szintén egyhangulag kandidáltattak, ellenben Szabó itt 9 szóval *Jandek* János 10 szavazata ellen kisebbségben maradt, s igy *Jandek* János a II-ik kerület jelöltje. A *III. kerület* a régiek mellett *Pohl* Ferenczet egyhangulag, *Szabó* Károlyt 11 szóval Jandek János 8 szavazata ellen jelölte (Vaszilievics Jánosra 1 szavazat esett.) A A belvárosi értekezlet még elöljáróul *Gebhardt* Károly belvárosi háztulajdonost jelölte. A most — öreg korára tekintettel — visszalépett *Becker* Károly eddigi elöljárónak pedig 12 évi müködéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak s ezt levélben közlik a derék polgárral. A bizottságok választása tárgyában is megállapodott az értekezlet. *Az V. ker. főv. bizottsági tagok* ülésén kijelöltettek a II. oszt. jegyzői állásra: Kövér Kálmán, Prohászka Ferencz, Rózsavölgyi Gyula, Melly József, Vossits Károly, Pohl Ferencz, Szabó Károly. Az *elöljárói állásra* Bachmayer György jelöltetett. A *közigazgatási bizottságból* kilépett tagok helyébe kandidáltatnak: Busbach Péter, Fuchs Gusztáv, Schweiger Adolf, Haris és Házmán helyett: *Havas* Sándor és dr. *Stiller* Mór jelöltettek. Az *igazoló választmány* tagjaiul a régiek, Horánszky Nándor kivételével, kinek lemondása folytán *Kokesch* Sándor jelöltetett. A *biráló bizottságba* a régiek lettek kandidálva. A *VI. és VII. ker. bizottsági tagok* értekezletén a régi II. o. jegyzők és Pohl Ferencz egyhangulag, és *Vaszilievits* János 22 szóval Szabó Károly 15 szavazata ellen jelöltetett. — A *VIII. ker. bizottsági tagok* ma este 6 órakor Molnár Róbert elnöklete alatt tartottak ülést és a *II. oszt. jegyzői állásra* a kijelölő bizottság által kandidáltak fogadtattak el, Szabó Károly helyébe azonban *Vaszilievits* János jelöltetett. A *ker. elöljárói állásra* Komlósy László. A *közigazgatási bizottságba* a régiek Haris Sándor helyett Visi Imrét kandidálták. Az *igazoló választmányba* Horánszky helyébe *Kokesch* Sándor; a régiek különben elfogadtattak. A *biráló választmány tagjaiul* a régiek jelöltettek. A *IX-ik kerületben* a kijelölő választmány által első helyre tett 7 jelölt mellett nyilatkozott, és pedig a régiek és Pohl 24, Szabó Károly 23 szavazatot nyert.

— **Ajánlati tárgyalás** tartatott tegnap délután, *Kun* Gyula tanácsos elnöklete alatt a főváros Duna balparti részein szükséges kőolajlámpa-világitás szolgáltatása iránt. A legkedvezőbb ajánlatot Fuchs Vilmos tette.

— **A fővárosi közigazgatási bizottság** ma délelőtt, *Ráth* Károly főpolgármester elnöklete alatt, ülést tartott. A polgármesteri jelentés felolvasása után a fővárosi m. k. államrendőrség főkapitányi jelentését terjesztette elő *Pekáry* r. tanácsos. A jelentés konstatálja azt a megnyugtató tényt, hogy bár a lefolyt évben némely vagyon és életbiztosságellenes cselekmény mutatkozott, az általános biztosság nagyobb mérvü megzavarása még sem történt. Betörés, illetőleg benyitás mellett elkövetett lopás miatt 31 esetben történt följelentés s 10 esetben a tettesek az ügyészségnek átadattak, 21 esetben pedig az eljárás még folyamatban van. *Böck* János kir. ügyész jelentése után *Békey* Imre tanfelügyelő referált. A fővárosi kir. adófelügyelő jelentése szerint a folyó évi eredmény a tavalyinál kedvezőtlenebb 181,901 frt 8½ krral. *A főorvosi* jelentés szerint az egészségi állapot a mult hóban nagy mértékben kedvezőtlen volt, a mennyiben a légző szervi bajok s a kanyaró miatt a halálozási esetek tetemesen szaporodtak.

— **A magánépitési bizottság** ma *Rózsa* Péter tanácsnok elnöklete alatti ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba: *Beliczay* Bélának VII. Csányi utcza 4934 hrsz. a. két emeletes házra *Magirius* Arminnak VIII. Dugonits utcza 7175 hrsz. a. földszintes házra és istállóra; *Hoffman* Sándornak az Istenhegyen 6481/82 hrsz. alatt favázas házra; *Holzspach* A. fiainak III. ker. 4305 hrsz. a gépházra, *Andretti* Anselmek köztemető út 7280/81 sz. a. sirkő raktárra; *Schleisz* Károlynak futó utcza 6952/46 sz. a. toldalékra; *Lenz* Evelinnek I. Budakeszi ut 6416. sz. a. toldalékra; *Lubke* Vilmosnak N.-Rókusz-utcza 25 sz. a. földsz. toldalékra; *Horváth* Józsefnek Czakó-utcza 1565/65 sz. a. kerti toronyra stb.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az orsz. magyar képzőművészeti társulat** választmánya *Károlyi* Tibor gróf elnöklete alatt tartott ülésében elhatározta, hogy a társulati tagok javára vasárnap, e hó 20-án délután 3 órakor fog a műcsarnokban a rendes évi sorsolás megtartatni.

— **A budapesti tudomány-egyetem** nem sokára egy uj orvoskari épülettel fog gazdagodni. Ez a törvényszéki orvostani intézett, melynek szüksége már rég érezhető a fővárosban a primitiv berendezésü Rókus kórházi halottas kamra mellett, melyben jelenleg a pesti oldal összes rendőri és törvényszéki bonczolásait végzik. Az uj intézet az üllői-ut ferenczvárosi oldalán a növénykerttel szemközt fog épülni az e czélra már a nyáron megvásárolt telken. Terjedelme akkora lesz, hogy ott a fővárosban előforduló összes rendőri és törvényszéki bonczolások végezhetők legyenek s halottas házzal (morgue) lesz egybekapcsolva.

— **A Szent-István Társulat** e hó 17-én, csütörtökön délutáni 4 órakor választmányi gyülést tart.

— **Felolvasás.** *Kiss* József e hónap 12-én szombaton este felolvasást tartott Tatán «Kasza-kapakerülők» czimmel a tata-tóvárosi izr. nőegylet javára. A nagy számu előkelő közönség tetszéssel fogadta a felolvasát, s a tapsok nem szüntek meg addig, mig a fölolvasó másodszor is el nem szavalta költeményét. A felolvasást sikerült tánczvigalom követte.

Magyar tud. akadémia.

— decz. 14.

A harmadik osztály ülésezett és *Stoczek* József elnökölt. A sokféle szaktudományt egyesitő osztálynak szokott legtöbb tárgya lenni egy-egy ülésen. Most is négy előadás volt. Az ülés a népesebbek közé tartozott. A hallgatóságot leginkább tanuló ifjuság tette.

Br. *Eötvös* Loránd értekezésével nyilt meg az ülés. *A folyadékok felületi feszültsége és vegyalkata közötti összefüggésről* tartott előadást. A folyadékok felületének nagyobbitása az ott föllépő feszültség következtében munkát igényel. Ő molekulár-felületi munkának nevezi azt a miveletet, mely arra szükséges, hogy a folyadék felülete molekuljének felületével arányos növekedést nyerjen. Feltéve, hogy a molekülökből hasonló módon összetett, gőzeikkel érintkező folyadékok egyszersmind a részeik között müködő erőket illetőleg is hasonlók, a következő tételt vezeti le: A molekulár felületi munka változása a hőmérséklettel minden szabályos alkatu folyadékra vonatkozólag ugyanaz s nagy hőmérséki közben állandó. E tétel helyességét 160 különböző folyadékon tett mérések alapján vizsgálta meg s miután azt általában igazolva találja, végül kiemeli az attól való eltérések elméleti jelentőségét.

Az önálló buvárlatokon alapuló értekezést megéljenezték s értekező köszönetet mondott mindazoknak, kik e hosszas tanulmányban és sokféle számitással járó munkálatban őt támogatták.

Dr. *Lengyel* Béla bemutatta a *lublói* Andor- és Amália-forrás, továbbá a *lipiki* és *czigelkai* ásványvizek vegyelemzését. Ez elemzések a közoktatásügyi miniszter által felállitott *ásvány elemző intézetből* kerültek ki, melynek vezetésével dr. Lengyel Béla egyetemi tanár van megbizva. A *lipiki* viz a legkiválóbb gyógyforrások közé tartozik. Szénsavas natrium, khlornatrium teszik főalkatrészét, de e mellett jódnátrium is van benne. A *lublói* vizek a vasas savanyuvizek közül valók és nagyobb vastartalmuk mellett a bennök foglalt sok szabad szénsav által tünnek ki. A *czigelkai* viz az erősen égvényes savanyuvizek közt foglal helyet. Nagymennyiségü szénsavas nátriumot és szabad szénsavat, valamint tetemes mennyiségü jód- és bromnátriumot is tartalmaz.

Than Károly is ásványvizi vegyelemzést mutatott be, a Fehérmegyében, hg Odescalchy Gyula birtokán levő *felső-alapi* forrásból. Az erősen konyhasós keserüvizek közül való. A benne foglalt chloridok és sulfatok viszonya megegyezik a marienbadi vizével, de hiányzik a natrium-bicarbonat és kevesebb a szénsav. Az egész vegyalkat leginkább a friedrichshalli keserüvizhez mutat hasonlatosságot. Az elemzést Karlovszky Géza segédtanár végezte.

Dr. *Schenzel* Guido, a meteorologiai és földdelejességi intézet igazgatója *Magyarország csapadékviszonyairól* tartott előadást, az országos kiállitás alkalmából irt munkáját nyujtván át az akadémiának, melyhez a régebbi adatok felhasználásával szerkesztett *esőzési térkép* is van mellékelve. Becses adatokat szolgált a horvát kormányzóság épitészeti szakosztálya is. A meteorologiai központi intézet szervezésekor, 1870-ben a megfigyelő állomások száma 35 volt, 1884 végén pedig 230. Az összes, nagyobbrészt ujra számitott anyag 259 helyre vonatkozik, ezek közül 127 állomás legalább is öt évig végezte észleléseit. Az első, ez irányban végzett tudományos alapon nyugvó munkák Sonklár tábornok kezéből kerültek, ki az 1877. évig terjedő észlelési anyagot összegyüjtötte és kritikai vizsgálódás utján értékesitette is, elkészitvén a monarchia eső térképét. Schenzel az esőzési térkép készitésénél Sonklár elveit hiven követte. A közép eső mennyiség akár a Duna kis medenczéjében, akár az Alföldön, *nem csekélyebb*, mint Közép-Európa más vidékein, például Alsó-Ausztriában, Csehország nyugoti részén és Németország nehány sikján. Tehát a szárazság vádja nem igazolt. Ennek ellenében azonban az egyes évek közötti különbségek sokkal nagyobbak, mint az emlitett országokban. Az értekezés a csapadékoknak az év egyes hónapjai szerint való megoszlását tárgyalja. E szerint Magyarország legnagyobb részében február hó a legszárazabb, mig ellenben esőben leggazdagabb junius hónap. Ez általánositás keretébe nem illeszthetők a Tátra-csoport, a magyar tengerpart és az adriai tenger szigetei.

Ezzel végződött az ülés.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A soroksáriuti gyilkosság.** Drill vizsgálóbiró ma délelőtt Kovács Gáspár és Horváth Márton menedékházi honvédeket szembesitette Molnár Károlylyal, ki még mindig konok tagadásban van s szitkokkal illeti a tanukat, kik szemébe mondják, hogy ő a revolvert tisztogatta. — Támár Alajost szombaton esti 6 órakor hallgatta ki a vizsgálóbiró.

— **Gyilkos czigányok.** A pestvidéki kir. törvényszék 9—9 évi fegyházra itélte ma *Kovács* Ferencz czigánylegényt és kedvesét, *Berki* Terézt, kik egy Szénási Lajos nevü vén czigányt meggyilkoltak Czinkotán. A szegény öregnek az volt a büne, hogy hat évvel ezelőtt egy rongyos kabátot kért kölcsön Berki Teréz apjától s elfelejtette visszaadni.

— **Hellner Kálmán párbaj-ügyében** Verebélyi vizsgálóbiró hozzáfogott a pótvizsgálathoz. Hellner ugyanis *Mihajlovics* Miklós hadnagyon kivül párbajt vivott *Pleskott* tüzérhadnagygyal és dr. *Páris* Lajos ügyvéddel. Ez utóbbit a váczi-köruti Färber-kávéházban minden ok nélkül arczul ütötte. Páris egy nagyobb társasággal volt az emlitett helyiségben s a párbajról beszélgettek. Páris azt mondotta, hogy ő csak akkor verekedik, ha valaki sulyosan megsértené. Hellner erre a másik asztal mellől felkelt és a beszélőt minden szó nélkül felpofozta. Miután dr. Páris jelenleg Konstantinápolyban tartózkodik, a vizsgálóbiró csupán a segédeit — egy kuriai tisztviselőt és egy ügyvédjelöltet — hallgatja ki. Hellnert, ki előző vallomásában tagadta, hogy más párbajai is lettek volna, szintén ki fogja hallgatni.

— **A leányszöktető.** Emlitve volt, hogy Skrzinszky Szaniszlót a lengyel kalandort a rendőrség fogházából a Fortunába szállitották. Rozvadorszky Kázmér a krakói kir. törvényszéknél panaszt emelt ellene, hogy leányát, a kiskoru Juliát elszöktette s vele — mint később kiderült — Párisban egybekelt; ugyancsak Krakóban több kereskedő csalás büntette, illetőleg vétsége miatt tett ellene följelentést. Ennélfogva a krakói törvényszék nyomozó levelet bocsátott ki ellene. Hónapok multak el a nélkül, hogy a körözés eredményre vezetett volna. Skrzinszky mint Tournade Andre charentoni bőrkereskedő, majd mint A. Pitt ügynök Budapesten tartózkodott, mig végre Bachó Tituszné budapesti lakos panaszt emelt, hogy egy A. Pitt nevü egyén tőle 47 forint adósság hátrahagyásával megszökött s a fővárosban álnevek alatt tartózkodik. Ennek következtében a rendőrség Pitt-et, ki már rég magára vonta a gyanut, — az Europa vendéglőben elfogta s mivel a körözött Skrzinszky személyleirása feltünően ráillett, táviró utján kérdezte meg a krakói rendőrséget, vajjon az elfogott nem-e Skrzinszky Staniszló? Igenlő feleletet nyervén, átszolgáltatta a foglyot a budapesti kir. ügyészségnek. Böck kir. ügyész az inditványtétellel Lázár alügyészt bizta meg, ki ma oly értelmü inditványt tett, hogy az ügyet a vizsgálóbiró kezeibe adják, ki a Skrzinszky honossági bizonyitványát s a Krakóban ellene tett följelentésekre vonatkozó adatokat meg fogja szerezni. Skrzinszky azt állitja, hogy ő orosz alattvaló, s igy Ausztria nem követelheti kiadatását, óhajtja tehát, hogy ügyét Budapesten tárgyalják. Hogy pedig hazai törvényeink értelmében szabadlábra helyeztessék, fölkérte védőjét, kérné meg levél utján apósát, hogy panaszát vonja vissza, s birja rá erre a többi panaszost is. Reméli, hogy Rozvadorszky nem fog elutasitó választ adni, mert jól tudja, hogy Julia leányával törvényesen egybekelt. Az esetre, ha apósa teljesitené kérelmét, nálunk nem lenne büntethető.

MULATSÁGOK.

— **A szerb és bolgár sebesültek javára** a magyar szent korona országainak vörös kereszt egylete e hó 21-én a Vigadó nagy termében hangversenyt rendez, a melyen a jótékony czél iránti tekintetből közre fognak müködni: *Bartolucci* Viktória k. a., *Podmanitzky* Aranka bárónő, báró *Splényi* (Blaha) Lujza asszony, továbbá *Blau* J., *Mérey* Béla és *Rosé* E. zenemüvészek. Helyárak: 1—6 sor 5 frt, 7—16 sor 3 frt, 17—24 sor 2 frt. Jegyek kaphatók: Rózsavölgyi és társa zenemükereskedésében, valamint a vörös kereszt egylet választmányi tagjainál.

HÁZASSÁG.

Esküvő. *Ujfalussy* Zoltán, Bánfalva község (Békés m.) jegyzője decz. 6-án oltárhoz vezette *Kalmár* Ilonát Orosházán. — *Kachelman* Valter, Koburg herczeg uradalmainak erdésze, e hónap 12-dikén tartotta esküvőjét Jolsván Remenyik Kornélia kisasszonynyal, Remenyik Ede polgármester leányával. Nyoszolyólányok voltak: Varga Irénke, Varga Mariska és Fabinyi Kornélia kisasszonyok. — *Szücs Béla* mérnök, Szücs István és neje nagyszigethi Szily Vilma urnő fia e hónap 2-án jegyet váltott Zala-Egerszegen Skublics Marienne kisasszonynyal velikei és bessenyői Skublics Zsigmond és neje vizeki Tallián Ilona urnő leányával. — *Szondi* Géza, leányfalvi református lelkész a napokban B.-Csabán eljegyezte *Major* Emmát. — *Lemberger* Ernő, a bajai kereskedelmi és iparbank igazgatója eljegyezte *Srausz* Albert nagyváradi földbirtokos leányát Irmát. — Gelei és makói *Makay* Izor huszárhadnagy, Makay Gyula honvédkapitány fia eljegyezte jankafalvai *Szeremley* Sándor bihari nagybirtokos leányát Mariskát.

GYÁSZROVAT.

Dr. Mátyus Károly orvost e hó 7-én temették el, 73 éves korában Beszterczebányán.

Bikszádi Kocsis Ádám prem. r. kanonok a nagyvárad hegyfoki prépostsághoz tertozó uradalom kiérdemült kormányzója, e hónap 10-én élete 61. évében elhunyt Pecze-Szent-Mártonban.

Alsó-csernátoni id. Damokos Mihály, 74 éves korában, Alsó-Csernátonban (Háromszék m.) e hó 9-én elhunyt.

Schemmel Sámuel m. kir. erdőrendező Kolozsvártt e hó 10 én 66 éves korában elhunyt.

Bécs, decz. 14. *Kinszky* gróf főkonyhamester ma Meranban meghalt.

Trieszt, decz. 14. *Villecz* Frigyes báró altábornagy itt meghalt.

Zára, decz. 14. Ma délelőtt 9 órakor az itteni székesegyházban *Maupas*, Dalmáczia érsek-metropolitája, Jovanovics báró helytartó elhunyta alkalmából ünnepélyes gyászistenitiszteletet tartott. Jelen voltak az összes polgári és katonai hatóságok, élükön *Pavich* udvari tanácsossal, a tartománygyülés elnöke, conte *Vojnovics*, a tartománygyülés és a tartományi bizottság tagjaival, *Albori* báró vezérőrnagy, ki itt tölti szabadságidejét, az idegen hatalmak konzulai, a városi képviselőtestület, a kereskedelmi kamara és nagyszámu [illegible]ség. A pazarul megvilágitott Castrum do[illegible]plom közepén volt fölállitva.

Róma, decz. 14. Ma délelőtt a sixtini kápolnában a pápa rendeletére Alfonzo király emlékére isteni tiszteletet tartottak. *Bianchi* bibornok volt madridi nunczius pontifikált. Az emlékbeszédet az oviedi püspök mondotta latin nyelven. A pápa menyezetes székén ülve jelen volt az isteni tiszteleten, melynek végeztével szilárd hangon adta meg az abszolucziót. Jelen volt továbbá az osztrák-magyar nagykövet nejével, Schöeser porosz követ stb.

TÁVIRATOK.

Zágráb, deczember 14. A *tartománygyülés* ülése. Derencsin benyujtja választási jegyzőkönyvét, mely szerint a zágrábi I. választókerületben képviselővé választatott: Az igazoló bizottsághoz utasittatott. Ezután felvétetett a napirend: az *1886. évi költségvetés tárgyalása*. *Miskatovics* előadó megelégedéssel konstatálja, hogy a kormány a költségvetést jóval az év vége előtt nyujthatta be. Ohajtja, hogy a költségvetésnek kellő időben való alkotmányos tárgyalása jövőre is lehetséges legyen s kiemeli azon körülményt, hogy ez az első egységes költségvetés, mely az egész országra nézve terjesztetett elő. Ezután szóló az egyes fejezetek és czimekkel foglalkozik s a költségvetést elfogadásra ajánlja a részletes tárgyalás alapjául *Stankovics* osztályfőnök felvilágositást nyujt egyes tételekre nézve. A szükséglet és fedezet beható indokolása után a költségvetést elfogadásra ajánlja. *Zorics* nem viseltetik bizalommal a jelenlegi kormány iránt, s ennélfogva nem fogadhatja el a költségvetést, mit hosszabb beszédben indokol. Az ülés további folyamán *Kritonac* a költségvetés mellett. *Pilepics* és *Pisacsics* ellene szólottak. A tartománygyülés a költségvetés általános tárgyalását a holnapi ülésben folytatja.

Zágráb, decz. 14. (O. É.) Az Agramer Zeitung szerint *Nikoljevics* adminisztrátor legközelebbről *szerajevói püspökké* fog kineveztetni.

Zágráb, decz. 14. (O. É.) Az a gyanusitás, mely zágrábi ellenzéki forrásból ered, hogy az ellenzék győzelme a zágrábi I. választókerületben annak tulajdonitható, hogy az országos hivatalnokok tartózkod[illegible] a sza

vazástól, teljesen alaptalan, a mennyiben a szavazók névjegyzéke szerint a hivatalnokoknak csak csekély betegség vagy szolgálat által akadályozott töredéke nem vett részt a szavazásban. Az ellenzék 9 szónyi csekély többségét csak a választók terrorizálása, valamint azáltal érte el, hogy az ellenpárt hiveit erőszakoskodással gátolta meg abban, hogy a szavazó helyiségbe juthassanak, mely visszaélésnek a jelenvolt rendőrség nem vette elejét.

Prága, decz. 14. A városi képviselet választásában ugy a cseh mint a német párt igen élénk részt vett. A választás eredménye az, hogy az óváros első választó testületében a német és ó csehpárti jelöltek között négy szükebb választás válik szükségessé. Egyébként mindenütt az ó csehek nyertek többséget.

Lemberg, decz. 14. A tartománygyülésen *Wolanski* inditványt tett, hogy a kormány felszólitassék, hogy a Magyarországgal megujitandó egyezségben a gácsországi mezőgazdasági szeszfőzők számára kedvezőbb viszonyok állapitassanak meg, hogy a Romániával fenálló uj kereskedelmi szerződés folytán a gácsországi szesznek kivitele körül fenforgó nehézségek megszünjenek.

Róma, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: Mint a kongregáczió de propaganda fidenek Egyiptomból jelentik, a szudáni felkelő-csapatok Assius felé közelednek.

Róma, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Cor. A pápai konszisztóriumot a jövő évi márcziusig elhalasztották.

Róma, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: Nigra gróf igen rövid ideig marad Londonban s haladéktalanul visszatér bécsi állomására.

Róma, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A vatikáni lapok nagy megelégedéssel nyilatkoznak az Egyesült-Államok elnökének amaz elhatározásáról, hogy *Kelleynek* bécsi követté történt kinevezését nem vonja vissza. Az emlitett lapok fölteszik Kálnoky grófról, hogy az olasz politikától való függetlenségét demonstrálni fogja azzal, hogy elfogadja az amerikai követet, miután egyszer már visszautasitotta Olaszország kedveért. A félhivatalos lapok — felsőbb utasitásra — hallgatnak erről az egész dologról.

Madrid, becz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A *király temetése* a legnagyobb fénynyel ment végbe. A pompás koszoruk között különösen kitünt *Viktória* angol királynő koszoruja.

Madrid, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A *királynő* a legfényesebben fogadta a *marokkói követséget*. A követség vezére keleti pompáju részvétbeszédet mondott. A királynő annyira meg volt hatva, hogy többször kellett beszédét megszakitania. Végül a követség átadta *a marokkói szultán ajándékait.*

Madrid, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) *Mária Krisztina* királynő a cartagenai haditörvényszék által elitélteknek meg akar kegyelmezni. Ma délelőtt minisztertanács fog e kérdésben ülésezni. A dynasztikus baloldal kibékülése a kormánynyal erősen halad előre.

Madrid, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Rosario-kaszárnyában*, az ujonczozás miatt, *népzavargás ütött ki.* Xiquena gróf, a madridi helytartó azonnal a helyszinére sietett s sikerült neki a kedélyeket *lecsillapitani.*

Páris, decz. 14. Párisban a *pótválasztások* teljes rendben mentek végbe. Mint előre látszik, szükebb választások megejtése lesz szükséges. — Ain megyében Morellet köztársasági választatott szenátorrá 602 szavazattal, Germain, a Credit Lyonnais igazgatója ellenében, ki 277 szavazatot kapott. Eure et Loire megye Dreux köztársaságit választotta szenátorrá.

Páris, decz. 14. A tegnapi *pótválasztásoknál* legtöbb szavazatot (68,000—71,000) a köztársasági és radikális párti jelöltek kaptak. Hozzájok csatlakoznak Derouléde és Ranc opportunisták 68,000, illetőleg 61,000 szavazattal. Ezután a konzervativ-párt jelöltjei következnek 60,000 szavazattal. Bizonyosnak látszik, hogy szükebb választás válik szükségessé. Gard-megyében Gauss-Orgues (radikális) választatott meg képviselővé.

Páris, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A hat *párisi* képviselő pótválasztásánál ma reggelig háromszázhat bizottság szavazatait számlálták meg. Az elsők a radikálisok öt jelöltje: Millerand 4700, Maillar 45,000, Labordère 44,700, Douville-Maillefen gróf 39,451 és Achar 39,396 szavazattal. Ezek után Deroulede 39,029 szavazatot nyert. Ezt ismét Brialou radikális követi 38,809 szavazattal. Az opportunista Ranc 34,000 szavazatot kapott. A mérsékeltek közül Ribot csak 16.000 szavazatot nyert.

Páris, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A választási buzgalom igen laza; reggeli öt óráig a radikális lista körülbelül 40.000 szavazattal volt előnyben. Ezután következik Déroulède néhány konzervativval. A végleges eredmény valószinütlen.

Páris, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Ma reggeli 8 órakor a párisi pótválasztások eredménye következő: a radikális *Labordère* 48.320, *Déroulède* 43.709, az orleanista *Hervé* 40,721, *Ranc* opportunista 38,114, *Ribot* konzervativ köztársasági 18.600, *Joffrin* szoczialista 11,523.

Páris, decz. 14. A választásoknak már majdnem véglegesnek mondható eredménye teljesen megfelel a már közlött szavazat arányoknak. A radikálisok lajstromára 134,000—112,000 szavazat esett. *Deroulede* 102.000, *Ranc* 92,000 szavazatot kapott. A konzervativek lajstromára 83,000 esett. A klerus beavatkozása folytán a kamara a lozerei választásokat 261 szavazattal 223 ellenében megsemmisitette. Most már ugy látszik bizonyos, hogy a választásoknak több departementben történt megsemmisitése folytán a jobboldali párt a kongresszuson az elnökválasztásban nem fog részt venni, sőt talán a teremből is távozni fog.

LONDON, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) **A helyzet Egyiptomban rendkivül komoly: az egész Szudán ismét fellázadt; az arabok körülzárták az angolokat Koseh mellett. Az utóbbiak Vadi Halfától el vannak metszve és kétségbeesetten védik magukat. A katasztrófa szinte elkerülhetlen. A kormány rögtön több ezredet inditott Egyiptomba.** (N. Fr. Pr.)

Alexandria, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A lázadók Ó-Dongolánál átlépték a Nilust és Korosko ellen vonulnak, melynek meghódolását minden pillanatban várják.

Alexandria, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Egyiptomban a pénzügyi és katonai helyzet ismét aggályossá kezd válni. A pénzügyi rendszabályok csak részben bizonyultak üdvöseknek s a rosz termés miatt a jövő évi költségvetésben nagy deficzit lesz. Arról beszélnek, hogy jó volna az egyiptomi kölcsönt angol garanczia mellett egységesiteni.

Kairó, decz. 14. (A Reuter ügynökség távirata.) Háromezer lázongó szombaton megtámadta Mograkeh-t, mely Kosagtól északra, két mértföldnyi távolságban fekszik. A helyőrség, mely angol tisztek által vezényelt kétszáz egyptomi katonából áll, visszaverte a támadást, jelentékeny veszteséget okozva az ellenségnek. Az a hir, hogy Vadi-Halfat kiüritik, teljesen alaptalan, sőt inkább arról van szó hogy Dongolát ujra megszállják.

A SZERB-BOLGÁR HÁBORU.

Bécs, deczember 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az a katonai bizottság, mely a harcztérre fog menni, ma értekezletet tartott. *Kaulbars* báró orosz tábornokot megválasztották elnöknek. A bizottság holnap a keleti villámvonattal elutazik a harcztérre.

Páris, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Mémoriale Diplomatique* jelenti, hogy a béke biztositottnak látszik s a porta a nagyhatalmakhoz intézendő ujabb körlevélben tudomásukra fogja juttatni a Sándor fejedelemmel kötött egyességet, miután a fejedelem a szuzerénnek formális hódolati nyilatkozatot fog tenni.

London, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Standard*-nek azt jelentik *Belgrádból*, hogy a kormány a fegyverszünet megkötése után azonnal lemond.

Pétervár, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Cor. Az intés, melyet Durnovo tábornok a czártól kapott, a szlavofil pártban felcsapott magas hullámokat tetemesen lecsillapitotta. Durnovo azzal védekezett, hogy sokan szemrehányásokat tettek neki a szláv jótékonysági egylet passziv magatartása miatt, s hogy politikus nem levén, a kellő határt betartani nem tudta. Természetes, hogy e nyilatkozatában kételkednek s azt hiszik, hogy beszédét egy magas állásu államférfi sugalmazta. *Ignatiev* a maga részéről azt állitja, hogy csak véletlenül volt jelen azon az ülésen, mert Viddinnek a bombázás által okozott károk megtéritése végett intézett kérvényét azonnal be akarta mutatni, s arról semmit sem tudott, hogy Durnov politikai beszédet szándékozik tartani. A mi Oroszország politikáját illeti, ugy az ezentul is a béke fentartására fog irányulni. Ez Sándor czárnak határozott akarata. Oroszország különben egy nagy, valódi érdekelt eldöntő háborura el sincs készülve, a mit az orosz politizáló orosz körökben nem igen vesznek figyelembe.

Béla-Palánka, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A bolgár lovasság tegnap éjjel Blasko ellen nyomult, de a szerbek közeledtére sietve visszavonult. *Horvatovics* tábornok napi parancsot bocsátott ki, melyben a katonákat jövendő nehéz harczokra késziti elő és annak a reményének ad kifejezést, hogy midenki teljesiteni fogja kötelességét. A tábornok megigéri, hogy minden érdemet meg fog jutalmazni, ellenben a legcsekélyebb mulasztást is szigoruan megbünteti. A hadsereg a parancsot igen lelkesen fogadta.

Belgrád, decz. 14. *Garasanin* legujabb nyilatkozata a következőleg hangzik: A szerb kormány, tekintet nélkül politikai helyzetére, a nemzetközi katonai bizottságnak a fegyvernyugvás iránt hozandó határozatait elfogadni késznek nyilatkozik, de semmisnek jelenti ki nyilatkozatát azon esetre, ha a bolgár kormány nem volna maga részéről hajlandó a katonai bizottságnak határozatait már eleve szintén kötelezőknek elismerni.

Belgrád, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) *Pintér* osztrák-magyar katonai attaché Nisből ideérkezett. Holnapra várják ide *Franazovics* uj hadügyminisztert. Diplomácziai körökben ma a legjobb reményeket táplálják, hogy a békés megoldás lehetséges lesz; de a körülmény határozottan a háboru folytatását akarja. Egy külföldi hatalom képviselője ma azt mondta nekem: «A Garasanin minisztériumnak politikai öngyilkosságot kellene elkövetnie, ha a háborut nem folytatná. Garasanin nem köthet békét. Legyenek bármilyenek a békeföltételek Szerbiára nézve, a haladó párt nem maradhat a kormányon, ha most béke köttetik. De a béke a progresszisták vonakodása daczára lehetséges, mert a király valószinüleg engedni fog a hatalmak kivánalmainak.»

Belgrád, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A hivatalos *Beogradszki Duconik* igen rokonszenves czikket közöl a jótéteményekről, melyekkel Ausztria és Magyarország a szerbekről megemlékeztek.

Belgrád, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A háboru következései már mutatkoznak. A haladópárt teljes föloszlásnak indult. A politikai pártokban uralkodó khaosz szükségessé teszi az egész pártélet ujjászervezését. A harcztéren minden csendes. A csapatok táboroznak, az előörsök régi állásaikban vannak.

Nis, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Hire jár, hogy a bolgárok tegnap Kladany vidékén előre nyomultak. Két nap óta keményen fagy. A legnagyobb hideg 17 fok volt Reaumur szerint zerus alatt. A havazás megszünt s csaknem szélcsend uralkodik. A szabad ég alatt táborozó szerb csapatok egészségi állapota kielégitő, de azért mindakét fél érdekében kivánatos, hogy a békét mielőbb helyreállitsák.

Nis, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) *Horvatovics* tábornok tegnap megvizsgálta a jobb szárny utolsó csapatait. Megtartott *haditanács* után, ma rendkivüli parancsot intézett a Nisava-hadtesthez, melyben megelégedését fejezi ki a csapatoknak a táborban tanusitott eddigi magaviselete fölött. A hadsereget a haza és a király iránti hüségre és kötelessége lelkiismeretes teljesitésére inti. A csapatok egészségi állapota megnyugtató.

Filippopolisz, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A török zászlóaljak megkezdték felvonulásukat a thesszáliai határon.

Szófia, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A politikai helyzet nem változott. A bolgár kormány el van tökélve, hogy a viddini kerületnek a szerbek által való kiüritéséhez ragaszkodik, ugy hogy ha Szerbia azt a feltételt nem teljesiti, a katonai delegáltak missziója hajótörést szenved. A csapatok Pirot körül falvakban és rögtönzött kunyhókban vannak elhelyezve. A derült fagyos idő igen kedvező a csapatok egészségi állapotának. (N. Fr. P.)

Szófia, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Lesjanin tábornok jobb szárnyával északnyugoti irányban visszavonult, miután a bolgár csapatok Belgradsikban és a Lom partján erősbitéseket kaptak. Viddin déli része egészen mentes a szerb csapatoktól. Sándor fejedelem kijelentette, hogy a fegyverszünet megkötése előtt nem tér vissza Szófiába.

Szófia, decz. 14. Ama vélemény, hogy Bulgária a viddini kerületre vonatkozólag nem fog arra ráállani, hogy a hatalmak részéről kiküldött katonai bizottság itt is határvonalat állapitson meg, mindinkább alapot nyer, mert valószinü, hogy Bulgária azt fogja követelni, hogy Szerbia a viddini kerületnek kiüritésére kényszerittessék. A helyzet ennélfogva feszültebb, mint az utóbbi napok alatt volt, de mindazáltal mégis remélhető, hogy az ügy békés megoldást fog nyerni. A szerbek és bolgárok összetüzéséről szóló belgrádi hir alaptalannak nyilvánittatik. *Madjid* pasának küldetése itt olyképen értelmeztetik, hogy az unióra vonatkozólag megegyezést van hivatva létrehozni.

Szófia, decz. 14. B. C. (Az *Egyetértés* távirata.) A magyar vörös kereszt egylet által a bolgár sebesültek ápolására küldött egészségügyi vonat tegnap késő este megérkezett Szófiába. Az ut rendkivül fáradságos volt és számos akadályt kellett leküzdeni. Az egészségügyi vonat Lompalankától kezdve az utat a Balkánon át tette meg a bolgár fővárosba, hol megérkezésekor 18 fok hideg uralkodott.

Ruszcsuk, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az itt állomásozott bolgár flotilla parancsot kapott, hogy Lom-Palankába induljon.

Konstantinápoly, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A bolgár uniónak a három császár-hatalom által való elismerése befejezett tény; ellenben Szerbia a békekötésnél területi veszteségektől megkiméltetik. Az itt időző Hohenzollern herczeg magas rendjelet kapott.

Konstantinápoly, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Cor. Itteni diplomácziai körökben meglehetős határozottsággal állitják, hogy a konferenczia legközelebb ismét megkezdi tanácskozásait.

Konstantinápoly, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Cor. *Djevdet* pasa küldetését egyelőre végleg elejtették. A hatalmak és a porta közt történt megállapodás szerint Djevdet pasa küldetését a hatalmak filippopoliszi konzulai és a konstantinápolyi német nagykövetség titkára támogatták volna.

Konstantinápoly, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: Sándor fejedelem távirata következtében, melylyel a portának szerb-bolgár ügyben való közbenjárás visszautasitotta, *Madjid* pasa küldetése elhalasztatott. Diplomácziai körökben az a meggyőződés, hogy Madjid pasa küldetésének czélja tulajdonképen az volna, hogy a bolgár kormánynyal Kelet-Ruméliára vonatkozólag leplezett tárgyalásokat kezdjen. (Legujabb konstantinápolyi jelentések szerint Madjid pasa ma indul Szófiába. — Szerk.)

Konstantinápoly, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) *Madjid* pasának Szófiába való küldetésére vonatkozólag *Sándor* fejedelem tegnapelőtt levelet intézett a nagyvezérhez, melyben visszautasitva Madjidot, megjegyezte, hogy *miután ő egyedül verte vissza a szerb támadást, egyedül neki áll jogában, hogy békét kössön a szerbekkel.* Különben kötelességének tudja, hogy, a tárgyalások alkalmával védelmébe fogadja az ottomán birodalom területi épségét. A porta mindazáltal fentartja Madjid küldetését, ki valószinüleg még ma rendeltetése helyére fog utazni, hogy az a filippopoliszi hatóságoknak megparancsolja, hogy Djevded pasát a császári biztost illő módon fogadják, a szultán méltóságának eleget teendők. Továbbá feladata lesz Madjidnak, hogy kisérletet tegyen Sándor fejedelem és a török kormány közt megegyezés létesitésére a fennforgó nehézségekkel szemben.

Konstantinápoly, decz. 13. (Az *Egyetértés* távirata.) *Muktár pasa* holnap az Izzedin gőzösön *Egyiptomba* utazik, hol a felkelők előnyomulása következtében *a helyzet nagyon sulyossá kezd lenni.*

KÖZGAZDASAG.

Berlin, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az uj orosz ötszázalékos aranyjáradék bevezetési árfolyama 91.50.

Róma, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az udinei kereskedelmi kamara panaszt tett a kormánynál az osztrák határon való forgalom miatt.

Páris, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) ***Boulevard-forgalom:*** Háromszázalékos franczia járadék 80.93, négy és fél százalékos franczia járadék —.—, olasz járadék 97.10, ottomán bank 506.25, török dohányrészvény —.— Szilárd.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Szab. osztr.-magyar államvasut-társaság.** A karácsonyi ünnepek alkalmából szerdán f. hó 23-án a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalainak valamennyi állomásáról (kivéve a pozsony-palotai vonal) valamint a nagykikinda-nagybecskereki vasut állomásairól, továbbá csütörtökön f. hó 24-én a pozsony-palotai vonalrész összes állomásairól *Budapestre* igen mérsékelt menetdijak mellett kéjmenetek rendeztetnek. Ugyanez alkalomból szerdán f. hó 23-án kéjmenetek rendeztetnek a nevezett társaság magyar vonalainak összes állomásairól (Budapest állomást kivéve) továbbá a n.-kikinda-n.-becskereki vasut állomásairól *Bécs o. m. á. v. t.* pályaudvarra is igen mérsékelt menetdijak mellett. A kiadandó menettérti jegyek, az elindulás napját beleértve, 10 napi érvényességi tartammal birnak, és a visszautazásra nézve, — a futár- és express-vonatok kivételével — bármely menetrend szerinti vonat használatára jogositanak. Visszamenetkor az utazás tetszés szerint, bármely állomáson a térti jegyek étvényességi tartamán belül egyszer félbeszakitható, mi mellett az utazó a vasut elhagyásakor az állomási főnöknek jegyét felmutatni tartozik, hogy az utazás félbeszakitása a jegyen előjegyeztessék. A falragaszok közelebbi felvilágositást tartalmaznak.

* **Török vasuti csatlakozások.** Az üszkübi és bellovai török vasuti csatlakozások épitését a Balkán-félszigeten uralkodó háborus viszonyok, mint Konstantinápolyból jelentik, nem zavarták meg jelentékenyen. Az utóbb nevezett ruméliai vonalon a munkások majdnem mind európaiak, mivel a ruméliai munkásokat fegyver alá szólitották.

* **A Körös-, Tisza- és Marosközi ármentesitő** és belvizszabályozó társulat központi választmányának Hódmezővásárhelyen tartott ülésén megválasztott tisztviselők teljes névsora a következő: A központi igazgatóságnál: Főigazgató: Fekete Márton csongrádmegyei főjegyző. Főmérnök: Szojka Gusztáv kir. főmérnök, a szegedi folyammérnökség főnöke. Ügyész: Szathmáry Ede szentesi ügyvéd. Számvevő: Hegedüs Sándor, a debreczeni ref. kollegium háznagya s számvivője. Fogalmazó: Nyáry László orsz. statisztikai hivatali segédfogalmazó. A szarvasi szakaszigazgatóságnál: Igazgató: Mikolay Mihály szarvasi ügyvéd. Mérnök: Dózsa Andor. Pénztárnok: Somogy Elek. A szentesi szak.-igazgatóságnál: Igazgató: Sima Ferencz. Mérnök: Schneider József kir. mérnök. Pénztárnok: Szél Imre. A h.-m.-vásárhelyi szakaszigazgatóságnál: Igazgató: Pokomándy István. Mérnök: Endre Andor. Pénztárnok: Szathmáry Elek.

* **Ujabb vámemelés Francziaországban.** A franczia agrárikusok nem elégszenek meg azzal az eredménynyel, melyet elértek, midőn nem rég az élő jucok után fizetendő beviteli vámot 3 frankról 5 frankra emelették fel, hanem legújabban a végett inditottak mozgalmat, hogy e vám 5 frankról 7 frankra emeltessék fel darabonkint. Ha e törekvésükkel is czélt érnek, ezzel a magyarországi juhkivitelre, mely nagyrészt Francziaországba irányul, nagy csapást mérnek s majdnem lehetetlenné teszik.

* **Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási** társaság közhirré teszi, hogy a *hajózást* a fenyegető jégzajlás miatt, a folyó évadra *megszünteti.*

* **A balatoni halászszövetkezet**, a mely tavaly alakult meg, e hó 12-én tartotta Bogláron évi rendes közgyülését, a melyből, az igazgatóság inditványára, egy küldöttség menesztetett a közlekedés- és kereskedelemügyi miniszterekhez, azon kéréssel, hogy a Sió-zár kezelésével megbizott kormánybiztost ezentul lehetőleg a halászati érdekeltség köréből nevezze ki.

* **Német-osztrák-magyar tengerkikötői kötelék.** 1886. év január hó 1-vel az érvényes német-osztrák-magyar tengerkikötői kivételes dijszabás II. rész 4-ik füzetéhez a II-ik pótlék lép életbe, mely uj, illetőleg mérsékelt dijtételeket tartalmaz. E pótlék példányai az érdekelt vasutaknál kaphatók.

* **Sertéslevél.** A *kormány* elrendelte, hogy a sertések is passzussal láttassanak el Kőbányán épugy, mint a marhák s e végből szemlélő bizottságoknak kellene müködni. A tanács fölirattal élt ez ellen, mert az állatorvosi szemlét elégségesnek tartja.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Magyarország áruforgalmáról** 1885. év *első* felében hivatalos kimutatás alapján a következő adatokat közölhetjük: Behozatott Ausztriából 18,482 db, 4.839,023 métermázsa 172.103.[illegible] frt értékben, a többi államokból 133.288 db és [illegible]15,698 mm. 43.491,911 frt értékben, tehát az összes *behozatal* 151,770 db és 7.654,722 mm. 215.5[illegible]5,897 frt értékben. — Kivitetett Ausztriába 947,970 db és 9.129,319 mm. 131 734,287 frt értékben; más államokba 20.340,727 db és 3.537,333 mm. 46 230,832 frt értékben; tehát az összes *kivitel* 21.288,697 db és 12.666,652 mm. 177.965,119 frt értékben.

** **A budapesti kereskedelmi- és iparkamara** ma délután *Kochmeister* Frigyes báró elnöklete alatt teljes ülést tartott. Az ülés megnyittatván, a napirend érdemleges tárgyainak tárgyalása előtt az elnök jelenté, hogy Staffenberger István kamarai tag elhalálozván, helyébe lovag *Brüll* Miksa hivatott be, és hogy az osztrák-magyar bank megkeresésére a kijelölő-bizottság által váltóbirálókul a budapesti főintézethez: Fischl Károly B., Keppich Ármin, Kunewalder Lipót M., Weisz Adolf, Csepreghy János, Guttmann Ádám, Jálics Ignácz, Schmidl Sándor, Havas Sándor és ifj. Kölber Fülöp; a szegedi fiókintézethez pedig: Kéméntzy Adalbert, Lillin Károly, Ligeti Sámuel, Prosznitz Vilmos, Weiner Miksa, Vass Fülöp és Szarvady Lajos. Az elnöki valamint a kereskedelmi osztálynak már ismertetett kisebb előterjesztései után *Schmidl* Sándor kamarai tag amaz inditványát tárgyalta a teljes ülés, melyben amaz óhaját fejezi ki, hogy a kamara tegyen lépéseket oly czélból, hogy a Fiuméba és Triesztbe czimzett levelek a főposta által gyorsabban továbbittassanak; a teljes ülés elhatározta hogy a budapesti kir. póstaigazgatóság oly irányu intézkedés megtételére kéressék meg, hogy a főpóstán d. u. 4 óráig feladott ajánlott és a d. u. 5 óráig feladott közönséges levelek a nevezett városokba délután 6 óra 5 perczkor iuduló gyorsvonattal továbbittassanak. A troppani kereskedelmi és iparkamara megkeresésére, hogy a prágai kereskedelmi kamara által a Prágában felállitandó osztrák-magyar bankfiók szervezése tekintetében érvényesiteni szándékolt foederalistikus törekvések megakadályozása czéljából az osztrák kereskedelmi minisztérium elé terjesztett emlékiratát támogassa, a teljes ülés, tekintettel arra, hogy a kamara az osztrák-magyar bank szabadalmának megujitása alkalmából a kereskedelem és ipar szempontjából érvényesitendő óhajait már illetékes helyre juttatta, kimondta, hogy a fenti megkeresés tárgyalását annál is inkább mellőzi, mivel a kamara speciális osztrák ügyekbe való beavatkozásra hivatva nincsen. Ezután az iparosztály terjesztette elő jelentését a játékkártyáknak bélyegilletékkel való ellátása iránt. Az iparosztály véleménye szerint, melyet a teljes ülés is magáévá tett, kereskedelmi és közforgalmi szempontból nem forog fenn akadály az ellen, hogy a használt játékkártyáknak üzletszerü tisztitása és eladása megengedtessék. Ezek után több iparügyi kérdésre nézve fejezte ki a teljes ülés az iparosztály előterjesztéséhez képest véleményét. Igy nevezetesen arra a kérdésre, vajjon a lakatos jogositva van-e cséplőgépeket bizományszerüleg árusitani, a kamara abban a véleményben van, hogy a lakatos jogositva van ugyan mindent, a mi vasból van, késziteni, s e szerint cséplőgépeket is felszerelni és eladni, a nélkül, hogy e tekintetben is külön teljesitse azt, mit a törvény az ipar megkezdésénél rendel, mind a mellett a cséplőgépeknek bizományszerü elárusitását csak külön igazolvány mellett gyakorolhatja; arra a kérdésre pedig, vajjon a szerkovácsipar körébe a harangfelszerelés is tartozik-e? a kamara véleménye az, hogy a harangfelszerelés sem a harangöntés kiegészitő müveletét, sem pedig külön iparágat nem képezvén, nem csak szerkovács, hanem minden vasmunkával foglalkozó iparos által is készittethetik. A mi pedig azt a kérdést illeti, vegyesáru-kereskedő kész férfi ruhákat iparigazolvány nélkül boltjában tarthat és eladhat-e? azt válaszolta, hogy vegyes kereskedő boltjában kész férfi ruhákat tarthat és eladhat a nélkül, hogy erre is külön igazolványt váltson. A liverpooli nemzetközi hajózási, közlekedési, kereskedelmi és iparkiállitásban való résvétel tárgyában a kamara által esetleg teendő intézkedések megállapitása végett az iparosztály Ráth Károly alelnök, Fischer Ignácz és ifj. Kölber Fülöp kamarai tagokból álló bizottság kiküldését javasolja, mit a közgyülés jóváhagyott. Ezután az *osztrák-magyar általános vámtarifa reviziója* tárgyában kiküldött bizottság javaslata terjesztetik elő a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztériumhoz intézendő felterjesztés tárgyában. A teljes ülés az e czélból kiküldött bizottság által készitett felterjesztést, melynek lényegét már a mult teljes ülés alkalmával ismertettük, néhány megjegyzés után elfogadta. Legutóbbi üléséből a kamara átiratot intézett az *osztrák-magyar bank* budapesti főintézetéhez, a melyben a giró- és cheque-forgalom kiterjesztését, kissebb, különösen szövetkezeti alapon nyugvó intézeteknek a hitel megszabásánál való tekintetbe vételét és a birálóknak kinevezésénél a középkereskedő és kisiparos osztályhoz tartozó egyének tekintetbe vételét kérte. A bank budapesti főintézete ezen átiratot a főtanácshoz tette át, mely november hó 6-án kelt átiratával válaszolt. A teljes ülés e választ, melyet annak idején közöltük, tudomásul vette. A Belgrádban székelő osztrák-magyar konzul értesiti a kamarát amaz intézkedéseiről, melyeket magyar és osztrák iparosok és kereskedők érdekeinek a jogszolgáltatás terén való érvényesitése végett tett. Nevezetesen a konzul amaz intézkedése, mely szerint oly jogi ügyekben való tanácsadás czéljából Belgrádban egy külön jogtanácsost nevezett ki; a gyakorlat czélszerünek és üdvösnek bizonyulván, ily konzulsági jogtanácsosokat Szerbia más városaiban is szándékozik kinevezni, mihez képest felkéri a kamarát, hogy az üzletvilágnak eziránti óhajait vele közölje. Ennek tudomásul vétele után a teljes ülés véget ért.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Deczember 14. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma szilárd irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv kedvező és mintegy 15,000 mm. adatott el mult heti teljes zárlati árakon. Egyéb gabonaneműekben csak gyér volt a forgalom és irány meg árak teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki:* 1000 mm. 81 l. 8.27½ frt, 200 mm. 81 k., 200 mm. 80.5 k., 200 mm. 79.6 k. és 100 mm. 78.6 k. 8.30 frt, 3100 mm. 80 k. 8.32 frt. 400 mm. 79.3 k. 8.20 frt, 1000 mm. 79 k. 8.22½ frt, 100 mm. 78.3 k. 8.15 frt, 100 mm. 77.8 k. 8 frt; mind három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 79 k. 8.15 frt, 1000 mm. 79 k. 8.25 frt, 100 mm. 78 k. 7.92½ frt, 500 mm. 78 k. 8.15 frt, 200 mm. 77.5 k. 8 frt, 100 mm. 77 k., 7.82½ frt; mind három hóra.

Fehérmegyei 100 mm. 77.6 k. 8.05 frt, három hóra.

Bánsági 700 mm. 77.2 k. és 1900 mm. 76.8 k. 7.85 frt; mindkettő három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 78.3 k. 7.80 frt; három hóra.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	76—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—81 »	7.75	8.25
—	» pestvidéki	76—81 »	7.65	8.15
—	» fehérmegyei	76—81 »	7.75	8.25
—	» bácskai	76—81 »	7.75	8.25
—	» északmagyarorsz.	76—81 »	7.35	7.90
Roz	»	70—72 »	6.15	6.35
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.50	5.95
—	» égetni való	62—64 »	6.20	7.20
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.50	9.—
Zab	»	39—41 »	6.40	6.70
Tengeri	ó bánsági	75 »	5.85	5.90
—	» másnemü	73 »	5.75	5.80
—	»	— »	—.—	—.—
Köles	ó	— »	5.—	5.25
Repcze	uj, káposzta	— »	—.—	—.—
—	» bánsági	— »	—.—	—.—

Határidőüzlet csekély forgalom mellett meglehetős szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.02, 8.03 és 8.04 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.57, 5.58 és 5.59 frton.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén szintén csekély volt a forgalom és az irány meglehetősen szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.04, 8.05 frton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.59, 5.61 és 5.59 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.04 —	8.06—
Tengeri május—juniusra	»	5.59 —	5.60—
Szokványzab tavaszra	»	6.63 —	6.65—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom tartósan csekély volt és az irány szilárd maradt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.04, 8.05 és 8.06 frton.

Tengeri május—juniusra 5000 mm. 5.58 és 5.59 forinton.

Szokványzab tavaszra 2000 mm. 6.60 és 6.61 forinton.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza 1886. tavaszra	«	8.05 —	8.07—
Tengeri 1886. május—juniusra	«	5.58 —	5.60—
Szokványzab 1886. tavaszra	«	6.60 —	6.62—

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom.

Disznózsir, *pesti* áru, hordóval együtt 56 frton köttetett.

Szesz lanyha; 24.75—25.25 forinton, szeszélesztő 28—28.25 frton.

Értéktőzsde.

Tartós hausse mellett, mit a politika kedvező helyzete idézett elő, ma is főképen járadékok kerestettek élénken és emelkedő árfolyamokon. De a két hitelrészvény árfolyama is jelentékenyen emelkedett arra a hirre, hogy a budapest-pécsi vasut részvényeit legközelebb ki fogják bocsájtani. Az utótőzsde csendes volt és az esti tőzsde alacsonyabb párisi jegyzésekre ellanyhult.

Előtőzsde.

Az előtőzsde igen szilárd irányban folyt fel. Osztrák hitelrészvény 295—294.20 között mozgott, magyar hitelbank 298-on, magyar aranyjáradék 99.55—99.65-ön, magyar papirjáradék 91.25—91.50, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 83⅞-en vásároltatott.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 295—295.10, magyar aranyjáradék 99.65—99.67½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén magasabb berlini jegyzésekre tovább javult az irány. Osztrák hitelrészvény 299.60 295.10 közt mozgott, maradt 294.80 pénz; magyar hitelbank 298—298.25-ön vásároltatott, maradt 298 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 83.75—84-en, magyar jelzálog hitelbank 114.50—114⅞-on vásároltatott. Befektetési értékek magyar aranyjáradék ultimóra 99.45—99.20-on, magyar papirjáradék kész szállitásra 91.60—91.85-ön ultimóra 91.15—90.95-ön, magyar vasuti kölcsön 149-en vásároltatott. Egyéb értékek közül csak a Drasche-féle téglagyár részvénye jött forgalomba 230-on. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.80—294.90, magyar hitelbank 298—298.25, magyar aranyjáradék 99.70—99.72½, magyar papirjáradék 91.70—91.72½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ frt, nyolcz napra 7¼—8 frt, egy hóra 13½—15 forint.

Utótőzsde.

A délutáni tőzsdén csendes volt az üzlet. Osztrák hitelrészvény 294.75—294.50-en, magyar hitelbank 297⅞-on, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 83¾-en, magyar aranyjáradék 99.65-en vásároltatott.

2 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.50—294.60, magyar aranyjáradék 99.60—99.62½.

Esti tőzsde.

Élénk forgalom mellett piaczi jelentésekre ellanyhult az irány. Osztrák hitelrészvény 294.20 és 293.50 között ingadozott, maradt 293.80 pénz, magyar aranyjáradék 99.52½ és 99.37½ között, magyar papirjáradék 91.60—91.37½-en vásároltatott.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.80—293.90, magyar aranyjáradék 99.37½—99.40, magyar papirjáradék 91.37½—91.40.

Felszámitolási árfolyamok.

Magyar 4% aranyjáradék	99.75
« 5% papirjáradék	91.7
« általános hitelbank	298.—
« pénzváltó és leszámitoló bank	84.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	115.—
Osztrák hitelintézet	295.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	279.—
Déli vasut	—.—
Török bir. dohány	34.—
Rima-Murányi	83.—

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, decz. 14. Havazás miatt a felhajtás csekély, minek következtében az üzlet kellemesebb. Magyar urasági, öreg, nehéz 44—45 forintig, fiatal nehéz 47—47½ frtig, közép 47½—48 frt, könnyü 48 frt, közönséges szedett nehéz 40—42 forint, közép 38—43 forint, könnyü 36—42 frt. — Romániai átmeneti bakonyi nehéz ——— forint, átmeneti közép ——.— forint, átmeneti könnyü ——— forint, eredeti nehéz —.— forint, átmeneti közép —.— forint. — Szerbiai nehéz ——— frt, közép 38—41 frt, könnyü 36—40 forint. — Hizó 1 éves élősulyban —forint, hizó két éves makkos élősulyban 4% 27—32 forint, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4%-os levonással —.—.— forint. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, decz. 14. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsde kedvező irányban mozgott, ellenben az üzlet élénktelen és az üzérkedés igen tartózkodó maradt. Az üzérkedési értékek árfolyamai tovább emelkedtek. Valuták változatlanul tartvák.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.30

magyar hitelbank 296.50, uniobank 78.10, bankegyesület 105, osztrák-magyar államvasut 278.40, Károly Lajos-vasut 227.60, déli vasut 135.10, elbavölgyi vasut 164, májusi járadék 82.70, *magyar aranyjáradék* 99.65, *magyar papirjáradék* 91.32, husz frankos arany 9.97½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal nyilt meg. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 294.30, *magyar hitelbank* 296.50, angol-osztrák bank 103.70, uniobank 78, osztrák tartományi bank 104.20, osztrák-magyar államvasut 278.25, Károly Lajos-vasut 227.75, déli vasut 135.20, elbavölgyi vasut 164, májusi járadék 82.70, *magyar aranyjáradék* 99.65, *magyar papirjáradék* 91.32, husz frankos arany 9.97½.

A hausse később minden téren erőteljesebben fejlődött, mert a vételkedv [illegible] és Berlinből emelkedő árfolyamokat jelentettek. Váltók és valuták változatlanok.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 294.90, angol-osztrák bank 105, unió-bank 78.25, bankegyesület 105.40, *magyar hitelbank* 297.75, osztrák-magyar államvasut 278.25, Károly Lajos-vasut 226.90, dunagőzhajózási részvény 470, Lloyd-részvény 639, északnyugati vasut 163.75, elbavölgyi vasut 163.60, tramway 195.50, déli vasut 135, májusi járadék 82.82, osztrák aranyjáradék 109.10, *magyar aranyjáradék* 99.75, 1864-iki sorsjegy 170.25, bécsi községi sorsjegy 124.40, husz frankos arany 9.97½, német birodalmi márka 61.75. Szilárd.

Bécs, decz. 14. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 102.75. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 103.—. 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél 102.75. Erdélyi vasut 182.—. Magyar keleti vasut 109.20. Magyar ny. kölcsön sorsjegy —.—. Szőlődézsmaváltsági kötvények 98.—. 6%-os aranyjáradék —.—. Tiszavölgyi sorsjegy 123.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 99.75. Magyar vasuti kölcsön 148.50. Magyar hitelbank 297.75. Alföldi vasut 183.25. Magyar északkeleti vasut 173.25. Keleti vasuti elsőbbség 97.75. Tiszavidéki vasut-részvény 251.—, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 83.75, Kassa-oderbergi vasut részvény 148.75. Magyar papirjáradék 91.70. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—.

Bécs, decz. 14. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 294.40. Déli vasut 135.—, 4%-os aranyjáradék 109.10. Váltó Londonra 125.65. Károly-Lajos vasut 226.50. 1864-es sorsj. 170.10. 1860-as sorsjegy 139.50. Török sorsjegy 17.75. Angol-osztrák bank részvény 104.75. 4·2%-os ezüstjáradék 83.45. Osztrák államvasut 276.90. 20 frankos 9.75, 4·2%-os papirjáradék részv. 82.85, Osztrák hitelsorsjegy 179.75, Osztrák-magyar bankrészvény 874—. Császár kir. arany 5.97. Német bankváltók 61.70. Elbavölgyi vasut részv. 162.75. Wiener Bankverein részvény 105.50. Dunagőzhajózási részv.-társ. 469. Gyöngül.

Esti tőzsde.

Bécs, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az esti tőzsdén elgyengült az irány, mert Berlinből oly hirek érkeztek, hogy Vilmos császárnak sulyos ájulási rohamai voltak, és mert Párisból gyengébb árfolyamok érkeztek. — *Jegyeznek:* Osztrák hitelrészvény 293.50—294, *magyar hitelbank* 296.75—297.10, angol osztrák bank 104.75—105, osztrák tartományi bank 104.80—105.20, osztrák-magyar államvasut 276.50—277, Károly Lajos-vasut 226.50—226.70, déli vasut 134.90—135.10, elbavölgyi vasut 163—163.25, Lloyd részvény 640—642, török dohányrészvény 91.75—91, *magyar aranyjáradék* 99.45—99.57½, *magyar papirjáradék* 91.50—91.60, *magyar nyeremény kölcsön* 119, szerb sorsjegy 30.75—30.50.

5 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 293.90, *magyar hitelbank* 297, osztrák tartományi bank 105, tramway 195.50, osztrák-magyar államvasut 276.75, elbavölgyi vasut 163, májusi járadék 82.77½, *magyar aranyjáradék* 99.47, husz frankos arany 9.98½, német birodalmi márka 61.82½—61.85.

Zárlat után a magánforgalomban jegyez osztrák hitelrészvény 293.80 után 293.90, *magyar aranyjáradék* 99.47½.

Az **esti magánforgalomban** maradt osztrák hitelrészvény 294.20, *magyar aranyjáradék* 99.50

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A díjtételek valamivel drágábbak: Osztrák hitelrészvény holnapra 2¼—3 forint, nyolcz napra 6—6½ frt, egy hónapra 12—13 frt, három hónapra 20½—22 forint; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 10—11 frt; Károly Lajos-vasut egy hónapra 10—11 frt; déli vasut egy hónapra 7—8 frt: *magyar aranyjáradék* egy hónapra 2¾—3 százalék, három hónapra 4¼—4¾ százalék.

Magánkamatláb: Első váltóra 3¼—3½ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 3¾—4¼ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ma határozottan lanyha volt az irány és a kinálat tulsulyban volt. — Köttetett *Buza* tavaszra 8.35—8.34, őszre 8.74, *rozs* tavaszra 6.95—6.94, *Zab* tavaszra 7.05—7.02, *uj tengeri* 5.95 frton, *zab* őszre jegyez 6.83—6.85 frtot.

Délután valamivel kellemesebb volt az irány és árfolyamok teljesen tartvák. *Buza* tavaszra 8.34, *zab* tavaszra 7.03, *rozs* tavaszra 6.93, *uj tengeri* 5.95 frton köttetett. Végül zárulnak ugy mint pénz és áru. *Buza* őszre jegyez 8.72—8.74, *zab* őszre 6.83—6.85 forintot.

Kész áru teljesen üzlettelen.

Szesz tartott. Kész gabonaáru jegyez 25¼ frtot mint pénz.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, a szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongácziótételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista 61 frt 80 kr, 100 frk vista 49 frt 85 kr.

Deczember hó 14.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.					
*Franczia 3%-os járadék		80.90	—.—		—.—
» 4½%-os »		109.20	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	M	565.—	277.06	—	1.49
Osztrák déli vasut	M	282.—	139.33		—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság		—.—	—.—		—.—
*Franczia törleszthető járadék	M	82.75	—.—		—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	—.—	—.—		—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
Bécsi unió-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar aranyjáradék	U	81.25	99.23	—	0.35
Magyar 5%-os papirjáradék	U	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank	K	—.—	—.—		—.—
BERLIN.					
Osztrák 4,2%-os papirjáradék	K	66.70	83.08		—.—
» 5%-os »	K	80.40	99.67		—.—
» 4,2%-os ezüstjáradék	K	66.90	83.11	+	0.12
» 4%-os aranyjáradék	K	88.40	109.45	—	0.12
Magyar aranyjáradék	U	80.30	99.68		—.—
» 5%-os papirjáradék	U	74.—	91.54	+	0.31
» keleti vasuti kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	102.—	126.47	+	0.12
Osztrák hitelrészvény	U	477.—	294.55		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	—.—	—.—		—.—
Osztrák déli vasut	U	220.—	135.84	—	0.40
Károly-Lajos vasut	U	92.10	227.37	—	2.16
Kassa oderbergi vasut	K	59.70	148.42	+	0.66
*Román vasuti részvények		—.—	—.—		—.—
Orosz bankjegy		200.80	124.09		—.—
Váltó bécsi piaczra		—.—	—.—		—.—
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
» országos bank	K	—.—	—.—		—.—
FRANKFURT.					
Osztrák 4,2%-os papirjáradék	K	66.75	83.14		—.—
» 5%-os »	K	—.—	—.—		—.—
» 4,2%-os ezüstjáradék	K	66.93	83.15	+	0.06
» 4%-os aranyjáradék	K	88.25	109.27	—	0.22
Magyar aranyjáradék	U	80.31	99.69	+	0.07
» 5%-os papirjáradék	U	74.—	91.54	+	0.39
Osztrák hitelrészvény	U	237.50	293.33	+	0.60
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—		—.—
Osztrák-magyar államvasut	U	223.12	276.86	—	2.01
Károly Lajos vasut	U	185.12	229.65	+	0.45
Osztrák déli vasut	U	109.—	136.09	+	0.15
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	194.25	210.68	—	0.60
Magyar-gácsországi vasut	K	139.50	173.25		—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények	K	—.—	—.—		—.—
Váltó bécsi piaczra		161.82	61.72	+	0.08
4½%-os földhitelintézeti záloglevél	K	—.—	—.—		—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar hitelbank	U	—.—	—.—		—.—
Magyar jelzálog-hitelbank	K	—.—	—.—		—.—
Magyar országos bank		—.—	—.—		—.—

Berlin, decz. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az uj orosz kölcsön következtében a tőzsde szilárd irányban nyilt meg, később realizálások nyomást gyakoroltak, minek következtében kivált bányaértékek estek. Járadékok csendes irányt követtek, keveset változtak. Orosz értékek szilárdak maradtak. Zárlat felé általában gyengült az irány. Kamatláb 3%.

Berlin, decz. 13. (Tőzsdei tudósitás.) A forgalom ma mérsékelt volt. Az utolsó aranyjáradék kibocsátása kedvezőleg hatott. Osztrák hitelrészvények és német bankpapirok zárlat felé emelkedtek. Vasuti részvények el voltak hanyagolva. Osztrák-magyar államvasuti részvények hanyatlottak. Orosz értékek és bányarészvények kedveltek. Az utótőzsdén eladások történtek.

Berlin, decz. 14. (Utótőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80.10, osztrák hitelrészvény 477½, osztrák-magyar államvasut 466½, osztrák déli vasut 220, Károly Lajos-vasut 92. Gyengébb.

Páris, decz. 14. (Zárlat.) 3%-os franczia járadék 80.90, 4½%-os franczia járadék 109.20, osztrák-magyar államvasut 565, déli vasut 282, franczia törleszthető járadék 82.75, *magyar aranyjáradék* 81.25. Mozgalmas.

Frankfurt, decz. 14. (Esti tőzsde.) *Magyar aranyjáradék* 80.18, osztrák hitelrészvény 237⅛, osztrák-magyar államvasut 222⅞, Károly-Lajos vasut 183⅛, osztrák déli vasut 108⅝. Meglehetősen szilárd.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggonrakmányokban 100 kilónként értendő. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 61.80 frt 100 frk 49.85 fr.

Deczember hó 14.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben	
PÁRIS.				
Buza folyó hóra	21.40	10.66		—.—
— januárra	21.50	10.71		—.—
— első 4 hóra	21.90	10.92	—	0.05
— márcziustól 4 hóra	22.75	11.35		—.—
Liszt 12 márkás folyó hóra	47.—	14.75		—.—
— januárra	47.50	14.90		—.—
— első 4 hóra	48.10	15.08		—.—
— márcziustól 4 hóra	49.25	15.39	—	0.05
Olaj folyó hóra	58.25	29.03	—	0.13
— januárra	58.75	29.27	+	0.11
— első 4 hóra	59.75	29.78	+	0.38
— márcziustól 4 hóra	61.—	30.40	—	0.13
Szesz folyó hóra	48.75	29.49	+	0.14
— januárra	49.50	26.91	+	0.28
— első 4 hóra	50.—	27.14		—.—
— márcziustól 4 hóra	50.75	27.54		—.—
Szállitási dij: Budapestről	8.27	4.14		
— » Bécsből	7.87	3.94		
BERLIN.				
Buza április-májusra	154.25	9.53	+	0.01
— május—juniusra	157.—	9.70	—	0.61
Rozs deczember-januárra	130.—	8.03	+	0.03
— április-májusra	133.75	8.26	+	0.01
Zab deczemberre	126.—	7.79		—.—
— április-májusra	129.75	8.01	—	0.02
Olaj deczemberre	45.40	28.06		—.—
— április-májusra	45.50	28.12		—.—
Szesz deczemberre	40.—	24.72	+	0.31
— április-májusra	41.50	25.65	+	0.37
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.42		
— » Bécsből	3.24	1.91		
STETTIN.				
Buza decz.-januárra	154.50	9.55	+	0.03
— április-májusra	156.—	9.64		—.—
Rozs decz.-januárra	124.50	7.69		—.—
— április-májusra	—.—	—.—		—.—
Olaj decz.-januárra	44.70	27.62	—	0.19
— április-májusra	45.70	28.24	—	0.18
Szesz kész szállitásra	38.—	23.49		—.—
— deczember-januárra	38.20	23.61		—.—
— április-májusra	40.40	24.96		0.06
— junius-juliusra	41.80	25.83		0.18
Repcze	—.—	—.—		—.—
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.95		
— » Bécsből	3.62	1.81		
KÖLN.				
Buza márcziusra	16.30	10.07		—.—
— májusra	16.70	10.32		—.—
Rozs márcziusra	13.20	8.16	—	0.06
— májusra	13.40	8.28		—.—
Olaj kész szállitásra	24.20	29.92		—.—
— májusra	24.60	30.40	—	0.15
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.65		
BOROSZLÓ.				
Buza	15.—	9.27	—	—.—
Zab	20.40	12.61	—	—.—
Szesz	37.—	22.87	—	—.—
Rozs	13.—	8.03	—	—.—
Repcze	—.—	—.—		—.—
Tengeri	12.50	7.73		—.—
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.81		

Berlin, decz. 14. *Buza* és *rozs* szilárd, *zab* és *olaj* csendes *szesz* javult.

Páris, decz. 14. *Buza, liszt* és *olaj* csendes, *szesz* szilárd.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Pozsony, decz. 4. (Távirat.) A mai szarvasmarhavásárra 1203 db marhát hajtottak fel, köztük 944 db magyar ökröt, 24 tehenet, 2 db bikát, 20 db bivalyt; 207 db német ökröt, 4 db tehenet és 2 bikát. Meglehetős élénk irányzat mellett következő árak jegyeztettek: magyar ökör 54—63½ frt, német ökör 56—64 frt métermázsánkint.

Bécs (St. Marx), decz. 14. (Távirat.) Felhajtatott 2005 db és pedig 574 d5 magyar, 699 db galicziai és 732 db német fajta vágómarha. A forgalom nehézkes volt, mert a tulajdonosok magasabb árakat követeltek. Elsőrendü fajok ára 1 forinttal emelkedett. Fizettek: magyar ökrökért 53—63½ frtot, galicziai ökrökért 52—57 frtot, német ökrökért 53—63½ frtot 100 kilogrammonkint.

Juhvásár.

Páris (La Villette), decz. 10. Felhajtatott 17963 db juh, közte 1300 db magyar faju. A kedvező időjárás élénkitőleg hatott az üzletre és élénktelen forgalom mellett az árak emelkedtek. Fizettek általán juhokért 60—90 centime-t, különösen magyar juhokért 75—78 centime-t ½ kilókint vagyis 50—58 frankot, kivételképen 65 frankot dáronkint.

Szeszüzlet.

Arad, decz. 12. Daczára annak, hogy a mult héten a tengerinek az ára ismét lényegesen emelkedett, e czikknek üzletviszonyai nyomottak maradtak. A kereslet kivitelre és belföldi fogyasztásra tartósan gyenge volt. Mai jegyzéseink: Készáru nagyban 24.50, kicsinyben 25.—, hordó nélkül pr. 100 liter %.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az országos gazd. egyesület** választmánya gróf *Szapáry* Gyula elnöklete alatt a Köztelken gyülést tartott. Az ülés napirendje az uj tagok bejelentésével kezdődött meg, kiknek nagyszámu jelentkezését a választmány örömmel fogadta, következett a *gépészeti szakosztály* amaz előterjesztése, hogy gőzcséplőgépekkel; a verseny jövő évben megtartassék, védnökül a földmivelési miniszter felkéressék, és ezzel kapcsolatosan az ujdonságot képező gépek bemutatása és megbiráltatása is eszközöltessék; a választmány által helyesléssel fogadtatott. A *közgazdasági szakosztály* abbeli előterjesztése, hogy a mezőrendőrségi törvényjavaslat ügyében készült dolgozatát, az ügy sürgősségénél fogva, a választmány jóváhagyása reményében a kormányhoz felterjesztette, helyeslő tudomásul szolgál. A *földmivelési szakosztály* abbeli előterjesztései, hogy a gazdasági kisérletezési ügy, tekintettel a mezőgazdaság mai helyzetére, és ennélfogva czélszerünek kipróbált uj eljárások ismeretének szükséges voltára, felette kivánatos, az eddiginél szélesebb alapokra fektettessék, a kormány figyelmébe ajánltatni fog. A szakosztály ama további előterjesztéséhez, hogy a mütrágyákkal való kisérletezés rendszeres előkészitése czéljából, gróf Károlyi Sándor elnöklete alatt, még e tél folyamán, a minisztérium szakközegeinek bevonásával, egy országos értekezlet tartassék, a választmány egyhangulag adta helyeslését. Az *iskolatakarékpénztári szakosztály* jelentése, az idei sorsolás utján való jutalmazás megtartásáról, valamint ez intézmény 10 évi fennállása óta elért eredményekről helyeslőleg vétetett tudomásul. Gróf Szapáry Gyula elnök e tárgy kapcsán kiemeli, hogy a meglepő eredmények, melyekről a közölt jelentés tanuskodik, leginkább a szivós kitartásnak és kiváló szorgalomnak tulajdonitható, melyet ez ügyben Weisz B. Ferencz kifejtett. Inditványozza, hogy a választmány, nevezett irányában, elismerését fejezze ki. (Élénk éljenzés.) Ezután jelentés tétetett a deczember 1-jén lejárt *czukorügyi pályázat* eredményéről, egy munka érkezett be: «Magyarország nem volt — hanem lesz» jelligével, valamintegy névtelen levél, melyben egy czukorgyári igazgató kéri a választmányt, hogy nem készülhetvén még el teljesen munkájával, a kérdés rendkivül fontossága miatt engedélyezze a pályázat határidejének hat hónappal való meghosszabbitását. A választmány a meghosszabbitásba belenyugszik. — Az *épitészeti szakosztály* abbeli intézkedése, hogy a sertésólak legczélszerübb tervezeteire kiirt pályázatra beérkezett müveket azonnal birálóknak adta ki, helyeslő tudomásul vétetett. Ugyancsak helyeslőleg vétetett tudomásul a törzskönyvezési bizottság megalakulása, illetve Kostyán Ferencz ezredesnek megválasztása e bizottság elnökévé, valamint az a jelentés, hogy a bizottság az országos törzskönyvezés módozatainak kidolgozásával már rendszeresen foglalkozik. Berzsenyi Gyula bükki földbirtokosnak, a kettős könyvvitelről irt munkája, birálás végett Kodolányi Antal választmányi tagnak adatott ki. — A földmivelési minisztérium megküldve a Prolific-zabbal tett kisérletek eredményét, tanulmányozás végett a földmivelési szakosztálynak adatott ki a földmivelési minisztérium közegei és intézetének 1884. évi müködéséről szóló jelentését, a puszta-péklai telep igazgatója Bodola Lajos által irt müvek, a rizs- és kender-termelésről, köszönettel fogadtattak. Az osztrák cs. kir. gazd. egyesület, abbeli megkeresése, hogy a bécsi gabna- és lisztőzsde által szervezendő bécsi komló-vásár érdekében, az orsz. gazd. egylet, nevezett egylettel együtt, lépéseket tegyen, a magyar komlótermés jobb értékesitése végett, a választmány helyeslésével találkozott. Bokros László által bemutatott, — Gyöngyösön termelt és az idén éréshez közel álló gyapotnövényt választmány érdekkel szemlélte. Bokros László amaz inditványát pedig, hogy e növény honositását az egyesület istvántelki gazdaságában megkisértse, a választmány a földmivelési szakosztályhoz tette át. Kuthy Dezső érdekes szipoly (anisoplia) gyüjteményét a választmány az egylet gyüjteménye számára köszönettel fogadta. Végre gróf Szapáry Gyula elnök meleg köszönetet mond a választmánynak amaz ügybuzgalomért, melylyel az egyleti tevékenységben az egész éven át részt vettek, boldog ünnepeket és ujévet kiván s a jelenlevők lelkes éljenzései közt az ez évi utolsó választmányi ülést eloszlatja.

NAPIREND: Deczember 15-én.

Naptár: Kedd. Róm. kath.: Valérián püspök. — Prot.: Ignácz. — Görög-orosz: (decz. 3.) Szofoniász püspök. — Zsidó: (teb. 7.) Ezekiel. — Nap kél 7 ó. 43 p., nyug. 4 ó. 3 p. — Hold kél 29 p. d. u., nyug. éjfélkor.

A magyar szinészegyesület közgyülése d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében.

Az iparoskör felolvasó estélye este fél 8 órakor. Felolvasó: Thaly Kálmán.

Az orsz. iparegyesület kézmüipari szakosztályának ülése d. u. 5 órakor.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 3—4.

Horvát miniszter fogad d. e. 10 — d. u. 2.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvarközelében) megszemlélhető naponként délelőtt 10—11½ óra között.

Grand Café Restaurant de l'Opera, az operaházzal szemben. Villamos világitás. Az idegenek találkozója.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9 — d. u. 1 és d. u. 3—5-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői uton d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. u. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—d. u. 1.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Kivonata hiv. lap decz. 13-iki számából.

Árverés a fővárosban. Piffkó Gyula 361 forintra becs. ingóságai decz. 28 (gránátos-utcza 6). Em. Krauss 531 frtra becs. ingóságai decz. 18 (váczi körut 48). Linardits Ferencz 1164 frtra becs. ingóságai decz. 23 (az osztrák-magyar államvasutak közraktárában).

Árverések a vidéken. Jankovits Kuzman 4000 frtra becs. ingatl. febr. 28 Ujvidék. Kovács Györgyné 3298 forintra becs. ingatl. márcz. 5 Enese (Győr). Lagofet Koszta 2070 forintra becs. ingatl. decz. 28 Temesvár. Tindorf Eva 2007 forintra becs. ingatl. decz. 30 Liebling (Csákovár). Grentek Istvánné 451 frtra becs. ingatl. január 20 Pilis-Szent-Kereszt (pestv. tvszék). Vuchetich Ádám 1041 frtra becs. ingatl. jan. 30 Csenoy (Nagy-Kikinda), Forgó Imre 11,756 forintra becs. ingatl. deczember 28 Félegyháza. Fodor Károly 4755 forintra becs. ingóságai decz. 31 Hátszeg. Simon Ignácz 2449 frtra becs. ingóságai decz. 21 Szeged, Halmágyi Lászlóné 4371 forintra becs. ingatl. jan. 4 Sz.-Somlyó.

Csődhirdetmények. Splait Radó zágrábi lakos ellen, bej. decz. 21. Perügyelő és ideigl. tömeggondnok Kelecsics ügyvéd. Székány testvérek budapesti lakos ellen, bej. febr. 25. Csődbiztos: Végh János tvszéki biró, tömeggondnok: Andrássy Nándor ügyvéd. Neumann testvérek kőszegi lakosok ellen, bej. márcz. 22. Csődbiztos: Békessy Gyula tvszéki biró, tömeggondnok: dr. Markovics Gyula ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Weiner Antal székes-fehérvári, Zipszer Salamon n.-kálói lakosok ellen.

Pályázatok. Az erzsébetvárosi kir. tvszéki fogháznál felügyelői, — Beszterczebánya sz. kir. városnál rendőri alkapitányi, — a gyulafehérvári kir. ügyészségnél ügyészi, — az eszéki kir. pénzügyigazgatóságnál irodavezetői, — Zubereczen (Árvam.), Romoszzn (Hunyadm.), Sziladon (Nyitram.), Duna-Mócson (Esztergomm.), Kamócsán (Komáromm.), Alsóboczán (Liptóm.), Magyar-Genesen (Vasmegye), Szebellében (Hontm.), Csicsó-Györgyfalván (Szolnokmegye) postamesteri, — a pécsi m. kir. adóhivatalnál IV. oszt. adótiszti, — a nagy-szebeni m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlészi, — az orsz. magyar iparmüvészeti muzeumnál szolgai, — a pestvidéki kir. tvszéknél II. oszt. jegyzői és irnoki, — a maros-vásárhelyi kir. tvszéknél irnoki, — a maros-vásárhelyi kir. jbiróságnál segédszolgai, — a beszterczei kir. ügyészségnél irnoki, — az ó-aradi m. kir. fővámhivatalnál vámgyakornoki, — az aszódi kir. javitó-intézetnél felügyelői, — a zágrábi m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében III. oszt. pénzügyőri állomásokra.

IDEGENEK NEVSORA.

Holzwarth-Frohner száll.
Sturgis M. Boston
Waldner A. Alba
Dr. Radl Nagyvárad
Dr. Bunzl Bécs
Dr. Biri és neje Bécs
Rottenberg D. Kassa
Eibler E. Lindau
Özv. Nicolay Mihályné Gödöllő
Schuy G. Würzburg
Fehleyer A. Olyka
Pollacsek M. Liptó
Barac M. Fiume
Hász A. Komárom
Kirtz L. Komárom
Fischer D. Komárom
Unger A. Komárom
Herczfeld D. Martonvásár
Werner E. és neje Lincz

Páris szálloda.
Horváth A. Brassó
Jungwirth A. Brünn
Terebesy J. Malaczka
Bodor P. Kolozsvár
Bittmann J. Bécs
Radok M. Kikinda
Cohen A. J. Rusztsuk
Frankfurter A. Bécs

Nemzeti szálloda.
Ghillány J. br. Eperjes
Hammerstein F. br. Csuz
Koller G. br. Grácz
Szabady L. Csik-Szereda
Várady P. Komárom
Dertsényi K. N.-Szombat
Szilárd A. Szathmár
Smeskál Z. Árva
Dániel B. Kovácsháza
Bókay G. O-Béba
Orbay L. Kolozsvár
Fleischhacker F. Arad
Dr. Szendy A. Szolnok
Dr. Fürth M. Bécs
Dr. Rheinhardt K. Brassó
Szulik J. Ó-Becse
Budik B. Kassa
Marschan J. Szeged
Ostermayer M. Bécs
Benedikter V. Bécs
Waliner C. Bécs
Just L. Brünn
Weiser N. Prága
Hajós J. Losoncz
Sebők O. Győr
Károl J. Győr
Grünwald S. Baja

Magyar király szálloda.
Zeller E. Baden
Surgoth M. Sümegh
Korzinek T. Keszthely
Schmidl L. Bécs
Bruck Zs. Bécs
Reinok Gy. Bécs
Hartenstein M. Adony

Tigris szálloda.
Geiger F. Mád
Partzonits Gy. Glattau
Wessel M. Ruma
Senal F. Bécs

Európa szálloda.
Lehmann Gy. Berlin
Pick M. Zsombolya
Bing V. Arad
Zepunagel J. Belgrád
Jakabovits F. Semendria
Abrikovszki M. Galiczia

London szálloda.
Heinsler J. Bécs
Simandy T. Bécs
Schwabe G. Bécs
Nasady H. Kikinda
Hirschmann N. Temesvár
Blau G. Temesvár

Marchall-szálloda az „Angol királynéhoz.
Bränau L. gr. Payerbach
Smrcka gr. Csehország
Ditfurth M. br. Komárom
Todesco L. br. Bécs
Mauthner G. lovag Bécs
Banffay S. Pécs
Mr.-Arms G. New-York
Wiedemann J. Bécs
Athanaczkevits G. Baja
Latinovits A. Duka
Kratochvil V. Prága
Petrovits P. Belgrád
Deutsch B. Belgrád
Fuchs H. Bécs
Bohatsch O. Bécs
Stern H. Bécs
Petkovich C. Belgrád
Siebenschein J. Zágráb
Langer R. Szegszárd

Erzsébet szálloda
Kocza J. Szeged
Constantinovics M. Szemendria
Baur J. Adony
Szilasy P. Mezőtur
Nagy F. Szeged
Dr. Novak K. M.-Sziget
Muraközy S. K. Érd
Bogdánfy G. Makó

Hungária szálloda.
Domahidy F. Szatmár
Braun J. Érsekujvár
K. Tóth M. Szabadka
Dr. Jelinek Gy. Bécs
Neszmirák M. Rigyicza
Weiss M. Kolozsvár
Wander B. Schönlinde
Wosthauser K. Bécs
Kornblüh L. Bécs
Grünwald E. N.-Szombat
Lederer D. N.-Várad
Weiss S. Esztergom

Schmidt-Orient szálloda.
Csenkey B. és neje Királyháza
Fáy J. Miskolcz
Diegeman E. Trieszt
Péchy S. Debreczen
Wollen W. Farkasfalva
Wiener F. Bécs
Holzer D. Bécs
Teltscher J. Grácz
Berger M. Győr
Breitner G. Arad
Tauber J. Kassa

Pannonia szálloda.
Gr. Kun G. M.-Vásárhely
Tóth J. O-Kanizsa
Csuka S. O-Kanizsa
Berkovits J. Neuzina
Kress H. Datnitz
Boros K. Donos
Tolnai J. Borosjenő
Szánthó J. Gyöngyös
Vuchetics E. Modor
Ullrich V. Perbete
Kinczky J. Eger
Mako L. Eger
Csipik J. N.-Tapolcsány
Kecskéssy M. Kompolt
Fehérváry A. Bécs
Hága J. Pécs
Dobjos E. S.-A.-Ujhely
Pollak E. [illegible]
Mandl S. [illegible]
Roder T.-né Pancsova
Szilágyiné Eger
Sándor V. Kolozsvár
Olgyay J.-né Szegléd
Simo A. Sz. Udvarhely

Aranysas szálloda.
Szluha Á. Szeged
Világhy M. Szőreg
Világhy N. Erdő-Tarcsa
Szeleczy D. Gömör
Szepessy Gy. S.-Sz.-Péter
Török A. Kerczeliget
Katona Gy. N.-Káta
Katona L.-né N.-Káta
Lipics G. Szolnok
Kuncze J. T.-Sz.-Miklós
Dr. Stern B. Miskolcz
Fischer J. Öcsöd

Fehérhattyu szálloda.
Kortész J. F.-Ujszállás
Kovács E. [illegible]
Gazdag S. J. Berény
Goldberger S. Kassa
Berger J. [illegible]
Roth S. [illegible]
Schwarz M. Debreczen
Schwarz M. Fehérvár
Herzfelder J. Böös
Kunz J. Szabadka

Fehérló szálloda.
Tóth A. Erdély
Hoffer J. T.-Szele
Lang D. Kossuthfalva
Mack E. Szomor
Fitus J. Szomor
Végh J. Bicske
Nagy S. Mohi
Szálim A. [illegible]
Brenner F. [illegible]
Schwartz J. Kanizsa
Bleyer J. Uri
Szemler J. [illegible]

Vadászkürt szálloda.
Courcy M. gróf Aba
Malonyai F. Zemplén
Szabó L. Szombathely
Bettelheim A. Bécs
Jemnitz A. Bécs
Bruckner A. Bécs
Ducsek A. Gödöllő

István főhg szálloda.
Mondel V. Páris
Markus E. Bécs
Wolf B. V.-Palota
Lachs Gy. Miskolcz
Spitzer B. Zombor

Elhaltuk névsora 1885. decz. 10.

Attil T. 2. é. vasuti szolga fia II. k. Niedermayer-u. 25. görcsök.
Bauer A. 64. é. kövező II k. csapláros-u. agyguta.
Batta Deutsch J. 22. é. szabó neje V. k. vadász-u. 45. vörheny.
Flesch J. 76. é. magánzó V. k. Zoltán-u. 13. tüdőlégdag.
Giosszmann M. 95. kereskedő VI. k. szerecsen-u. 29. aggkór.
Janck F. 39. é. őr VI. k. dob-u. 36. tüdővész.
Kovács K. 3. é. korcsmáros leánya IX. k. mester-u. 47. kanyaró.
Orsokics R. 2. é. napsz. fia IX. k. mester-u. 9. kanyaró.
Nemes L. 41. é. napsz. VIII. k. német-u. 42. tüdővész.
Zsemba Vozarik M. 50. é. napsz. VII. k. síp-u. 14. tüdővész.
Szobánya Kuliffay L. 45. é. lelkész özvegye utról tüdővizenyő.
Mészáros D. 68. é. végrehajtó III. k. kaszárnya-u. 21. veselob.
Fejér J. 15. é. cseléd VIII. k. Mária-u. 14. himlő.
Suliman József 1 é. IX. k. remete-u. 16. kanyaró.
Brancsik Pál 34 é. munkás V. k. váczi-ut 18. zuzódás.
Petrányi Emilia 49 é. gépész neje I. k. orsz. téb. kimerülés.
Krajcsovics Julia 17 é. pinczér II. k. Zsigmond-u. 1. pyemia.
Hardstein Albert 11 é. ügynök fia utról torokgyík.
Wortitschky Erzsébet 64 é. özv. II. k. Jánoskórház rák.
Seiler Agnes 54 é. özv. II. k. János-kórház agykór.
Esztergomi Teréz 65 é. hivatalszolga neje VIII. k. zerge-u. 18. vizkór.
Wagner József 7 é. özvegy fia VIII. k. Josefinum kanyaró.

Felelős szerkesztő **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A «Pesti Napló» mai esti lapja élén elnézést kér a lap némi hiányosságáért, okul fölhozván, miszerint «a hirlapszedők délben hirtelen s **jogtalanul** meg nem tartva a törvényes felmondási időt, magasabb árak követelése miatt, megszüntették a munkát.»

Ezen, a közvélemény félrevezetését czélzó sorokra szolgáljanak a következők czáfolatul.

Először is a dolog nem oly hirtelen történt; mert a viszonyok által kényszeritett, nagyon a szerénység határai közt mozgó, jogos követeléseinket már hónapok óta ismerték a nyomdatulajdonosok igy az Athenaeum is, sőt annak igazgatója, Vérey József ur, az árjavitást már akkor, föltéve ha más nyomdák is megadják, **ünnepélyesen megigérte.** Sajnáljuk, hogy ezen igéretére nekünk, közönséges embereknek kell őt figyelmeztetni, s hogy ama jogtalan, nagyobb árakat a fővárosi nyomdák nagy része (köztük Egyetemi nyomda, Franklin, Pallas, Pesti Részvénynyomda, Hungária, Rudnyánszky, Buschmann stb. stb. s igy előkelőbb, **és köztük kiválóan hirlapnyomdák is**) jogosult és méltányosnak találják, csupán **a százezreket tiszta haszonként kimutató Athenaeum** és a humánus ügyekért annyira buzgólkodó **Légrády Károly fővárosi képviselő,** nemkülönben **Wodianer Fülöp** nyomdája nem találják jogosnak és méltányosnak, hogy **a se éjjel, se nappal, se vasárnap, se ünnepen pihenőt nem élvező hirlapszedő,** valami csekélységgel jobban — ugy szólván, hogy a kenyeréhez sója is legyen — dijaztassék.

Ez a tiszta tényállás, kötelességünknek tartottuk ezt az emberien gondolkodó, pártatlan közönség tudomására hozni.

Budapest, 1885. deczember 14-én.

3536 A végrehajtó bizottság nevében:

Zaka Lajos.

Árverés.

Az alólirt tömeggondnok által kezelt **vb. Meissner Mór** csődtömegéhez tartozó, a csődleltár szerint **4974 frt 45 krra becsült, női és férfi divat-czikkek, kézmü-, rövid-, szövött-, diszmü- és norinbergi áruk, ugy szabókellékekből** álló áruraktár és több rendbeli **üzleti felszerelés** a csődválasztmány határozata folytán **Gyöngyösön, közadós volt üzleti helyiségében 1885. évi deczember hó 21-én** és következő napjain mindenkor **d. e. 9 órakor** birói végrehajtó közbenjöttével tartandó

önkéntes nyilvános árverésen

a csődleltárban összeirt tételekben és a szükséghez képest egyes tételeknek még kisebb részekre, esetleg darabokra leendő megosztásával a legtöbbet igérő részére azonnali készpénzfizetés mellett leüttetni fognak.

Gyöngyösön, 1885. deczember hó 10-én. 3529

Hanák Kolos,
ügyvéd, mint vb. **Meissner Mór** csődtömegének gondnoka.

Felhivás Magyarország kereskedőihez!

A hazai kereskedők küldöttsége f. é. **deczember hó 21-én** fog nagyméltóságu **gróf Zichy Jenő** vezetése alatt a **házaló-kereskedelem beszüntetése,** vagy legalább annak **korlátozása** tárgyában, **több ezer kereskedő aláirásával** ellátott **emlékiratot** a nm. magyar kir. földmivelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter urnak átnyujtani.

Az érdekelt kereskedő urak felhivatnak az alantjegyzettek által, hogy az átnyujtás módozatainak megbeszélése végett **f. évi deczember 20 án az Erzsébettéri „Kiosk"-**ban megjelenni és másnap a küldöttséghez csatlakozni sziveskedjenek.

Kis-Komlós (Osztern), 1885. decz. 12.

Petz Miklós, elnök. *Schumacher Jakab,* alelnök.
3530 *Petz Dezső,* jegyző.

Rendkivüli fontos a hölgyeknek.

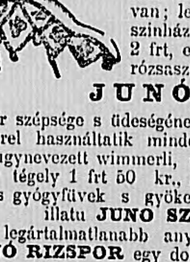

Dr. Liebermann hazánk elsőrendü vegyésze által vegyelemzett, minden ártalmas anyagtól mentnek talált

„JUNÓ PASZTA"

láthatlan női szépitő szer. Ezen arczpaszta az arcznak rögtön üde természetes fehér szint kölcsönöz, és a legjobb szem sem fedezi fel, hogy az arcz praeperálva van; legjobb sikerrel használtatik nappal, szinházban és bálokban. Egy nagy tégely 2 frt, egy kis tégely 1 frt 50 kr. Kapható rózsaszinben is.

JUNÓ CRÊME

a bőr szépsége s üdeségének kitünő fentartási szere, legjobb sikerrel használtatik mindennemü bőrtisztátlanság, szeplők, az ugynevezett wimmerli, napégés és májfoltok ellen, egy nagy tégely 1 frt 50 kr., kis tégely 1 frt, a hozzá szükséges gyógyfüvek s gyökerek nedvéből készült s kitünő illatu **JUNO SZAPPAN** 1 drb 40 kr.

A legártalmatlanabb anyagokból összeállitott Jaulusz-féle **JUNÓ RIZSPOR** egy doboz 60 kr. Kapható fehér, rózsa s créme szinben.

JUNÓ FOGPOR.

Ezen fogpor néhányszori használata után a fogak feltünő fehérséget nyernek. Egy doboz ára 50 kr.

JUNÓ FOGSZAPPAN.

Ezen fogszappan néhányszori használata után a fogak föltünő fehérséget nyernek, a foghust konzerválja és minden szájbüzt eltávolit, db. 40 kr. **JUNÓ ILLATSZER.** üveg 1—3 frtig.

E felsorolt női szépitőszer-különlegességek kaphatók nálam, **Jaulusz Regina orvos leánya Budapest IV. ker., hatvaniutcza II. sz.,** és küldetnek szét utánvét mellett minden irányban, továbbá: **Török József gyógysz., Telkesy gyógysz.** a várban, **Moldoványi gyógy.** II. ker. Budán, **Stechlik J.** fodrász, II. ker fő-utcza 7. sz. **Lueff illatszerész váczi-u., Barkóczy illatszerész fürdő-u., Neruda hatvani-u., Zubek és Bátori, Bakos Lujza kecskeméti-u., Linek váczi-u és Zelenka F. utóda szervita-tér 3. sz., Stech gyógy. Zólyom. Baruch gyógy.** Gyöngyös. 3501

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi b. 202 Havi 12.
Budapest, deczember 15-én.

Az arany ember.

Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben. Irta Jókai Mór.

Személyek:

Timár Mihály — Szacsvay
Trikálisz E. — Abonyi
Timea — Fái Sz.
Teréza — Györgyné
Noémi — Alszegi I.
Brazovics A. — Szigeti I.
Zsófia — Szathmáryné
Athália — Szacsvayné
Kadisa — Körösmezei
Fabula János — Gyenes
Krisztyán T. — Náday
Granicsai tiszt — Hetényi
1-ső csempész — Latabár
2-ik » — Sántha
Galambos — Pintér
1-ső kapitány — Szekeres
2-ik » — Szalai
Katona — Kiss D.
1-ső paraszt — Szegedi
2-ik » — Váradi
1-ső polgár — Takács
2-ik » — Ujvári
1-ső gyermek — Képes V.
2-ik » — Doppler I.

Kezdete 7 órakor.
Holnap, deczember 16-án.
Bérletfolyamban:
Odette.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Páholy-b. 130. Havi b. 9.
Budapest, deczember 15-én.
Perotti Gy. vendégjátékául:

A PRÓFÉTA.

Opera 5 felvon. Irta Scribe. Forditotta Egressy B. és Szerdahelyi J. Zenéjét Mayerbeer.

Személyek:

Leydeni J. — Perotti Gy.
Hides, anyja — Bartoluczi V.
Berta, mátkája — Maleckyné
Oberthal gr. — Ney
Jónás — Dalnoki
Mathison — Tallián
Zacharias — Kőszeghy

Kezdete 7 órakor.
Holnap, deczember 16-án.
Az operaház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, deczember 15-én.

A GEROLSTEINI nagyherczegnő.

Operette 3 felv., 4 képben. Irták Meilhac és L. Halévy. Forditották Evva és Fái. Zenéjét szerzette Offenbach J.
Kezdete 7 órakor.
Holnap, deczember 16-án.
Blaha Luiza asszony mint vendég.
Az eleven ördög.

VÁR-SZINHÁZ.

Nagy b. 31. Havi b. 7.
Budapest, deczember 15-én.

A Fourchambault család.

Szinmü 5 felvonásban. Irta Augier Emil, forditotta Fái J. Béla.
Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, deczember 15-én.

Der Zigeunerbaron.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

SZINHÁZI JEGYEK a **m. kir. opera-, nemzeti- és népszinházhoz** IV. ker. **Koronaherczeg-utcza 8. szám** alatt a (Harischb-azárban) kaphatók és előjegyezhetők.

KÁVÉHÁZ A „KECSKEMÉTI HÁZ"-hoz
borz- és zöldfa-utcza szögletén.
Estenként valamint *vasár- és ünnepnapokon* d. u. hangverseny **Bogár Antal** kedvelt zenekara által.
Kitünő italok, hideg étkek Reggeli kávé 10 kr. 3403
A helyiség egész éjjen nyitva.

ORPHEUM.

Nagymező-utcza 17.

Mr. BERNARD Fantoches szinházával **à la Holden** vala mint **M** és **Mme Legrand** franczia duettisták ellépte. Fellépnek továbbá: **Lenz Paula** k. a. a pétervári császári szinházból, hires operette és walzer énekesnő; **Man de Wirth „Férfi vagy nő"**; **Professeur Martini,** eredeti árny silhouettáival; **Johnson** tornász-család a gördülő globuson; **Carina** k. a. német énekesnő; **Margit** k. a. magyar énekesnő; **Schenk** ur bécsi dalkomikus. **The charvelous Olives** grotesk bohóczok fellépte a csodásan betanitott törpe uszkárral. 328

HANG-TEREM

Károly-körut és Károly-utcza sarkán.
Minden nap:
visszaemlékezések
a budapesti országos kiállitásra.

Nagy egyveleg, két részben. Rendezi Rosner S., Zenéjét összeállitotta Heberling D., A villamos készülékeket Veigle G. stuttgarti pirotechnikus rendezte be.

I-ső RÉSZ.

1. A vendégek bevonulása. 2. A király jön. A kiállitás megnyitása. 3. Az iparcsarnokban. 4. A nagy orgona előtt. 5. A szökökutnál. 6. Az óra kiállitásban. 7. Harner-hangverseny a «Harmonia» emelvényen. 8. A virágkiállitásban. 9. A bosniai kávéház előtt. 10. A szárnyas állatok kiállitásában. 11. Vak tüzilárma. 12. A csárdában. 13. A gépcsarnokban. 14. A marhakiállitásban. 15. A keleti pavillonban. 16. A milliomodik látogató.

II-ik RÉSZ:

Idegenek érkezése: 1. A csehek. 2. A lengyelek. 3. A francziák. 4. A bécsiek. 5. A m. kir. államvasutak pavillonjában. 6. Az erdészeti pavillonban. 7. A zenecsarnokban. 8. A telefonnál. 9. A szabadalmak kiállitásában. 10. A pezsgő-pavillonnál. 11. Egy est a Corson. 12. Rögtöni zivatar. 13. A lókiállitásban. 14. Ünnepélyességek és berekesztése a kiállitásnak. Erem-eső.

Bővebb felvilágositással az esti müsorban szolgálunk. 3440

IDŐJÁRÁS decz. 14. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás m/m 700+	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius fokban	Csapadék m/m	Felhőzet
Arad	73.6	K	2	— 10.9	8	—
Beszterce	—	—		—	—	—
Beszterczebánya	72.1	⊕		— 11.8	1	—
Budapest	74.2	K	2	— 10.1	5	—
Csáktornya	71.8	E	1	— 7.4	—	—
Debreczen	72.3	K	1	— 15.5	1	—
Eger	76.0	E	2	— 8.8	2	—
Eszék	—	—		—	—	—
Fiume	69.2	EK	4	— 0.1	—	—
Késmárk	69.8	DK	2	— 13.2	1	—
Keszthely	72.4	K	5	— 6.9	—	—
Kolozsvár	74.8	NY	2	— 14.0	—	—
Magyar-Óvár	73.1	DK	1	— 9.8	—	—
Mármaros-Sziget	72.3	K	2	— 17.2	—	—
Nagy-Enyed	75.8	EK	2	— 11.0	—	—
Nagy-Szeben	75.1	E	1	— 18.3	—	—
Nagyvárad	70.1	E	1	— 11.0	7	—
Orsova	74.9	ENY	3	— 14.2	—	—
Pancsova	73.5	DK	4	— 13.6	2	—
Selmeczbánya	75.4	DK	1	— 14.1	2	—
Sopron	—	E	1	— 8.4	—	—
Szatmár-Németi	73.9	NY	2	— 11.3	4	—
Szeged	72.2	DK	1	— 8.7	3	—
Szepsi-Szt-György	73.6	⊕		— 19.0	—	—
Szolnok	73.7	EK	2	— 10.2	16	—
Temesvár	75.4	E	3	— 14.0	2	—
Trencsén	72.4	DK	2	— 9.4	—	—
Ungvár	72.1	EK	2	— 13.6	2	—
Zágráb	72.3	EK	1	— 5.8	—	—
Bécs	73.2	DK	1	— 6.8	—	—
Bregenz	73.6	D	1	— 2.8	11	—
Lesina	68.9	K	4	— 1.6	—	—
Pola	69.6	K	2	— 0.2	=	—
Prága	71.4	D	1	— 7.7	—	—

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (772—776), a kontinens közép táján nyugatról kelet felé vonul, s kiterjed annak nagy részére (767—768). Az idő részint borus, részint változó kevesebb csapadékokkal nyugotról nagyobbodó hőmérséklettel.

Hazánkban: Északkeleties, részben délkeleties helyenkint erős szelek mellett, a hideg keleten még nagyobb lett, a légnyomás mindenütt följebb szállt. — Az idő részint borus, részint változó, még számos helyeken havazásokkal, mik többnyire kisebb mennyiségben voltak.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Általában változó, közben napos, nappal enyhébb időt várhatni, helyenkint még havazással.

VIZÁLLÁS 1885. decz. 12.

Névszerint	méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.96	—	apadó	M.-Sziget	1.00	—	apadó
Komárom	3.08	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	3.50	—	apadó	Sárospatak	1.30	—	—
Mohács	4.89	—	apadó	Szatmár	0.36	—	—
Vukovár	—			Tokaj	6.24	—	áradó
Ujvidék	4.59	—	áradó	Szeged	5.30	—	áradó
Pancsova	3.04	—	apadó	Szolnok	5.18	—	áradó
Orsova	3.32	—	áradó				
Dráva				**Körös**			
Barcs	1.08	—	apadó	B.-Gyula	3.94	—	apadó
Eszék	2.08	—	apadó	**Maros**			
				Arad	1.52	—	áradó
Száva				**Bega**			
Mitrovicza	3.16	—	apadó	Temesvár	0.88	—	apadó

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés október 19-iki számában.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései deczember 14.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj		Irányzat	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza	uj	szilárd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
tiszavidéki	•	•	7.75	7.85	7.80	7.90	7.90	8.—	8.—	8.10	8.05	8.15	8.15	8.25	—.—	—.—	—.—	—.—
pestvidéki	•	•	7.65	7.75	7.70	7.80	7.80	7.90	7.90	8.—	7.95	8.05	8.05	8.15	—.—	—.—	—.—	—.—
fejérmegyei	•	•	7.75	7.85	7.80	7.90	7.90	8.—	8.—	8.10	8.05	8.15	8.15	8.25	—.—	—.—	—.—	—.—
bácskai	•	•	7.75	7.85	7.80	7.90	7.90	8.—	8.—	8.10	8.05	8.15	8.15	8.25	—.—	—.—	—.—	—.—
m. ész. kv.	•	•	7.35	7.40	7.45	7.55	7.55	7.60	7.65	7.75	7.75	7.80	7.85	7.90	—.—	—.—	—.—	—.—

Gabona	vagy uj	Faj	Irányzat	súly hektoliterenkint	100 kilogramm ára frt -tól	kr -tól	frt -ig	kr -ig
rozs	ó	—	szilárd	70–72	6	15	6	35
árpa	uj	takarmány	szilárd	60–62	5	50	5	95
•	•	égetni való	—	62–64	6	20	7	20
•	•	sörfőzdei	—	64–66	7	50	9	—
zab	•	—	szilárd	39—41	6	40	6	70
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	5	85	5	90
•	•	másnemü	szilárd	73	5	75	5	80
köles	ó	—	—	nélkül	5	—	5	25
káposzta-repcze	uj	—	szilárd	—	—	—	—	—
bánsági repcze			•					

Szokványgabona határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	pénz kr	áru frt	áru kr
buza	szilárd	tavaszra	8	04	8	06
•	•	őszre	—	—	—	—
tengeri	•	máj.—jun.	5	59	5	60
zab	•	tavaszra	6	63	6	65
•	•	őszre	—	—	—	—
káp. repcze	lanyha	aug.—szept.	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK	Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.		
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000 . 4%	99.70	100.—
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 10,000 . 4%	—.—	—.—
Magyar papirjáradék adómentes . 5%	91.70	92.—
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank) . 5%	148.75	149.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban . 5%	149.50	150.50
Gömöri államvasuti záloglevelek . 5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adóm. . 5%	97.75	98.25
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbb.) adóm. . 5%	124.—	125.—
Magyar 1876. keleti vasut államkötvény aranyban . 5%	109.—	110.—
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	118.50	119.50
Magy. kir. nyeremény-kölcsön 50 frt	118.—	119.—
Tiszai és szegedi kölcsön . 4%	123 —	123.50
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben . 5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben . 5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények . 5%	102.75	103.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal . 5%	102.50	103.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi . 5%	103.—	104.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal . 5%	102.50	103.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi . 5%	102 —	103.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi . 5%	[illegible]	[illegible]
Magyar orsz. jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt) . 5%	95.25	96.—
Kir. horv.-szlavon jelzálog földváltságkötvény (100 frt) . 5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt) . 5%	98.—	98.50
Magy. kir. kamatozó kincst. utalvány 6 hóra (100 frt)	—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.—nov. . 4 2/10%	82.75	83.25
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug. . 4 2/10%	82.75	83.25
Egyesitett államadósság ezüst kamat jan.—jul. . 4 2/10%	83.25	83.75
Egyesitett államadósság ezüst kamat apr.—okt. . 4 2/10%	83.25	83.75
Osztrák aranyjáradék adómentes . 4%	109 —	109 50
Osztrák papirjáradék adómentes . 5%	99.75	100.25
Osztr. államad., kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p. 4%	127 50	128 50
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é. 5%	139 50	140.50
Osztr. államad., kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é. 5%	140.50	141 50
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.	169.50	170.50
Osztr. államad., kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.	167.50	168.50
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes . 6%	106.—	106.50
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes . 6%	107.—	107.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes . 5%	100.—	—.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank . 3%	30.—	31 —
Bécs város nyeremény-kölcsöne	121 —	125 —

Osztalék 1884-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK. a) Bankok.			
8.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes. r. társ.	100	105.—	106.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Közp. ipartársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
21.—	Magyar általános hitelbank	200	298.—	298.50
27 1/2 frc	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13 3/4 frc	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	200	114.75	115.—
5.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	83 1/2	84.—
—.—	Magyar országos bank r. társ.	200	—.—	—.—
15.—	Osztrák hitelintézet	160	294.50	295.—
42.30	Osztrák-magyar bank	600	874.—	876.—
11.50	I. Magyar iparbank	150	146.—	148.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	586.—	589.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio»-bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
15.—	Bécsi biztositó társaság	200	204.—	206.—
10.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	198.—	200.—
220.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3025.—	3075.—
5.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	70.—	72.—
30 frc	Magyar-franczia biztositó társaság	200 ar.	—.—	195.—
50.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	740.—	750.—
	c) Gőzmalmok.			
40.—	Concordia gőzmalom	500	602.—	605.—
100.—	Első budapesti	500	1315.—	1325.—
20.—	Erzsébet-malom	200	266.—	267.—
50.—	Hengermalom	500	655.—	660.—
24.—	Lujza-malom	150	307.—	310.—
20.—	Molnárok és sütők	200	435.—	438.—
50.—	Pannonia	1000	1040.—	1050.—
15.—	Viktória	300	356.—	358.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
	«Ádria» m. tengeri haj. r.-t.	200	—.—	—.—
	Alföld-fiumei	200	182.50	183.50
—.—	Arad-csanádi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Arad-körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombovári	200	178.—	178.50
—.—	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	100	—.—	—.—
7.frc	Déli vasut	200	—.—	—.—
—.—	Északkeleti vasut	200	172 50	173 50
—.—	Erdélyi vasut	200	180.50	181 50
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	148.—	148.50
—.—	Magyar-galicziai vasut	200	172.—	173.—
—.—	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	165.50	166 50
5.—	Mármarosi sóvasut r.-t. el. r.	100	90.—	92.—
30 frc	Osztrák-magyar államvasut	200	278.50	279.—
—.—	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	200	—.—	—.—
—.—	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	100	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200	251.—	252 —
21.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	470.—	472.—

Osztalék 1884-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	542.—	545.—
22.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		350.—	355.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III kerületi	50	75.—	77.—
28.—	Országos központi	300	440.—	445.—
350.—	Pesti első hazai	1000	6000.—	6030.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	445.—	450.—
4.50	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	88.—	89.—
	f) Különféle vállalatok.			
10.—	Alagut	105	135.—	168.—
7.20	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	79 50	80.50
40.—	Első magyar üveggyár r.-t.	500	—.—	—.—
—.—	Északmagyarorsz. e. kőszénb. r.-t.	100	—.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	193.—	195 —
65.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	805.—	815.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	400.—	405.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	262.—	266.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	600.—	—.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	565.—	570.—
75.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1000.—	1050.—
20.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	230.—	—.—
8.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	83.—	85.—
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	88.—	84.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	100	132.—	133.—
18.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	212.—	213.—
50.—	Serfőzde első magyar	400	905.—	915.—
20.—	Sertéshizlaló	200	260.—	265.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	—.—	—.—
6.50	Szálloda részvény-társaság	80	105.—	106.—
20.—	Szegedi szeszgyár és finom. r.-társ.	200	—.—	—.—
15.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	148.—	150.—
—.—	Török bir. dohány-egyedárus	250 frk	93.50	94 50
20.—	Téglagyár kőbányai	160	238.—	240.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5 1/2%	102.50	103.50
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	101.50	102.—
	Magyar földhitelint. papirérték	4 1/2%	95.25	95.75
	Magyar földhitelint. ar. v. ez.	5%	127.25	128.—
	Magyar jelzálogbank	5 1/2%	101 50	101.90
	Magyar jelzálogbank	5%	99.—	99.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5 1/2%	99.25	99.75
	Osztrák-magyar bank o. é.	5%	102.75	103.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4 1/2%	101.50	101 50
	Osztrák-magyar bank o. é.	4%	99.—	99.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.75	103.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 1/2%	101 50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
	«Albina» takarék- s hitelintézet	6%	100.—	101.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	5 1/2%	99.50	100.—
	Nagyszebeni földhitelintézet	6%	101.50	102 50
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5 1/2%	101.25	101.75
	Magyar jelzálog-hitelbank ny. köl.	4%	100.50	101.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	99 75	100

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ELSOBBSÉGEK.			
Alföld-fiumei v. u. (v.-északi v.)	200 5%	99.75	100.25
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200 5%	99.—	—.—
Budapest-pécsi vasut	5%	99.50	100.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200 5%	98.25	99.—
Déli vasut 400/200 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200 5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300 6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya	300 5%	98.25	98.75
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	1000 5%	126.—	—.—
Északkeleti vaspálya (aranyb.)	200 6%	131.25	—.—
Ész.-magyaror. e. kőszénb. r.-t.	200 6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200 5%	99.50	100.—
Magyar-galicziai vasp. II. kib.	200 5%	98.—	98.50
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi)	200 5%	99.—	99.75
Magyar nyug. v. 1874. kib.	2000/1000 5%	98.—	99.—
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb	200 5%	125.—	125.50
I. erdélyi vaspálya	200 5%	98.—	98.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200 6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	300 5%	100.25	100.75
Kassa-oderbergi v. (eperjes-tarn.)	200 5%	99.—	99 50
Kassa-oderbergi v. (osztr. vonal)	200 5%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi v. (magy. vonal) arany	5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut arany	5%	—.—	—.—
O.-m. államvas. 1883. kib.	400/2000 4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 fr.	3%	188.25	188 75
Tiszavidéki vasut	100 5%	106.50	107.50
Budapesti lánczhid	100 6%	104.—	104.25
Lloyd és tőzsde-épület	100 5%	98.50	99.—
MAGÁNSORSJEGYEK.			
Osztrák hitelintézet		180.—	181.—
Budavárosi sorsjegy		43.50	44.50
Keglevich sorsjegy		20.—	21.—
M. sz. korona orsz. vörös kereszt egylet		8 50	9.—
Osztrák vörös kereszt egylet		14 90	15.40
Pálffy sorsjegy		39.—	40.—
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.96	5.99
Császári királyi arany (körmöczi)		5.93	5.96
Osztrák-magyar 8 forintos arany		9.97	10.—
20 frankos arany		9.97	10.—
20 márka		12.32	12.35
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		61.70	61.80
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	4%	61.75	61.85
Amsterdam 100 hollandi forintért	2 1/2%	104.25	104.50
Brüsszel 100 frankért	3%	—.—	—.—
Páris 100 frankért	3%	49 85	49.95
Marseille 100 frankért	3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	2 1/2%	49.80	49.90
Zürich 100 frankért	2 1/2%	49.80	49 90
London 10 font sterlingért	2%	125.70	126.—
Szentpétervár 100 rubelért	6%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.	5%	—.—	—.—

Épen most jelent meg a második kötet:

A községi közigazgatás kézikönyve

elméleti és gyakorlati utmutató a községi közigazgatás minden ágában, különös tekintettel a magyar kir. belügyminiszter mult évi 58,285 számu körrendeletével kibocsátott s a községjegyzői szigorlatra vonatkozó szabályrendeletre, a legujabb törvények alapján

IRTA: DOBOZI ISTVÁN.

Negyedik, bővített és ujonnan átdolgozott kiadás.

A 80 ivre terjedő **2 kötet** (teljes mü) ára **8 forint.**

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság
Budapesten, kecskeméti-utcza 6.

SORSJEGYEK 20 krajczárért nyerhető 5000 frt.

az országos kisdedóvó-egylet, a lipótvárosi kisdedóvó-egylet és a szünidei gyermektelep-egylet javára rendezett à 20 kr.

3340

jótékonyczélu sorsolásra.

Főnyeremény 5000 forint

1000 frtos, 500 frtos stb., összesen 1861 nyeremény 10,000 frt értékben.

Huzás 1886. január 2-án.

Kaphatók a fő-elárusitó helyen FUCHS H. váltóüzletében, BUDAPEST, Dorottya-utcza 9.

és minden váltóüzletben, lottógyüjtődében és tőzsdében.

A teljes összeg utánvételezése mellett semmit sem eszközlünk. — Legalább 25 sorsjegy megrendelésénél, ugy ezek, valamint a sorsolási jegyzék bérmentve küldetnek.

DEUTSCH GÁBOR

zongora-telepe, zenehangszer és zeneszerek üzlete

Andrássy-ut 23, a m. kir. operával szemben.

Van szerencsém t. vevőimet, a t. cz. uraságokat és közönséget tisztelettel értesiteni, hogy indittatva érzém magamat, hogy a hozzám intézett gyakori megkeresésseknek eleget tehessek, évek óta előnyösen ismert **zongora telepemhez réz-, fa-, fuvó- és vonó-hangszereket dus választéku hangjegykészlettel együtt hozzácsatolni. A bel- és külföldi gyártmányok,** melyek közt nagy választéku aristonok, clariphonok és herophonok legujabb találmány szerint vannak, megtekintésére ezennel kérem a n. é. közönséget.

Tisztelettel

Deutsch Gábor

3523 Andrássy-ut 23.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában (Budapesten, IV., kecskeméti-utcza 6.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

KIÁLLITÁSI EMLÉK-NAPTÁR

Szerkesztette: GELLÉRI MÓR.

35 müvészi kivitelü képpel

és az országos kiállitási jury-tanácsának határozata alapján kitüntetett kiállitók, versenyen kivül állók és közremüködők hiteles jegyzékével.

E diszesen kiállitott naptárba az országos kiállitásnak majdnem minden kitünősége irt czikket.

TARTALOM:

1. Az országos kiállitás tényezői. (Gróf Széchényi Pál. Matlekovics Sándor. Gr. Zichy Jenő. Dr. Schnierer Gyula. Balogh Vilmos. Mind az öt jelesünknek hozzuk arczképét.)
2. A kiállitás organizmusáról. Irta: Matlekovics Sándor.
3. Fejedelmi látogatók. Irta: Zichy Jenő gr.
4. A kiállitás szervezete. Irta: Balogh Vilmos, kiállitási titkár.
5. A jury. Irta: dr. Schnierer Gyula, kiállitási igazgató.
6. Mérnöki munkálatok. Irta: Porzsolt Ernő, kiállitási épitészmérnök.
7. A kiállitási épitkezések. Irta: Bobula János, épitész.
8. Kiállitási statisztika. Irta: Varga Sándor számtanácsos, kiállitási főkönyvvezető.
9. A mezőgazdasági csarnok. Irta: Gamauf Vilmos.
10. Nemzetközi csarnok. Irta: Szatmári Mór.
11. Az egészségügyi csarnok. Irta: dr. Kresz Géza V. ker. orvos.
12. A korzó. Irta: Szatmári Mór.
13. A kiállitás tanulmányozása.
14. A műcsarnok. Irta: K. E.
15. Az utolsó napok. Irta: Szatmári Mór.
16. A kiállitók jegyzéksorozata.

Ára 1 forint.

TITKOS 2679
bőr és női-betegségeket, elgyengült férfierőt, vizelési nehézségeket, mindennemü fekélyeket, valamint száj-, nyak- s gégebajokat alaposan és tartós sikerrel gyógyit
Dr. SPITZER J.
volt tör.cs.kat. orvos. Lakik: Budapest, Kristóf-tér 6 sz. II. emelet. Bemenet a lépcsőn. Rendel: 8—4-ig, este 7—8 óráig. *Levelekre válaszolok s kivánatra a gyógyszereket is megküldöm.*

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt Önsegély «az elgyengült férfierő» annak soknemü okai s alapos gyógyitása czimü könyv, ára 2 frt 50 kr.

Hirdetések
felvétetnek
a kiadóhivatalban
Budapesten,
IV., kecskeméti-utcza 6.

G

ummi-, vagy halhólyagok, csak leginomabb, eredeti párisi áruk, tcztonként 1, 2, 3, 4, 5 és 6 frt; suspensoriumok 80 krtól egészen 3 frt 50 krig; szivacsok, capottes anglais, női préservativ-ok, női mellek, Cul de Paris, kaucsukból, léggel töltve stb. stb. Legtitoktartóbb küldés utánvéttel. 2525
REIF J., speczialista, Bécs, IV., Margarethenstrasse 7.

Karácsoni és ujévi ajándéknak

kiválóan alkalmasak a következő

DISZKÖTÉSÜ KÖNYVEK

melyek a

PALLAS

irod. és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában
Budapest, kecskeméti utcza 6. sz.
és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Marosszéki történetek. Irta **Jakab Ödön.** Gyárfás Jenő müvészi kivitelü rajzaival. Füzve . . . . 2 frt.

Székely népmesék. Irta **Benedek Elek.** Illusztrácziókkal. Diszkötésben 4 frt, füzve . . . . 3 frt

Flammarion. Népszerü csillagászattan. 2 kötet. Számos illusztráczióval. Aranymetszéssel, elegáns diszkötésben 12 frt. Füzve . . . . 9 frt

Ezer műkereszt. Ollóval rögtönözte **Majer István** esztergomi cz. püspök. Diszkötésben, arany metszéssel 6 frt. Füzve 5 frt.

Franczia-magyar szótár. Három terjedelmes kötetben, finom angol vászonba kötve 12 frt. Füzve 10 frt

Magyar lexikon. **Tizenhat vaskos kötetben.** 160 képes melléklettel. Vörös, zöld v. barna ang vászonba kötv 64 frt. Füzv. 48 frt.

Ez utóbbi mü havi részletfizetésre is megrendelhető.

A köznépben felgyógyultaktól és az európai orvosi tudománytól elismerve.

Fontosak a gyógytudományra nézve a kb. 40 év előtt, Hoff János által feltalált, malátakivonat-gyógytápszerek és majdnem minden orvos használja ma az emlitett malátakészitményeket.

Hoff János urnak

neve utáni Hoff János-féle malátakivonat gyógytápkészitmények feltalálása által cs. k. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja, gyárai Berlinben és Bécsben Graben, Bräunerstrasse 8.

Hoff János malátakivonat-egészségisöre, **sürített malátakivonat vassal vagy anélkül tüdőbetegeknek.**
A védjegy nélkül (a feltalálónak **Hoff Jánosnak** mellképe) a gyártmány hamisitva van és visszautasitandó.

Legmagasabb helyekről 63-szor kitüntetve.

Maláta csokoládé vérszegényeknek malátaegészségi csokoládé.

Berlin, 1885. október 30, Luizenstr, 24 a.
Az ön egészen kitünő malátakivonat egészségi sörének használata után, melyet unokakugom legjobb sikerrel alkalmazott, kénytelenitve érzem magam, önnek legmélyebb köszönetemet nyilvánitani, söre csodás eredményt mutatott fel, és nem fogom elmulasztani mindazokat, kik étvágytalanságban szenvednek, ezen pompás sörre figyelmeztetni. **Rolke A.**
Blankenburg, 1885. október 25-én.
Kérek azonnal 13 palaczkot az ön kitünő malátakivonat söréből, beteg anyám számára. **C. Kleist.**

Orvosi itéletek.

Idegbetegeknél az ön malátakivonata majdnem csodákat müvelt. Az ön maláta egészségi csokoládéja és az ön maláta csokoládépora különösen erősitő gyógytápszer, mell valamint torokbajoknál, ugy az ön malátamellczukorja és az ön maláta mell czukorkái jó gyógyerejünek bizonyultak.
Dr. Weinschenk,
a stolpi kir. rokkantakházának főorvosa.
Felolvasásaimban figyelmeztettem az ön által készitett malátakivonatra és azon csodálkozásomnak adtam kifejezést, hogy még azelőtt nem készitett senki az önéhez hasonló gyártmányt, mivel a maláta-dekokt haszna az atrophikus, valamint az atrophiához hajló állapotokban, szavazatképes egyénektől elismertetik. Szivesen emlékezve majd meg ezentul is az ön készitményeiről.
Dr. Jeiteles A. A.
a gyógytan tanára Olmützben

ÁRAK: **A valódi Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör:** 1 palaczk 60 kr., 11 pl. 6 frt, 28 pl. 15 frt, 58 pl. 30 frt. 11 ptól kezdve ingyen szállitás a házhoz. 1/2 kilo **maláta csokoládé** I 2 frt 40, II 1 frt 60, III 1 frt (nagyobb mennyiségeknél árengedmény). **Maláta czukorkák** 1 zacskó 60 kr. (1/2 és 1/4 zacskó is kapható). **Malátakivonat** 1 pl. 1 frt 12 kisebb 70 kr. **Gyermektápmalátaliszt** 1 frt. **Egy malátafürdő** 80 és 50 kr.

2 frton alul semmit sem küldünk.

Az első, valódi nyálkafeloldó Hoff J-féle maláta mell-czukorkák kék papirban vannak. Vételnél csak olyanokat kell kérni.

HOFF JÁNOS

fiókja Magyarországra: Budapest, zsibárusutcza 7. sz. a főpósta átellenében. Továbbá kaphatók: Török József gyógyszertárában királyutcza 12-ik szám. 3389

Az egyedül s teljesen csalhatatlan szer még akkor is, ha minden egyéb a haj kihullása ellen sikertelen maradt, az én amerikai eredeti Bay-Rumom. A haj kihullása 8 nap alatt megszünik végképen s annak sürü utánnövése háromszor annyi időre biztosittatik. Fejkorpa s egyéb tisztátlanságok egy éj alatt eltünnek. Bármely pipere asztalon nélkülözhetlen fejmosóviz. Ára 1 frt 40 kr. Főraktár: **Wessely J.** okl. gyógysz. Bécs, I., Augustinerstrasse. 7. Palaczkok teljes czimem nélkül — hamisitványok. Naponkéntpostai szállitás. Raktárak: Török József gyógyszertárában Budapesten, dr. Rotschnek Debreczenben, Kovács Szegeden. 2893

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

9280. szám.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 61. §-a értelmében elárusitandó kiváltatlan szállitmányok valamint az állomásokon összegyüjtött gabonasöprelék nyilvános elárvereztetése Budapest, dunapart állomásunkon f. hó 17-én csütörtökön délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Budapest, 1885. deczember hó 10-én. 2737

Az igazgatóság.

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest kecskeméti-utcza 6.) kapható:

KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.

Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára engedélyezett tankönyv.

Irta Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 20 kr.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

88150. szám.

Hirdetmény.

A Berzova és Soborsin állomások között fekvő **Tótvárad** állomás megnyitása napjától életbe lép az államositott első erdélyi-vasut helyi dijszabásának (II rész) **IV. pótléka,** melynek tartalmát a Tótvárad állomásra vonatkozó dijtételek és távolságok képezik.

Ezen pótlék a magyar kir. államvasutak dijszabási ügyosztályában kapható.

Budapesten, 1885. deczember hó 12-én.

Az igazgatóság.

MENTHIN.

Gyomor, vér, fej. **Legjobb szer** minden kellemetlen érzés, gyomoremélygés, gyomorfájdalom, hasmenés, fogfájás stb. ellen. Száj, fogak, bőr.

Kitünő gyomorszer! Görcs-csillapitó! Fogszesz és szájviz! Toilette-szer! Üditő ital!

3206

Egy üveg ára 50 kr. Postai szállitás mellett. Határozottan Neustein Menthinjét kell kérni s tessék arra ügyelni, hogy minden üveg **védjegyünkkel** legyen ellátva. 3206

Főraktár Osztrák-Magyarország részére: Béos gyógyszertár a „Szent Leopoldhoz" Stadt, Spiegel- és Plankengasse sarkán.

Raktár Budapesten: Török József gyógyszerésznél.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható, — az osztrák tartományok számára Szelinszki György cs. kir. egyet. könyvárusnál, Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6. 3460

ZÖLD KÖNYVTÁR

Boross Mihály **válogatott kisebb munkái.** Vászonba kötve 2 frt.
Fáy András eredeti **meséi és aphorismái.** Negyedik kiadás. Két kötet vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Kane a sarkutazó. A második Grinnell-expeditió sarkutazása. Dr. Kane E. K. müve után. Bevezetéssel ellátva. Vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Kisfaludy Károly **válogatott munkái** két kötetben. A költő arczképével. Második kiadás. Vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Versek és elbeszélések. — Szinmüvek.
Kisfaludy Sándor **összes regéi.** A költő aczélmetszetü arczképével. Vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Tartalom: I. Előszó. — Csobáncz. — Tátika. — Somló. — Dobozi Mihály és hitvese. — A szent-mihályhegyi remete. — A megboszult hitszegő. — Gyula szerelme.
II. Kemend. — Döbrönte. — Szigliget. — A somlai vérszüret. — Eseghvár. — Micz bán. — Frangepán Erzsébet. — Balassa Bálint. — Viola és Pipacs vagy hamis barát.
Knigge Adolf br. **Érintkezés az emberekkel.** Forditotta **Nagy István.** Vászonba kötve 1 frt 80 kr.
Kuliffay Ede. [illegible] **története.** A legrégibb időktől korunkig. — Vászonba [illegible] 1 frt 60 kr.
— A [illegible] **tanul.** Lapok a magyar történetből. Vászonba 1 frt 60 kr.
[illegible] Ernest **Atya és fiu** a tizenkilenczedik században. Forditotta **Feleki József.** Gyermek- és serdülő kor. Ifjú-kor. Vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Mathews Vilmos dr. **Hogyan boldogulunk?** Forditotta és jegyzetekkel ellátta Poligén. Vászonba kötve 1 frt 60 kr.
Pestalozzi Henrik. **Lénárd és Gertrud.** Magyaritotta Zsengeri Samu. A szerző életrajzával. Vászonba kötve 2 frt.
Wieland. Az Abderiták. Forditotta **Farkas Albert.** Vászonba kötve 1 frt 40 kr.

Litografia- és kartografia-intézet.

POSNER NAPTÁR-KIADÁSA 1886. évre.

CZETTEL szabad. **„Jegyzék-Naptára"** magyar és német kiadásban drbja 75 kr. 3101

KODOLÁNYI KÖNYVVITELI NAPTÁR. X. évfolyam. 1 frt 50 kr.

POSNER-féle FALI NAPTÁRAK

mindenféle alakban, mindennemü **törzs- és zseb-naptárok.**

NAPLÓK dus választéku raktára.

Naptár-jegyzékek kivánatra ingyen.

POSNER KÁROLY LAJOS

magy. kir. udv. szállitó, papir-nagykereskedő, az első magy. vonalzó-intézet, üzleti könyvek gyára, kő- és könyvnyomda tulajdonosa.

Budapest, Erzsébet-tér 7. szám alatt.

Disz- és mü-könyvkötészet. — Könyvnyomda, vonalzó intézet és üzleti könyvek gyára.

Térképek kiadása.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Kicsikémnek! Négy hét óta nem irtál, ennyire elfelejtettél. Pedig tudod, mily epedve várom leveledet. Ha még szeretsz, irj, imádott édesem. Találkozhatunk-e? [illegible] csókollak százezerszer. 4668

Eladás.

Direkte a termelőktől finom természetes veres borok kaphatók, literje 25 és 30 kr két fajban. Nagyban rendelve olcsóbban számitjuk. Hordókat gyári áron adunk, megrendelhető **Zágonyi Györgynél Nagy-Harsányon**, Villány mellett. 3477

Gyógytár eladó kedvező feltételek mellett, egy alföldi népes városban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4651

Meglepő olcsó áron eladatnak. **Perzsa-, smirna- és olcsóbb szőnyegek, olajfestmények, függönyök, lámpák, ebédlő-, szalon-, háló- és uriszoba berendezés, ugyszintén egyszerübb butorok egy elegáns uri szőnyeg garnitura. Deák Ferencz-utcza 3. szám** I. emelet 16. szám. (az «Angol királyné» szálloda mellett.) 3492

Gavalléroktól levetett férfi ruhák legjobb karban kapkatók, **IV., ker. hatvani-utcza 15. sz. I-ső em. I-ső sz. alatt.** ugyanott javitó, tisztitó és ruhakölcsönző intézet is. 3044

Egy nagyszerűen berendezett, paraszt őrlésre alkalmazott, jelenleg is üzemben levő **gőzmalom** jó termelő vidéken, családi viszonyok miatt jutányos áron és kedvező feltételek mellett bérbe, esetleg örökre is eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4669

Vétel.

4670 **Birtokvétel.** Azonnali **készpénzfizetés mellett** óhajtok egy középnagyságu **60—100,000 forint értékü földbirtokot Magyarországban** megvenni. Szives ajánlatok **„A. B. 30.“** czim alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. Közvetitők kizáratnak.

Alkalmazást keres

5025 **Egy derék** és jó bizonyitványokkal ellátott gazdasszony, magános özvegy nő, ki a háztartás minden ágában jártas, alkalmazást keres valamely magános uri embernél. Czime a kiadóhivatalban.

Deutsche Erzieherin, ungarisch und französisch sprechend und unterrichtend, gründlich musikalisch, sucht Stelle bis 1-ten Jänner in christl. distinguirter Familie. Adr. in d. Exped. d. Blattes. 4647

Joghallgató, ki a magyar és német nyelvben úgy az irodai teendőkben tökéletesen jártas, ügyvédi vagy közjegyzői irodában alkalmazást keres. Ajánlatok «H. G. 100.» alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4667

Lakás és bérlet.

Egy szépen butorozott két ablakos utczai szoba, 25 frt havi bérért, kiadó. — Hol? megtudható a kiadóhivatalban. 4672

Kerestetik! **2 utczai szoba,** konyha, kamara, előszoba, **azonnali** beköltözhetésre. 5029

Uri családok, kik a télen át a fővárosban lakni szándékoznak, kaphatnak jó lakást kedvező feltételek mellett a **NEMZETI SZÁLLODÁBAN** váczi-utcza. Ugyanott vannak **hónapos szobák,** kiadandók; havi lakbér **15 frttól** felfelé. 3441

A bodzafa-utcza 21. szám II. em. 21. ajtó egy vagy két igen csinos, szépen butorozott, utczai szoba, külön kijárattal, előszobával, rendkivül jutányos árért azonnal kiadó. 5028

„Garçon szálloda“ Budapest, vadász-utcza. Kényelmesen berendezett szobákkal olcsó napiár mellett. 4645

Különféle.

Ki volna hajlandó egy okos, szorgalmas, erényes földmüves ifjunak 1000 frtot kölcsönözni? 4661

Szepességi Rizike (salátagomba) kilóját 40 krral; **lengyel gomba** szárazon, kilóját 2 frttal; **hangyatojás** ez idei száritott, kilóját 1 frt 60 krral ád el **Dörner Sándor Kassán.** Mindennemü vad bevásárlása és elárusitása. 2861 *Fenyves madarak 28 krral párját.*

Sch. R. Igéretére figyelmeztettem, vége van. Sziveskedjék felvilágositani. H. J. 4671

Kitünő minőségü Franczia pezsgő igen olcsón eladó MACHER és ROSZNER szállitó üzletében, 3500 **Zrinyi-utcza 2. Európa szálloda.**

ELEGÁNS OLCSÓ ÉS FINOM URI RUHÁK.

3366

Rendkivüli alkalom!

Első magyar uri ruha versenycsarnok.

Elegáns téli öltönyök 16 frttól 45 frtig
Finom téli kabátok 18 „ 60 „
Elegáns téli nadrágok 7 „ 12 „
Fiu téli öltönyök és kabátok 12 frttól feljebb

és minden e szakmába vágó czikkek szabott ár mellett.

KOCH LIPÓT, Budapesten, Kristóf-tér 3. szám alatt, I. emelet.

„Nem ingyen“, „se csőd“, „se haláleset miatt“.

határozhatjuk feltünő olcsó árakra.

2635 Az öltöztetés terén e hirdetés

FORRADALMAT

fog előidézni. Háromszaztiz centimeter divatos őszi-téli gyapjukelme **EGY ÖLTÖZETRE.**

I-ső minőség 4 forint 78 kr., 2-dik minőség 7 forint 39 kr., 3-dik minőség 9 forint 34 kr., legjobb brünni szövet, egy téli kabátra: I-ső minőség ára 5 forint 52 kr., 2-dik minőség 8 forint 98 kr. Kész őszi öltözet legfinomabb szövet és béléssel 22 frt. | Kész őszi felöltő legfinomabb szövet és béléssel 15 frt. Téli kabát kitünő minőségben és finom szövetbéléssel ára 22 forint.

Vidéki megrendelések naponta teljesittetnek. Minta-árjegyzék bérmentve. Minta nélkül szóva [illegible] nem küldők, mindenki győződjék meg, hogy mit vesz.

KRAUSZ LIPÓT FIA posztó gyári és ruha raktára Budapest, belváros, kigyó-tér 3. szám.

Minden humbug! Az ügyes kereskedő

csak a készpénzbeli eladásnak nagy [illegible]ényei

Arczképek fénykép után, alkalmas karácsonyi és ujévi ajándék.

Olajfestmény vásznon, művészi kivitel, tetszés szerinti nagyságban megrendelhető a *franczia-magyar kereskedelmi, festészeti, szobrászati és műipari vállalatnál.*

BONDY B., Budapest, Andrássy-út 15.

3208 Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

TÜZ és BETÖRÉSI

kisérlet 1885. julius 6-án Bécs város elöljárósága előtt a legjobb eredménynyel megtartatott.

Szabadalm. Casszettek à 15, 18, 22, 26 forint. 2943
Szabadalm. pénzszekrények à 45, 60, 80, 90 frt stb. csak

TÁNCZOS R.-nél Bécs, II. Taborstrasse 2.

Bővebb prospectusok fenti jelszó alatt minden vasárnapi számban.

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándékokat

ajánl 3444

KÁLAZDY NŐVÉREK

müvirág és tollék gyára

Budapest, váczi-utcza 9. sz. I. em.

Alkalmas karácsoni ajándék.

Szabadalmazva Osztrák-Magyarországon, Németországban és Belgiumban.

Többszörösen kitüntetve az arany-éremmel.

Mosógépemet, mely a budapesti országos kiállitás következtében több száz példányban rövid idő alatt egész Magyarországban oly nagyszerü elterjedést nyert, ajánlom mint a legszükségesebb és leggyakorlatibb berendezési tárgyat minden **háztartás** és **szállodák** részére.

Árjegyzékeket kivánatra ingyen és bérmentve küldök.

Megrendelések karácsonra idejekorán kéretnek a pontos szállithatás érdekében.

ECKERT EMIL

AUSSIG a d Elbe, az egyedüli szabadalom tulajdonosa.

809 *Budapesti képviselők:* **GEITTNER és RAUSCH** urak.

Hivatalosan megvizsgált, teljes ártalmatlan készitmény az arczbőr szépitésére és a viruló kinézés fentartására!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól PÁRISBAN.

A női szépség fehér, gyöngéd, tiszta arczbőrön alapszik.

Hölgyeknek, kiknek érdekükben van ezt fentartani, gondozni, a nap és erős levegő behatásától megóvni, ajánljuk ezen évtizedek óta legelőnyösebben ismert, általánosan kedvelt kitünő arczbőr szépitő készitményt, mely a hölgyvilág pipereasztalán nélkülözhetlennek és felülmulhatiannak találtatott.

Az arczbőr ápolására és szépitésére legjobban megfelelő, tökéletesen ártalmatlan alkatrészekből összeállitott bőrfinomitó és bőrszenny eltávolitó készitmény, mely a hölgyvilág általános elismerésében és kitüntetésében részesül s minden további dicsérést nélkülöz. — Magyar használati utasitással:

nagy eredeti üveg ára fehér dobozban 2 frt 50 kr.
kis „ „ „ rózsaszin „ 1 frt 50 kr.

Valódi minőségben kapható nagyban és kicsinyben a központi raktárban **SVÁRCZ F. U. illatszertárában «a virágkosárhoz» Budapest, városháztér 9.**

Raktár TÖRÖK JÓZSEF úr gyógyszertárában, valamint az ismert gyógyfükereskedésekben **és a legtöbb vidéki gyógyszertárakban.** 2864

Olasz vörös-kereszt-sorsjegyek

14¼ forintért kaphatók.

WELTNER M. banküzlete

Budapesten, váczi utcza 27. 3535

Kerestetik

egy

gépgyári művezető

egy nagy terjedelmü **budapesti gépgyár** számára. Feltételeztetik, hogy az ajánlkozó **tökéletes technikai** s **gyakorlati képzettséggel** birjon **nagy gőzgépek épitéséhez** is.

Ajánlatok **X. R. 24** jel alatt ezen lap kiadóhivatalához intézendők. 3514

Karácsonyi ajándékok

felnőttebb gyermekek számára,

Kisebb ásvány- és rovargyüjtemények 3 frttól feljebb, bűvös lámpák, stereoscopok, caleidoskopok, gőzhajók, gőzmozdonyok, villanyos vasutak és hajók, számlálógépek, földgömbök, fekete táblák házi használatra, körzők és rajzeszközök stb. stb., a legjutányosabb árakon ajánl

LIPPERT GYULA

orsz. közp. tanszerraktára és látszerészeti üzlete,

Budapest, IV., muzeum-körut 39. szám alatt, a nemzeti muzeummal szemben.

Ugyanitt a legolcsóbb árakon kaphatók kitünő párisi látcsövek 5 frttól feljebb. Szemüvegek, orrcsiptetők, hőmérők, fém- és higany légsulymérők, lépésmérők stb. stb.

3427 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A Granichstädten ékszerésznél Bécsben elkövetett betörési rablás arról tanuskodik, miszerint az embernek, vagyona biztonságba való helyezése czéljából megbizható zárakat kell használnia.

A legjobb, legmegbizhatóbb s betörés ellen biztos

cs. kir. kizár. szabadalm.

SINAY-féle ellenőr-lakatokat,

védboritékkal vagy anélkül barabját: 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12 és 15 frtjával küldjük meg.

Minden eddig a kereskedésben előforduló s használatban levő a miénktől eltérő szerkezetü lakat-fajokat, kötelezzük magunkat anélkül, hogy a lakatot hasznavehetlenné tennők, 3 percz alatt felnyitni.

Lakatjaink a jelenkor legjobb szerkezetü s legmegbizhatóbbjai, azok felnyitása álkulcsokkal, teljesen lehetetlen, a biztonsági boriték pedig e lakat szétzuzásának meggátlásáért kezeskedik. — Megrendeléseknél kérjük közvetlen

gyárunkhoz **IX. ker. Remete-utcza 16.** fordulni.

NEUFELD LIPÓT és TÁRSA

cs. kir. szabadalm. ellenőrzési zárak gyára. 3533

A hirneves **Nagy-Igmándi** keserükút vizének lepárlása által nyert forrás-sóból készittetnek az

I. magyar

Ásvány-Seidlitz (pezsgő) porok

hatásuk előnyösebb s izük kellemesebb a keserüviznél. 1 adag ára 10 kr, 1 doboz 12 adag 1 frt o. é. a N.-Igm. kút kezelősége Komáromban, hova a postai megrendelések intézendők. Raktár: Budapesten **TÖRÖK J. urnál** s majd minden gyógytárban. 821

AZ ARCZBŐR.

A szépség egyik főfeltétele a szép arczbőr. Egy kevésbé szép arcz is képes bennünket elragadtatni, ha annak arczbőre kifogástalan. De a legszabályosabb szépség is csak akkor méltányoltatik, ha az arczbőr tisztasága, fényes üdeségét nem nélkülözi. Sok hölgy nem tarthat igényt már szépségének elismerésére, ha az arczbőr már nem kifogástalan. Ha valaki magának szép üde arczbőrét a legkésőbb korig biztositani akarja, forduljon a sok kitünőségek mint pl. Pyefluch tanár Londonban, Raspatan, dr. Jünger, dr. Raudnicz által ajánlott és 4 év óta százezrek által sikerrel alkalmazott **Lengiel nyirbalzsamához.** Ezen kedvelt cosmetikum a káros arczfesték, szenvedélyek vagy egyéb okokból elcsufitott, sőt a himlők által eltorzitott arczbőrt teljesen helyreállitja és az elhervadt és kiszáradt bőrt ismét frissé, simává teszi, s neki kedves szinezetet kölcsönöz, mely körülményt különösen az idősebb urak és hölgyek figyelembe vegyék. Hogy a dr. **Lengiel nyirbalzsamánál** jobb és biztosabb szer nem létezik az arczbőr szépitésére és fentartására, bizonyitják mindazok, kik azt használták. Egy korsó ára 1 frt 50 kr. 2488

Főraktár Magyarország számára: **Budapesten Török József** gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. **Pozsonyban** Pisztory Felix gyógyszerésznél, **Temesvárott** Tarczay István gyógysz. **Zágrábban** Mittelbach Zsigmond gyógysz.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSKI GYÖRGY cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stefanplatz 6.

HATÁRIDŐ-NAPTÁR

1886-ik évre,

mindennemü hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek, utazók és üzérek számára hasznos jegyzetekkel és 366 üres lappal ellátva, irópapiron.

Ára vászonba kötve 1 frt 20 kr. 3167

ÚJ FALI NAPTÁR

az 1886-ik évre.

Egy egész iv. Ára 20 kr.

Karácsoni és ujévi ajándékok.

Makart csokor vázával együtt **1 frttól** kezdve.
Kis aranyozott kosárka virággal **1 frttól** kezdve.
Élővirág csokor **3 forinttól** kezdve.

Szállit mennyasszonyi csokrot 5 forint, koszorut 2 frttól diszesen és izlésesen kiállitva.

HUTERA JULIA

virágcsarnoka, Budapest, kigyótér.

Vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközöl. 3373

JELENTÉS A

f. évi deczember 21-én

tartandó aláirásra az

állam által biztositott

Olasz vörös kereszt sorsjegyekre

évenként átlag 4 huzás.

Főnyeremények: 500,000, 200,000 150,000 stb. lira.

Legkisebb nyeremény **30 lira** emelkedik **45 liráig.**

Átvesszük az aláirásokat az eredeti feltételek mellett à

14 frt 25 kr. o. é. darabonként.

A jelentkezésnél darabonként 2 frt 50 kr. a hátralék 11 frt 76 kr. pedig 1886. január 31-én fizetendő.

Miután f. hóban az aláirás már záratik, kérünk jelentkezéseket idejekorán. Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

POLITZER ZSIGMOND és Tsa. utódai

DIRNFELD TESTVÉREK

BANKÜZLETE

3537 **Budapest, Fürdő-utcza 4.**

Olcsó alkalmi vétel.

Uj gyártmány bevezetése czéljából nagy **porczellán mennyiséget** adom el, **Diana-fürdő-épület fürdő-utczai helyiségeiben,** hétfő f. é. deczember hó 14-étől kezdve, mint: **asztali, kávés-, téa-** és **mosdó-készletek, figurák, vázák** stb. stb.; különféle régibb, de elegáns mintáju **dísztárgyak,** melyek jóságáért kezeskedem, **mélyen leszállitott áron.**

Minden darabon ki van az ára jelölve, melyből 50 százalék elengedtetik.

Karácsoni és ujévi ajándékoknak

különösen ajánlható.

3520 **HÜTTL TÓDOR**

csász. és kir. udv. szállitó.

Bátorkodunk a t. cz. közönséget dús raktárunkra figyelmeztetni, mely czikkek

karácsonyi és ujévi ajándékoknak

igen megfelelnek, u. m.

Herophon, Ariston, gyermek kintorna, svájczi zenélő mü, zenélő album, legnagyobb raktár saját gyártmányu Tiefenbrunner és Kirchner-féle Prim, Concert-Elegin, conkurrenz és hárfa-cziterák, gyermek játékhangszerek, továbbá nagy választékban mindennemü zenehangszerek, vagy egyes alkatrészek, a legolcsóbb árakon.

Placht testvérek fiók-üzlete

3424 **Budapest, Andrássy-ut 3. szám.**

A TESTORY-féle

fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság irdahelyiségeiben **Erzsébettér 18. sz. I. em.** legujabb gyártmányaiból diszes minta-gyüjteményt rendezett be, mely mintagyüjtemény mindennemü **iró- és dohányzó-készletek, gyümölcstálak, virágtartók, zsirandolók, szekrénykék, szobrocskák, fali- és asztali tálak, állványok, asztaikák, valamint elegáns függő- és asztali lámpákból áll.**

A társaság tisztelettel meghivja a t. cz. közönséget és ajánlja áruit karácsonyi és ujévi ajándékokul.

Egyuttal bizományi raktárát is (TESTORY, Gizella-tér) a legmelegebben ajánlja.

A részvénytársaság gyártmányai védjegygyel vannak ellátva. 3381

Tüdő-, mell-, nyakbetegek (aszkórosok) és zihálásban szenvedők

figyelmessé tétetnek az általam Oroszország belsejében felfedezett és **saját nevem után «Homeriana»** elnevezett **gyógynövényre.** Orvosilag kipróbálva és a bizonyitványok ezrei által elismerve. A füzet egyedül a Homeriana használatáról és gyógyhatásáról ingyen megküldetik. A csomag 60 grm. «**Homeriana**» 2 napra elegendő ára 70 kr. és a valódisága jeléül található aláirásom.

Valódi minőségben kapható Budapesten csak közvetlen az alólirott által, vagy a főraktár által, **Szöllősy Istvánnál** gyógyszer. Krisztinaváros, városmajorutcza. Raktárak **Telkesy** cs. k. udvari gyógyszertár (vár), Városi gyógyszertár **Altvirt** városháztér, **Filó János** gyógysz. Mátyástér, a magyar koronához **Kriegner György** Kalvintér. Óvást teszek a más czégek által ajánlott bebizonyult valódiatlan «**Homeriana**» megvételétől. 3156

HOMERO PÁL Triest (Ausztria)

az egyedüli valódi Homeriana növény fölfedezője és készitője.

Karácsonyi idényre

ajánlja **Scholler & Co.** cs. kir. szabad. berndorfi érczárúk gyára (I. Wollzeile 12.) **dús választéku**

ALPACCA-EZÜST

raktárát,

alpacca-evőeszközök- és mindennemü asztali- és háztartási czikkeket, mint **asztali-, kávés- és téa-készletek,** téatálczák, állványok, gyertyatartók, asztalékeket stb. stb. legjobb minőség- és legujabb divatban.

Valamennyi alpacca-ezüst tárgy átalában fehér, kemény érczből (alpacca) vannak készitve és galvánai mód szerint 16 latos ezüsttel, vastagon vannak áthúzva: Tartósságukért kezeskedik.

Hatóságilag ótalmazott védjegyek:

alpacca-ezüstre I.

alpacca érczre.

Raktár Budapesten: MOLNÁR és SÁRKÁNY-nál Dorottya-utcza 3531

MELROSE

KEDVELT ES ELTERJEDT HAJÜDITŐ.

Ezen ked[illegible] elterjedt hajüditő, tökéletesen megifjitja a szürke, fehér és elszintelenült hajat s visszaadja eredeti üdeségét, régi szinét és hullámosságát. Egy üveg ára 2 f. 50. Kapható Török József gyógyszertárában Budapest, Királyutcza 12.

A »FRANKLIN-TÁRSULAT« kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztrák tartományok számára Szelinszki György cs. kir. egyetemi könyvárusnál Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

COX GYÖRGY.

A MYTHOLOGIA

KÉZIKÖNYVE.

ANGOLBÓL FORDITOTTA S A FINN MYTHOLOGIÁVAL BŐVITETTE

SIMONYI ZSIGMOND.

MÁSODIK JAVITOTT KIADÁS, KÉPEKKEL.

Ára füzve 1 frt, vászonba kötve 1 frt 50 kr. 3310

Előfizetési felhivás!

1886. jan. 1-én egy uj egész évi előfizetést nyitunk a

MAGYAR MERKUR

hiteles sorsolási tudósitóra.

Ezen lap **magyar-német szövegben havonként 2—3-szor** jelen meg, esetleg **gyakrabban** is, és közvetlen minden **jelentékeny huzás után** könnyen érthető és czélszerü táblás áttekintéssel közli a hiteles huzási jegyzékeket, továbbá a hátralékokat t. i. a **kisorsolt**, de még át nem vett **nyereményeket,** ennélfogva a sorsjegy-birtokosra nézve **nélkülözhetlen közlöny.**

Az előfizetés legczélszerübben **postautalványnyal** eszközölhető és a **Magyar Merkur** sorsolási tudósitójához: **Budapest, hatvani-utcza 7. czimzendő.** 3442

Előfizetési ár: bérmentesen házhoz küldve vagy posta utján egy egész évre csak **2 frt.**

A Magyar Merkur kiadóhivatala.

WELTNER M.

bank-, bizományi- és pénzváltó-üzlete

Budapest, váczi-utcza 27. szám

legelőnyösebben **vesz és elad értékpapirokat, érczpénzeket** és **idegen pénznemeket, előleget ad értékpapirokra,** kiállit **utalványokat** és **hitel-leveleket** a világ [illegible] piaczára. **Igérvények** minden nagyobb huzáshoz kaphatók. [illegible] kedvelt értékpapirból nagy készlet áll rendelkezésre. **Tőzsde megbizások jutányosan eszközöltetnek.** Sorsjegyek huzásai dijtalanul nézetnek meg. 3532

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó gépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.